

Vznik a činnost Výzkumného ústavu syntetických pryskyřic a laků Pardubice

Historii VÚSPL, založeného v r. 1966, můžeme rozdělit zhruba do 4 etap:

1. období 1946 - 1950, kdy se pracoviště ústavu nacházela v objektech n. p. Synthesia Sentiin,
- 2, období 1950 - 1954; ústav pracuje ve vlastních adaptovaných objektech v Pardubicích, ul. S. K. Neumanna. Dochází k vyjasnění zaměření ústavu,
3. období 1955 - 1962. Představuje fázi stabilizace pracovní náplně ústavu a období I. etapy výstavby ústavu
4. období charakterizované prací v nových objektech a přechodem k nové soustavě řízení.

Každá etapa se setkávala s osobitou problematikou, a pokusíme se, pokud to je ještě s odstupem doby možné, podat dostatečně přesný obraz těchto období.

Období let 1946 - 1950

O nějakém systematickém výzkumu na úseku plastických hmot před II., resp. během II. světové války, prováděném českými nebo slovenskými výzkumníky je málo zpráv. Výroba fenolických hmot byla zavedena v r. 1942 v Explosii Sentiin, závod Uma, u fy. Baklar v Praze na Balabance

byly během války vyráběny fenolické a močovinové lisovací hmoty a ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu bylo za vedení inž. Helwicha pracováno na laboratorním výzkumu některých typů lakařských pryskyřic. U inž. Helwicha pracovali ještě tehdy inž. Hnídek, dr. Bažant, Hanzlík st. a j.

Jasnější perspektivy vytvořilo až naše osvobození v květnu 1945 a znárodnění našeho průmyslu v říjnu 1945. Začátkem r. 1946 se začínalo uvažovat v nár. pod. Synthesie o rozvoji výzkumu, a z podnětu doc. Pavlíka, tehdejšího místoředitele n. p. Synthesia, začala v červenci a srpnu 1946 jednání o osamostatnění výzkumného pracoviště. Ke dni 15. září 1946 byl z rozhodnutí Československých chemických závodů v Praze zřízen v Semtíně Ústav pro plastické hmoty (se zkratkou ÚPH).

Jeho pracovní náplní měl být výzkum celé oblasti plastických hmot, zahrnující polykondenzáty, polymery jejich zpracování i přípravu monomerů. Vedoucím výzkumného ústavu byl od 15. září do 31. prosince 1946 doc. dr. M. Pavlík, od 1. ledna 1947 do 1. června 1950 dr. Josef Vodehnal.

Pracoviště bylo v Semtíně v budově hlavní laboratoře, objekt M7, kde měl ústav v přízemí a ve II. poschodí k dispozici 4 laboratoře, nutné místnosti pro technické služby, odbornou knihovnu a administrativu. Bylo to celkem 11 místností o ploše 380 m². Od Synthesie bylo pronajmuto rovněž

zařízení, tj. laboratorní přístroje a stroje, potřebné pro výzkum i nábytek. Roční nájem za tyto základní prostředky obnášel cca 200 tis. Kčs. Materiálové potřeby byly kryty ze skladů n. p. Synthesia a byly účtovány Československým chemickým závodům, které současně proplácely i účty za přístroje a zařízení, kupovaná ústavem.

Ústav začínal s cca 15 zaměstnanci (dr. M. Pavlík, dr. R. Wichs, inž. J. Lysý, inž. L. Helwich, dr. J. Vodehnal, F. Pavelka, J. Rosůlek, J. Sehnalová, J. Somr, J. Soukup, F. Panchártek, V. Potůček, J. Václavík, J. Novák, M. Vornáčková).

První měsíce existence ústavu byly obtížné. Nevědělo se přesně s čím počítat v nějakém dlouhodobém plánu a finanční dotace od ČCHZ byly provisoriem. Jednotlivé národní podniky si chtěly řešit problematiku plastických hmot, souvisejících s jejich oborem, samostatně. Výzkumná zpráva za rok 1946 je podle toho rovněž skromná.

Prvním úkolem, jehož řešitelem byl dr. Vodehnal, byly polyamidy a superpolyamidy, hlavně pro stříkací hmoty. Situace v Povážských chemických závodech v Žilině, tj. u pozdějšího výrobce polyamidů, byla nejasná. V rámci úkolu byla provedena literární rešerše, hydrogenace fenolu, oxidace na cyklohexanon, oximace cyklohexanonu i přesmyk na kaprolaktam. Bylo zadáno i zhotovení příslušných aparatur, avšak k pokusům polymerace již nedošlo. Rozpracován byl další úkol Melamin, řeše-

ný inž. Lysým a orientační práce byly provedeny i na třetím úkole - silikonech, jehož řešitelem byl dr. R. Wichs. Ve všech případech se navazovala spolupráce s vysokými školami, různými závody apod. Po odchodu dr. Pavlíka vyjednal dr. Vodehnal na ČCHZ a ministerstvu průmyslu zadání dalších úkolů od jiných národních podniků.

Rok 1947 je rokem zvýšené aktivity. K 1. lednu 1947 měl ústav např. 15 zaměstnanců, v prosinci již 27. Organizačně se ústav rozdělil na oddělení termoplastů (ved. dr. R. Wichs), a oddělení polykondenzátů a derivátů celulozy (ved. inž. J. Lysý).

Úkoly pro r. 1947 zadal n. p. Synthesia, n.p. Spolek pro chemickou a hutní výrobu a oblastní ředitelství chemie v Bratislavě.

Pro Synthesii byly řešeny metakrylátové polymery. Šlo tu o syntézu monomeru jak šaržovým, tak kontinuálním způsobem, a o oblokovou, perlovou, emulsní i roztokovou polymeraci. Výsledkem výzkumu byl projekt pro výrobu 15 t polymerů měsíčně, předaný UMA Sementín. Okrajově byl dále v termoplastech řešen i tzv. uresin a pak akryláty.

N. p. Spolek zadal ústavu řešení melaminových pryskyřic a silikonů. Byly to úkoly poměrně obtížné, poněvadž se muselo vycházet ze základních, doma dostupných prvotních surovin. Od oblastního ředitelství chemie v Bratislavě byl přidělen

úkol výroby acetylcelulosy.

Výchozími podklady v převážné většině případů byly zprávy o obdobných výroбах v Německu tzv. "reporty" FIAT, BIOS a CIOS.

U melaminových pryskyřic vedl výzkum k poloprovozní realizaci výroby dikyandiamidu v Sokolově, syntéza melaminu z dikyandiamidu, původně uvažované k realizaci v Sokolově, později ve VCHZ Rybitví, nebyla již uskutečněna. Laboratorně byly řešeny melamin-formaldehydové polykondenzáty. Na úseku acetylcelulosy šlo o přípravu acetylcelulosy pro stříkací účely a pro laky.

Pro nedostatek pracovníků byly brzy silikony předány na pražskou VŠCHT. Dr. Vodehnal sledoval vývoj silikonů až do svého odchodu z ústavu. Teprve za inž. Jelínka se ústav zřekl odpovědnosti za silikony a placení nákladů na tento úkol.

Z hlediska financování je zajímavé, že výzkum byl z cca 50 % hrazen objednavatelem, z cca 50 % dotován ministerstvem průmyslu.

Na podzim r. 1947 navštívil dr. Vodehnal několik obdobných ústavů v Anglii a Francii. Šlo tu o seznámení s programy těchto ústavů a o přípravu projektů pro výstavbu nového ústavu. Koncem roku byly podniknuty kroky k získání přístrojů z reparací z okupovaného Německa.

Průběh roku 1948 se vyznačoval pro ústav především mimořádným úsilím pro zachování jeho další existence jako takové. Ze strany Synthesie bylo vyvíjeno značné úsilí, aby byl ústav zrušen a kádry přešly nazpět do Semtína. Současně se uvažovalo o možnostech jeho přemístění do Kolína, do objektu bývalé péřárny u nádraží, přičemž město Kolín slibovalo dát k dispozici do roka 10 bytových jednotek. Přechod do jiných objektů

narážel především na obtíže technického rázu (pára, plyn, kanalizace, dostatek vody, byty apod.) Během roku byl dokonce vyobjednán projekt nového ústavu z Anglie. Město Pardubice nabízelo vojenské stáje za Veselkou, dále stavební místo na Višňovce, kde je dnes asi Mototechna, a v úvahu přicházela i továrna na cukrovinky Albis v Opatovicích n.L. Koncem roku 1948 se zjistilo, že národní podnik ČZKG hodlá zrušit svůj objekt, továrnu na výrobu holí, bývalou firmu Čupr a syn, Pardubice, Ke hřbitovům 1316. Ústav projevil zájem o získání závodu pro svoje účely a jednáním s národohospodářskou komisí KSČ, ONV a závodní radou fy Čupr a syn s n. p. ČZKG se dospělo po úporných jednáních, za vydatné podpory dr. Seiferta z ČCHZ u tehdejšího generálního ředitele ČZKG dr. Holého, ke kladnému vyřešení v tom smyslu, že dne 27. 9. 1948 byly objekty převedeny do majetku ČCHZ (tím se prakticky staly majetkem ústavu) s podmínkou, že ústav i bývalé zaměstnance fy Čupr (ss. Růžovský, F. Kalous, V. Kalhous, Janurovi, Macelová a B. Horák). Tito zaměstnanci se významnou měrou podíleli na urychlených adaptacích všech objektů a i později našli ve stále rostoucím kolektivu dobré uplatnění.

V r. 1948 přichází do ústavu řada dalších pracovníků (inž. Řeháček, inž. Hnídek, dr. Bohdanecký, dr. Vavruška, inž. Zvonař, V. Šupler, R. Merz atd.). Pracovní kolektiv byl jednotný, plný elánu a i přes rozpory v názorech na další program se dospělo na výzkumném úseku k řadě výsledků.

Poměrně rozsáhlý výzkumný program se týkal následujících úseků:

- a) srytéza dikyanidiamidu, melaminu a jeho kondenzátů; pokračoval zde výzkum z r. 1947 v poloprovozním měřítku,
- b) výzkum acetylcelulózy v poloprovozním měřítku,
- c) laboratorní výzkum alkydů,

- d) příprava etylcelulosity a karboxymethylcelulosity,
- e) ověření resorcinformaldehydových kondenzátů jako lepidel za studena,
- f) pokračování v polymeraci metakrylátů,
- g) orientační práce na polyuretanech, sukcionitriluⁿ a akrylonitrilu.

Bylo převzato mnoho úkolů pro malý počet pracovníků bez zkušeností a praxe. S hodnocením produktů byly obtíže, v řadě případů (acetylcelulosa, resorcinová a melaminová lepidla) se prováděly zkoušky v n. p. UMA. Na všech úsecích šlo o výzkumné práce, navazující více či méně těsně na materiál z FIAT, BIOS a CIOS. Jsou tu obtíže se zajišťováním vhodných, korozně odolných aparatur.

Únorové události, vítězství dělnické třídy prožívá ústav v rámci dění v n. p. Synthesia.

Bytová situace ústavu je dočasně dobrá, ježto ústav může využívat pro své zaměstnance tzv. "švédských" domků, které vzhledem k tehdy malému počtu zaměstnanců nebyly plně využity.

V r. 1949 bylo započato s adaptací továrních budov fy Čupr na laboratoře. Tyto kace zajišťoval zpočátku J. Somr, později převzal tyto úkoly J. Soukup jako referent výstavby. Původní cena objektů byla odhadnuta na 1,360.000 Kčs (staré měny), adaptace si vyžádaly náklad 3,800.000 Kčs. Laboratoře byly vybaveny potřebným zařízením, do objektů zaveden plyn a byly napojeny na městskou kanalizaci, současně byla postavena neutralizační a přečerpací stanice. V hlavním objektu bylo takto získáno 9 laboratoří o celkové ploše 440 m², byly upraveny kanceláře pro techniky, administrativu, strojní dílny a vlastní skladové prostory. Objekty byly zde již situovány plošně tak, že dovolovaly rozsáhlé pokračování ve výstavbě.

Stavební úpravy si vyžádaly, i když byly v hlavním objemu prováděny Čsl. stavebními závody, cca 3.000 brigádnických hodin ze strany zaměstnanců ústavu. Bylo pracováno s elánem a obětavostí už proto, že n. p. Synthesia vyvíjel stále větší tlak na uvolnění zapůjčených objektů.

Výzkumný program roku 1949 byl rozsáhlý:

- a) Silikony. Byly řešeny ve spolupráci s VŠCHT Praha a byly největším ústavním úkolem. Výsledky za rok 1948 byly poměrně dobré.
- b) Metakryláty. Byly druhým velkým ústavním úkolem. Byla dořešena laboratorně kontinuální výroba monomeru a připraven projekt pro výrobu 500 t monomeru v Draslovce Kolín.
- c) Acetylcelulosa. V laboratorním měřítku probíhalo opracovávání technologie.
- d) alkydové pryskyřice, zpracovávány laboratorně různé receptury.

Z r. 1948 pokračoval výzkum na melaminu, resorcin-formaldehydových lepidlech a polyuretanech. Realizaci se blížil poloprodukt dikyandiamidu v Sokolově, do výroby byla zavedena bloková polymerace metylmetakrylátu v n. p. UMA Semtín. Současně se zjišťovaly předpoklady pro možnost poloprovozní výroby acetylcelulosy v Synthesii Semtín za použití hnětáků z reparací.

Kromě těchto úkolů se současně řešila i řada drobnějších záležitostí. Náklady na výzkum, které v r. 1949 obnášely cca 5 mil. Kčs, hradilo zčásti ministerstvo průmyslu, zčásti Čsl. chemické závody.

Rok 1950 byl rokem kvalitativního i kvantitativního zlomu ve vývoji ústavu.

Adaptace započaté v r. 1949 byly dokončeny v letních měsících. Celkové náklady, spojené s přechodem do nových objektů, představovaly asi 6 mil. Kčs. Přechod byl dokončen v srpnu 1950.

Oficiální zahájení v nových objektech bylo provedeno slavnostní schůzí za účasti zástupců ČCHZ, ministerstva průmyslu a dalších institucí. Závěrem dne byl velmi zdařilý společenský večer na Kunětické hoře, který byl odměnou zaměstnancům za mnoho hodin brigádnické práce.

V r. 1950 dostává ústav objekt bývalého Ústavu pro zvelebování živností na třídě Míru. Zde byly upraveny místnosti pro knihovnu, fyz. chemickou laboratoř a zkušebnu.

Se zlepšením hmotné situace došlo i k růstu počtu zaměstnanců. K 31. 12. 1950 jich bylo cca 90. V srpnu 1950 byla provedena i změna organizace ústavu. Z původního systému několika samostatných skupin se přešlo prakticky na dnešní systém. Jádrem ústavu se stala 2 oddělení: sektor výzkumu a sektor technický.

Pod sektor výzkumu spadala oddělení polymerů, polykondenzátů, derivátů celulosy, lakařských pryskyřic, preparace a analytiky. Do technického sektoru spadal poloprovoz, dílny, konstrukce, fyz. zkušebna a pokusné zpracování. Současně byl vytvořen i referát výstavby.

Nové umístění ústavu umožnilo i přípravu rozvojového plánu pro výstavbu velkého ústavu s 200 - 300 zaměstnanci. Předpokládaný náklad na takový ústav představoval zhruba 100 mil. Kčs (st. m.) na investice stavební a 100 mil. Kčs na investice strojní, zařízení apod. Vedení ústavu tu však již začalo narážet na otázky koncepce výzkumu v ČSR, na regionální plánování, na souhlas či nesouhlas různých orgánů, zkrátka na problematiku, s níž zápasilo prakticky až do r. 1958, než byla definitivně zahájena výstavba velkého výzkumného objektu, poloprovozu a strojních dílen.

K tématům, rozpracovaným ve výzkumu v r. 1949, přibýly další úkoly: příprava epoxidových pryskyřic, jež byla řešena ve spolupráci se Spolkem Ústí, a kontinuální příprava močovinných lepidel. Druhé téma bylo poměrně brzo vypuštěno z programu. Intenzivně se pracovalo na výzkumu acetylcelulosy a na problému melaminu. Z ekonomických důvodů byl zastaven výzkum etylcelulosy, výzkum silikonů byl přesunut na VŠCHT, resp. ČSAV Praha a byl zastaven i výzkum polyuretanů. Začátkem r. 1950 byla ukončena výstavba poloprovozu dikyandiamidu v Chemických závodech v Sokolově. S rozvojem ústavu vystupovala do popředí i otázka programu, resp. dělby

práce na úseku plastických hmot v ČSR. Zdlouhavá jednání mezi ústavem a jinými organizacemi vedly ke změnám, realizovaným k 1. lednu 1951.

Závažnou osobní změnou je odchod dr. J. Vodehnala v r. 1950 ze služeb ústavu; na místo ředitele nastupuje k 1. 7. 1950 inž. Z. K. Jelínek.

K 1. lednu 1951 dochází k následujícím změnám:

- a) mění se název ústavu: místo dosavadního Ústav pro plastické hmoty je nyní Výzkumný ústav pro plastické hmoty, Pardubice,
- b) do rámce tohoto ústavu spadá detašované pracoviště v Praze, Sokolovská 10, dříve Výzkumný ústav barev a laků,
- c) pod VÚPH spadá i vývojová lisovna (tzv. Servotechna) Praha IX, Poděbradská 3.

Obě tato pracoviště měla být po vybudování příslušných objektů v letech 1952 - 1953 převedena do Pardubic. Mělo jít o výstavbu objektů za celkem 105 mil. Kčs. Pracovní náplň měla zahrnovat polykondenzáty, deriváty, celulosy, některé polymery a pokusné zpracování těchto látek. Povaha výzkumu měla být technologická, zahrnující řešení problémů až do projektů a stavby poloproduktů.

V r. 1951 se změnila i organizační nadstavba. K 1.10. 1951 bylo vytvořeno z bývalých ČCHZ ministerstvo chemického

průmyslu. Ústav spadl pod jeho IV. hlavní správu. Výzkum v rámci MCHP byl tématicky z hlediska plastických hmot rozdělen tak, jak je tomu prakticky dodnes (VÚSPL, VÚGPT, VÚSK, VÚMCH, VÚUV atd.).

Na pracovním úseku dochází ke kádrovému posílení celé řady složek. Bylo založeno středisko chemického-inženýrství, posílena konstrukce, analytika, lakařská a fyzikální zkušebna, fyzikální chemie a knihovna. Zajišťuje se rozšíření poloprovozu.

V rámci výstavby nového velkého ústavu byl vypracován zastavovací plán, zahrnující i objekt nynějšího Průmstavu a ZPCHS. Nákladem 1,25 mil. Kčs byly ^{by} ~~z~~řízeny projekty, na jejichž základě měly již ve 4. čtvrtletí 1951 začít stavební práce. Průmstav n. p. Pardubice však nebyl s to stavby zahájit a tím došlo k postupnému odsouvání termínů výstavby. Zásadnějšího pokroku pak bylo dosaženo až v r. 1954.

Ústav měl řešit v r. 1951 19 výzkumných problémů. Problém acetylcelulosity, původně mimořádně důležitý, se dostal ze surovinových důvodů po stránce realizace do slepé uličky, a z výzkumných výsledků nebylo realizováno nic. S lepšími vyhlídkami se setkával úkol lepidlo na kovy (epoxidy) a emulsní kopoly-mery. K závěru šel i rozsáhlý úkol Melamin a jeho kondensáty. Rozpracováván byl úkol Konzervové laky a Anilinové stříkací hmoty. V n. p. Synthesia byla zavedena výroba stříkacích metyl-

metakrylátů. Úroveň výzkumných prací se zvyšuje, především po stránce analytické a fyzikální. Většinou se stále však propracovávají jen poznatky ze zpráv FIAT, BIOS a CIOS. Způsob práce dnes běžný, kdy východiskem pro výzkum jsou převážně jen patenty nebo literatura o aplikaci, teprve začínal (u epoxidů). Silikony se dostaly mimo pracovní náplň ústavu. Výzkum na pracovištích v Praze probíhal v návaznosti na dříve řešené úkoly.

Převážná většina pracovníků byla zapojena do socialistické soutěže. V r. 1951 se získala chatav Krkonoších v Horní Malé Úpě. Chata u Labe byla převedena do ústavního majetku jako součást majetku bývalé fy Čupr. S opravami těchto chat začínalo být hodně brigádnické práce a finančních nákladů.

Zainteresovanost na řešení výzkumných problémů byla podporována prémiovým systémem: K základnímu platu dostávali zaměstnanci prémie v průměru 15 - 25 % měsíčně. Jen poměrně malá část zaměstnanců se nepodílela na prémiovém systému (vyšší techn. pracovníci). Náklady na výzkum byly v plném rozsahu kryty z fondů ministerstva chemického průmyslu.

K 1. lednu 1952 dochází k organizační změně v tom smyslu, že název ústavu se mění na: Výzkumný ústav syntetických pryskyřic ~~a laků~~, Pardubice. Z obou pražských pracovišť byla vytvořena samostatná pracoviště (Výzkumný ústav nátěrových hmot, resp. n. p. UMA).

Náplní ústavu, zařazeného do IV. hlavní správy MCHP, měl být aplikovaný výzkum v oboru chemické přípravy syntetických pryskyřic se zaměřením na lakařské pryskyřice, syntetická lepidla a apretury, dále výzkum celulosových derivátů.

Rozvoj ústavu pokračoval v r. 1952 především zajišťováním základní výstavby. Budování nových rozsáhlejších výzkumných objektů ve stávajících prostorách naráželo na negativní postoj KNV, který chtěl rezervovat stávající prostory pro bytovou výstavbu. Zvažovaly se alternativy: výstavba na stávajících prostorách nebo výstavba na "zelené louce". Výstavba ústavu uvažovaná ve velkorysém výhledu výstavby severního sektoru za Labem. Zde v úseku Hradiště, Brozany měl být soustředěn školský kombinát v čele s novou VŠCHT, výzkumné ústavy a příslušné internáty směrem ke Kunětické hoře. Takový výhled plánoval KNV v Pardubicích. Dnes vzhledem k naší výstavbě i přístavbám VŠCHT se asi nikdy neuskuteční. Jednání byla úporná a r. 1952 nepřinesl podstatnější vyjasnění.

Lokální výstavba pokračovala výstavbou nového skladu a výstavbou více improvizovaného poloprovozu převážně ze dřeva. Počet zaměstnanců zaznamenal další růst (cca 115 na 140 osob). Významně byla posílena konstrukce, strojní dílny, fyzikální chemie, dokumentace a i vlastní výzkumná oddělení. Výzkumná práce se stávala systematictější, tématicky se začínalo přecházet od "reportů" k práci dle patentové literatury,

a výzkumné úkoly se začínají zpracovávat formou závěrečných zpráv. Práce v r. 1952 byla ztěžována nedostatkem elektřiny: v letním období pracovala část výzkumu v dopolední, část v odpolední resp. noční směně. Pomoc našemu zemědělství byla omezena na poměrně malý počet brigádnických hodin.

Ústav žil společensky i sportovně čile. V kursu byl tennis, odbíjená, kopaná atd. Probíhala restaurace chaty v Krkonoších a úpravy chaty u Labe.

Výzkumný program byl v r. 1952 velmi rozsáhlý. Byl sice ukončen výzkum na acetylcelulose, přes úsilí ústavu nedošlo k realizaci výsledků; podobným způsobem byl uzavřen i výzkum syntézy melaminu. Do značné šíře se však rozběhl výzkum tzv. konzerovových laků jako náhrada barevných kovů a výzkum tzv. PC skel (butylmetakrylátové polymery). Intenzivně pokračoval výzkum na epoxidových pryskyřicích, a na lakařských pryskyřicích fenolických, močovinnových a melaminových typů. V poloprovozním stadiu bylo ověřování přípravy dianu, základní složky epoxidových pryskyřic, dále ověřování přípravy některých fenolických lakařských a alkydových pryskyřic. Do tématického plánu ústavu se začínají dostávat ionexy. Současně dobíhal výzkum na řadě několika menších úkolů. Byla realizována výroba lakařských kopolymerů MMA-BMA v Draslovce Kolín.

V organizaci ústavu došlo k několika osobním změnám. V květnu 1952 se vzdal funkce ředitel inž. Z. K. Jelínek, stává se vedoucím výzkumu a na jeho místo nastupuje Vladimír

Šupler, dosavadní vedoucí skupiny epoxidových pryskyřic, s nímž ve věcech řízení ústavu úzce spolupracuje inž. Jaroslav Hnídek ve funkci hlavního inženýra. Dosavadní vedoucí výzkumu inž. J. Lysý se stává vedoucím nejrozsáhlejšího výzkumného oddělení, tj. oddělení polykondenzátů (lakařské pryskyřice a epoxidy).

Okruh spolupráce s výrobními podniky se rozšiřuje (Spolek pro chemickou a hutní výrobu, n. p., UMA, n. p., Povážské chemické závody, n. p. Žilina; Ostravské chemické závody, n. p., Ostrava; Obal, n. p., Kolín; Draslovka, n. p., Kolín atd.), podobně se rozšiřuje i spolupráce se zpracovatelským sektorem a s podniky, dodávajícími měřicí a laboratorní zařízení. Bytová situace ústavu se zlepšila, když ústav dostal v květnu 1952 druhou rozsáhlejší bytovou dotaci, 6 dvoupokojových bytů v novém sídlišti Dukla a začal důsledněji sledovat otázku bydlení svobodných zaměstnanců.

Rok 1953 znamená další stabilizaci ve vývoji ústavu. Lokální výstavba ústavu zaznamenává sice úspěch dokončením nového skladu a rozšířením poloprovozu, situace v celkové koncepci však zůstává nejasná, převažuje na MCHP tendence rozšířit ústav spíše rozsáhlými adaptacemi a přístavbami ke stávajícím budovám než výstavbou samostatného velkého komplexu. Ústav zaznamenává další početní růst; posilován je především technický úsek a oddělení "služeb" na úseku výzkumu (preparace, fyzikální chemie apod.). Plynulost výzkumné práce je ztěžována omezeními na spotře-

bě elektřiny a v nesnadném zajišťování vybavení ústavu přístroji apod. Přesto bylo ve značné míře rozšířeno vybavení poloprovozu. Tendence k automatizaci naráží právě zde na značné potíže, přesto, že se setkává s pochopením ze strany vedení ústavu.

Výzkumný program je opět rozsáhlý. Nejzávažnějším ústavním problémem se stává úkol "PC skla" tzv. bloky. Úkol souvisí s brannou potřebou státu a přes veškeré hmotné a osobní zajišťování naráží řešení úkolu na značné potíže. Teprve po služební cestě do SSSR a vyjasnění předané dokumentace se podařilo úkol dovést k úspěšnému konci a realizovat výrobu v n. p. UMA. Do realizačního výhledu se dostávají epoxidové pryskyřice, některé typy lakařských pryskyřic, zejména močovinová a melaminová, a pak různé typy pryskyřic, představující relativně drobnější výzkum (emulsní polymery, různé fenolické pryskyřice apod.) Do programu ústavu pro další léta se dostávají ionexy v celém rozsahu, v r. 1953 se v ústavu řešil ještě jen Katex ROA. Úkol "konzervové laky" se dokončuje bez valných vyhlídek na realizaci, vzhledem ke změně ekonomických předpokladů, z nichž úkol v r. 1951 vycházel. Na úseku preparace se řešila syntéza trimetyl^dpropanu a pracovalo se na přípravě acetylbenzoylperoxydu a cyklopentadienu. Bylo opět spolupracováno s řadou národních podniků v rozsahu větším jak v r. 1952.

Měnová reforma v r. 1953 nezasahuje do systému odměňování, které spočívá na měsíčním hodnocení pracovníků formou prémie (až 30 % základního platu), vyhlašování nejlepšího pracovníka

na příslušný měsíc, a zapojením převážného počtu zaměstnanců do socialistické soutěže. V rámci IV. HS MCHP probíhá soutěžení mezi jednotlivými (5) ústavy, a i zde dosahuje ústav vždy umístění na 1. až 3. místě.

Ústav žije společensky velmi čile; na podzimní zájezdy na houby do nasavrckých lesů dobře vzpomíná hodně účastníků, podobně jako na "tajný" výlet do Bělobranské dubiny apod. O menší skandály a dobrodružství tehdy také nebyla nouze, do ústavu stále přicházeli, resp. odcházeli noví zaměstnanci, vztahy mezi zaměstnanci nebyly tak "otřené", jak se to začalo projevovat o 10 let později. Chata v Krkonoších byla čile navštěvována, zvláště svobodnými zaměstnanci ústavu. Udržováno přátelství kolektivu a navazovány známosti i rázu trvalého. Okolí ústavu nebylo bez romantičnosti: naproti cikánský tábor, po dešti brodění nadbytkem bláta. Najít ústav pro nového zaměstnance nebylo tehdy tak jednoduchou záležitostí a v prostoru Višňovky bloudili zástupci podniků, kteří chtěli náš VÚ navštívit. Styk se zahraničními výzkumnými pracovišti byl tehdy minimální a rekreace ROH si tehdy lidé ještě vážili. Byla ve větším rozsahu vzhledem k počtu zaměstnanců a velmi levná, když ne zcela zdarma.

V r. 1954 dochází k významnému rozšíření programu ústavu o výzkum ionexů. Do Pardubic přecházejí pracovníci ze ZČSSP v Záluží (J. Šmíd, V. Rádl) a ze Spolku pro chemickou a hutní

výrobu z Ústí (inž. Stamberg). Práce na tomto úseku začínají na rozdíl od řešení dřívějších úkolů podstatně velkoryseji. Z dřívějších pracovišť přechází do ústavu část poloprovozního zařízení, buduje se nový, poměrně rozsáhlý poloprovoz ionexů (katex FN, anex MFD, anex OAL), kromě výzkumu technologie se počítá s rozvojem zkoušení a aplikace ionexů. Organizačně byly ionexy zařazeny do oddělení preparace.

Výzkum na ostatních úkolech pokračuje s nezmenšenou intenzitou. Jde tu o močovinové a melaminové lakařské pryskyřice (Melform, Moform, Eterresoly apod.), o pryskyřice epoxidové, jejichž program nabytí budoucnosti plánovanou realizací výroby ve Spolku v Ústí. Úspěšně se rozvíjela výzkumná práce na melaminových pryskyřicích pro papírenské účely, na izolaci, resp. na dimerizaci cyklopentadienu, na polyesterových pryskyřicích, na syntéze benzolperoxydu atd. Dobíhaly výzkumné, resp. realizační práce na PC-sklech. Značná pozornost byla věnována automatizaci, především poloprovozních operací.

Početně bylo možno posílit řadu oddělení, znamenalo to ovšem nahuštění pracovníků do stávajících ploch, což vedlo k dalšímu tlaku na realizaci výstavby.

Napjaté situaci se pomohlo poněkud přestavbami (sklářská dílna u bývalého skladu, rozšíření preparace, zřízení laboratoře automatizace v suterénu bývalé hlavní budovy, stavební adaptace na třídě Míru apod.). Na zajištění "velké" výstavby se intenzivně pracovalo, největší potíž byla v nejasnosti koncepce.

Růst ústavu se projevil i v intenzivní patentové a publikační činnosti. Půda "reportů" byla již převážně opuštěna, ukázalo se však, že přes řadu chyb byl ústav s to přinášet již vlastní významné výsledky.

Potíží zůstávala celá řada, a to především chronických. Bylo to pomalé zajišťování přístrojového vybavení, nedostatečná kapacita vlastních strojních dílen v důsledku dlouhých dodacích lhůt, nedostatku materiálu pro výrobu aparatur, dlouhodobý dovoz, nedostatečná mezinárodní spolupráce na úseku výzkumu, příliš velký počet výzkumných úkolů atd. Přesto dociloval ústav v soutěži ÚMCHP (IV. HS) velmi dobrých výsledků. Žilo se dosti kolektivně, trvalou starostí byly úpravy na chatě v Krkonoších, pomoc ústavu našemu zemědělství se omezovala na spolupráci s JZD Mikulovice, která probíhala v oboustranné spokojenosti. Socialistická soutěž měla podporu i v platovém (prémiovém) systému, který rozsahem prémie (až 25 % základního platu) byl podporou socialistické soutěži.

K 1. lednu 1955 došlo ve vedení ústavu k několika změnám. Na MCHP Praha odchází inž. Hnídek a do ústavu nastupuje: inž. Havlíček z n. p. UMA ve funkci hlavního inženýra (zástupce ředitele) a inž. dr. J. Mleziva ze Spolku Ústí ve funkci vedoucího výzkumu. Současně s tím došlo k dalším menším organizačním změnám.

Začátkem srpna (7. 8.) zemřel po krátké nemoci ředitel ústavu Vladimír Šupler. Jeho práci na úseku výzkumu se dostalo posmrtně

ného uznání udělením titulu "Nejlepší pracovník chemického průmyslu". Ve Vl. Šuplerovi odešel pracovník, který v sobě spojoval mimořádnou iniciativu na všech úsecích s vysokou odbornou kvalifikací. Začínal v ústavu "od piky" a na úspěších ústavu od r. 1952 se podílel významnou měrou. Do konce r. 1955 vedl ústav jeho zástupce inž. Vl. Havlíček.

Hlavním úkolem ústavu v tom roce byly ionexy, a to ionexy polykondenzačního typu - Katex FN, Anex OAL a Anex MFD. Šlo tu jednak o propracování technologií, jednak o výstavbu poloprovozu a nakonec o zajištění výroby, která byla na konec dislokována do Spolku pro chemickou a hutní výrobu, Ústí n. Lab. V laboratorním měřítku začaly práce i na polymerních ionexech, katexu a anexu.

Vedle tohoto stěžejního úkolu běžel výzkum i na řadě jiných úkolů. Šlo tu o velmi rozsáhlou paletu problémů, zahrnující různé typy lakařských pryskyřic, pryskyřice fenolické pro různé aplikace, pryskyřice melaminové, cyklopentadien, další program na epoxidových, resp. alkydových pryskyřicích.

Základní výzkum doplňoval již silně rozvinutý výzkum na úseku analytiky, automatizace, fyzikální chemie a zkušebnictví. Silně početně již bylo obsazeno středisko dokumentace (knihovna), podle potřeb výzkumu byly stále nedostatečně obsazeny strojní dílny.

V srpnu dostal ústav do vlastnictví 26 bytů ze státní bytové výstavby. Tím byla saturována bezprostřední bytová potřeba ústavu.

Nové byty v sídlišti Dukla byly předány ve velmi dobré kvalitě. Vlastní výstavba ústavu měla v tomto roce fázi vyjasňování koncepce, v principu již však bylo kladně rozhodnuto o výstavbě nového velkého výzkumného objektu.

Spolupráce s výrobními podniky byla v r. 1955 rozsáhlá. Šlo jednak o zavádění výrob, jednak o pomoc a spolupráci při zajišťování plánů technického rozvoje. Rovněž na úseku propagace ústavu byl učiněn první výrazný krok uspořádáním tří denní akce "Dnů nové techniky" v srpnu 1955. Její ohlas byl mimořádný.

Společensky žil tehdy ústav rušně. Souviselo to s příchodem nových lidí, kteří měli zájem o to, jak se rychle "aklimatizovat". K 1. lednu 1956 dochází k organizační změně v tom smyslu, že k základnímu pracovišti v Pardubicích byl přiřazen Výzkumný ústav nátěrových hmot Praha, přičemž byl název ústavu změněn, resp. doplněn: Výzkumný ústav syntetických pryskyřic a laků Pardubice. S vyjasněním koncepce výzkumu se ujasnila i koncepce výstavby: bylo definitivně rozhodnuto o výstavbě velkého výzkumného objektu, zahrnujícího laboratorní prostory, rozsáhlý poloprovoz a strojní dílny. Kádry z pražského pracoviště měly být přesunuty do Pardubic, kde měly být pro ně zajištěny i ubytovací možnosti. Organizačně nedošlo k nějakým výrazným změnám, v lednu se stává ředitelem inž. Z. Ordelt. K 1. červenci dochází

ke změně ve mzdovém systému: dosavadní premiový systém je nahrazen systémem fixních platů. Převážná většina zaměstnanců mohla přitom zaregistrovat zvýšení platů, v průměru na 1 zaměstnance to bylo asi 100 Kčs (měsíčně). To přispělo samozřejmě k větší pracovní iniciativě, vyjádřené výraznými úspěchy v meziústavní soutěži.

Pracovní náplň ústavu byla velmi rozsáhlá. Intenzivně bylo pracováno na technologii ionexů suspensní polykondenzací. Práce zahrnovaly i projekt výrobního poloprovozu v Ústí. Výzkum u inž. Lidaříka v epoxidových pryskyřicích mohl počítat s jasnou realizací ve Spolku v Ústí, proto zde bylo možno rozšířit i aplikační a strukturální výzkum. Intenzivně se pracovalo na xylenových resolech (inž. Kolínský), zaměřených na elektrotechnické aplikace. Ve skupině dr. Hudečka pokračovala spolupráce s MCHZ Ostrava na kontinuálních fenolastech. Menšími kolektivy se sledovalo využití cyklopentadienu (dr. Vraný), ve spolupráci s n. p. UMA zlepšení kvality umakartu (inž. Šňupárek) a pokračovaly práce na polyesterech.

Rozsáhlejším úkolem, patřícím ke starému tématu celulozových derivátů, byl výzkum karboxymethylcelulosy, řešený kolektivem inž. Kosatíka. Termosetickou skupinu problémů doplňoval úkol Pryskyřice pro textil, řešený inž. Černým. Na starou tematiku navazoval úkol Zlepšení alkydových pryskyřic (inž. Lysý). Začíná-

jí se současně řešit dlouhodobé úkoly (styrenový katex, styrenový anex) a na pražském pracovišti se rozpracovává úkol Formulační zásady pro nátěrové hmoty, Zkušební metody pro nátěrové hmoty a zkoušení lakařských surovin. O práci, jak je patrné, nebyla v těchto letech nouze.

Rok 1957 se vyznačuje vysokou aktivitou. Výstavba ústavu je zajištěna, v plném proudu jsou projekční práce na hlavní laboratorní budově a objektu strojních dílen. Výstavba ústavu převzetím 12 bytových jednotek na Slovanech mohla uvolnit prostory, zapůjčené národním podnikem Synthesia v Doubravicích. Pardubické lakařské pracoviště mohlo být posíleno pražskými pracovníky.

Na jaře začaly přípravné práce s výstavbou chaty na Seči; byl zakoupen pozemek, dopravován stavební materiál, a v létě byly provedeny hlavní stavební práce. Krytí materiálových nákladů bylo ze značné části prováděno z položek, které ústav dostal jako prémie v meziústavní soutěži. Výstavba byla prakticky v plném rozsahu zajišťována brigádnickou prací zaměstnanců VÚSPL. Do podzimu se podařilo dostat stavbu "pod střechu", i když na jaro 1958 zbývalo hodně, především vnitřní práce. Rekonstrukce chaty v Krkonoších mohla být v tomto období prováděna jen ve velmi malém rozsahu.

Rok 1957 je prvním rokem výraznější mezinárodní spolupráce, především se Sovětským svazem, kam se uskutečnil poprvé větší

počet návštěv. Došlo k výměně zkušeností na úseku technologie ionexů, lakařských pryskyřic, termosetů apod. K navázání větších osobních kontaktů přispělo i symposium makromolekulární chemie, konané v září 1957. v Praze.

I po společenské a sportovní stránce je aktivita vysoká. V červnu byl pro zaměstnance ústavu zajištěn zájezd do NDR, v srpnu pak okružní zájezd na jižní Moravu, běžným zvykem se stává návštěva brněnského veletrhu. Mezipodniková fotbalová utkání mají již rovněž svoji tradici.

Vysoký podíl brigádnické práce na chatě na Seči je umožněn tím, že naše patronátní JZD, Mikulovice, nekladlo na ústav žádné mimořádné nároky. Do zájmu o veřejné dění se promítaly zřetelně větší politické události, start první a druhé sovětské družice, úmrtí s. Antonína Zápotockého a volba s. Antonína Novotného prezidentem republiky, řada opatření, souvisejících s reorganizací našeho veřejného a hospodářského života, plánovanou od r. 1958.

Výzkumná činnost ústavu, jenž měl spolu s pražským pracovištěm 221 zaměstnanců, byla rozsáhlá. Polykondenzační ionexy byly ve stavu poloprovozního výzkumu, resp. ověřování ve Spolku, v ústavu se začaly řešit i odbarvovací a selektivní ionexy. Na lakařském úseku pokračoval výzkum pryskyřic a laků do tropů a pro vyšší tepelné třídy. Významnějším tématem se

stávají polyesterové pryskyřice, představující úkol Bez-rozpouštědlové nátěrové a impregnační hmoty. Tématika, sou-visející s epoxidovými pryskyřicemi, je řešena rovněž rozsáhlej-ším kolektivem (inž. Lidařík, Kincl, Kosatík). Termosetickou skupinu úkolů doplňuje spolupráce s n. p. UMA na dekoračních vrstvených hmotách, na zlepšování lisovacích vlastností amino-plastů. Sortiment úkolů pražského pracoviště zahrnují Formulač-ní zásady pro výrobu nátěrových hmot, jakožto základní všeobec-ný úkol a pak další technologické úkoly, týkající se lepicích laků, zkušebních metod a emulsních nátěrových hmot. Ve srovnání s minulými lety byl zmenšen počet úkolů se všeobecně fyzikálně-chemickým zaměřením. Tato tematika začala být řešena přímo v rámci technologických úkolů.

V r. 1958 začínají základní přípravné práce na objektech nové laboratorní budovy a strojních dílen. Akce, prováděná n. p. Průmstav Pardubice, je stavebně technicky dosti náročná, a jak pro pracovníky výstavby VÚSPL s. Sádku a Marka, tak pro pra-covníky Průmstavu, začaly roky mimořádné aktivity.

Pro vnitřní život ústavu znamená r. 1958 řadu organizačních změn. V rámci politických a hospodářských opatření, plánovaných pro r. 1958, došlo k určitým přesunům ve vedení některých pracov-ních úseků, resp. k přechodu některých pracovníků ústavu do vý-robních podniků. Ústav byl současně doplňován, tak jako v minu-lých letech, pracovníky jak přímo ze škol, tak i z národních pod-niků apod.

V r. 1958 byly dokončeny práce na chatě na Seči tak, že v létě mohla tato chata přijmout již první rekreanty, a od této doby je vždy v létě beze zbytku obsazena, a rekreačně je využívána ze všech tří ústavních chat nejvíce.

Odloučením pražského pracoviště klesl počet pracovníků v Pardubicích na 180 - 185 zaměstnanců.

Je dokončena výstavba skladu. To umožňuje významné rozšíření prostoru strojních dílen do prostor bývalého starého skladu. Byla realizována bytová výstavba na Slovanech.

Výzkumný plán zahrnoval především širokou paletu ionexů; v září byla ve Spolku zaváděna poloprovozní výroba Katexu FN. V ústavu byly řešeny ionexy v plné šíři: Katex S, styrenový anex, karboxylový katex, odbarvovací ionexy, ionexové membrány, ionexy pro isotopy a selektivní ionexy. Tyto typy měly představovat základnu pro velkou výrobu ionexů ve Spolku, plánovanou na r. 1961 - 1962. Další rozsáhlou skupinou byly epoxidy, kde byly studovány další typy a tím rozšiřována sortimentní báze pro Spolek Ústí. Na úseku termosetů byly sledovány lakařské pryskyřice, pryskyřice pro brusné kotouče, značné úsilí bylo věnováno realizaci výroby dekorativních vrstvených hmot (Uma-kart D atd.). Alkydové pryskyřice, jejich styrenace apod. představovaly další výzkumný úsek. Značné realizační úsilí bylo věnováno výsledkům na úseku polyesterů. Z pražského pracoviště byl převzat rozsáhlý úkol Formulační zásady.

Významných realizačních výsledků bylo docíleno na úseku lakařských pryskyřic ve Spolku Ústí a na úseku polyesterů, což se projevilo umístěním ústavu na předních místech v meziústevní soutěži.

Kvalitativní růst ústavu se projevuje vysokou intenzitou publikační a patentovou (26 přihlášek vynálezů). Připravují se předpoklady pro kvalifikační růst pracovníků ústavu mimořádnými kursy pro aspiranturu, studiem na večerní universitě marxismu-leninismu a značným zájmem o večerní, resp. dálkové studium.

Po organizační stránce se provádí přípravy pro přechod ústavu do organizace zájmového sdružení, jež má nahradit dřívější tzv. hlavní správy na MCHP.

Mezinárodní spolupráce na úseku výzkumu je podstatně intenzivnější než do r. 1956 a vytvářejí se předpoklady k promyšlenější koordinaci výzkumných úkolů.

Socialistická soutěž se zaměřila na uzavírání individuálních i kolektivních závazků.

Organizačně přechází r. 1959 ústav do Rady zájmového sdružení šesti výrobně hospodářských jednotek (Spolek pro chemickou a hutní výrobu n. p. Ústí, VCHZ Synthesia, Barvy a laky, atd.) Pro tuto skupinu má zajišťovat rozvoj na úseku syntetických pryskyřic a laků.

Kromě těchto interních úkolů má zajišťovat v rámci dělby výzkumu RVHP koordinaci na úseku epoxidů, polyesterů a polykarbonátů. Znamená to mimořádné nároky na ústav řešením 17 výzkumných úkolů.

Výstavba ústavu je v tomto roce rovněž v plném tempu: do výstavby ústavu bylo investováno 2,3 mil. Kčs. Výstavba zahrnuje především objekt hlavní laboratorní budovy. Při výstavbě byla řada potíží, souvisejících především s přechodným nedostatkem stavebního materiálu. Ústav se snažil zde vypomoci brigádnicky ze všech sil. Určitou část brigádnického nadšení odčerpávaly ovšem i veřejné akce (výstavba městského koupaliště apod.). Pomoc zemědělství nemusela v tomto roce být výrazná. Rekreační chaty si vyžádaly kromě běžné údržby jen menší doplňkovou, celkem snadno zvládnutelnou výstavbu.

Výzkumný program zahrnoval celkem 17 úkolů. Na rozdíl od minulých let jde zde již v celkové části o původní výzkum, opírající se v detailech jen o patentové odkazy. Současně se realizují výrobně výsledky výzkumu což má opět svoji problematiku.

Cca 190 pracovníků pracovníků se mohlo pochlubit v r. 1959 následujícími významnými výsledky:

vyřešením výroby chybatelného Umakartu D,
vypracováním výrobní technologie základního typu styrenového anexu,
laboratorním vyřešením výroby rychlolisovacích fenolformaldehydových hmot (orthonovolaků),

laboratorním vyřešením elektroizolačních laků na bázi tereftalových polyesterů,

laboratorním vyřešením močovinové pěnové hmoty Mofotherm a výsledky v základním výzkumu nátěrových hmot.

Obtíže ve spolupráci s jinými národními podniky se projevily konkrétně v realizaci výroby Katexu FN a v zajištění aplikací ionexů pro cukrovarnictví, kde kamenem úrazu bylo vyhodnocování, které se mimořádně zpožďovalo. Přerušen byl výzkum využití ligninu pro ekonomické nejasnosti. Podobná situace se ukázala na úseku ionexů pro atomový průmysl, koncepce ~~musela~~ musela být změněna dále u úkolu rafinace technických solanek.

Vlastní technické řešení všech úkolů bylo obvykle na výši, což potvrzovaly oponentury. To platilo o dobré úrovni výzkumu např. polyesterových laminátů, formulačních zásad pro nátěrové hmoty, termosetů fenolického typu apod. Organizační nedostatky byly jak při koordinaci úkolů uvnitř ústavu, tak mezipodnikové koordinaci. Řízení ze strany MCHP tu bylo slabé. Spolupráce na mezinárodním poli v rámci koordinace vykazovala rovněž řadu nedostatků, převážně z nejasností koncepce, ale někdy i z nedostatku dobré vůle. Velmi dobře se rozvíjela spolupráce s celou řadou pracovišť v SSSR.

Ústav tvořil po společenské stránce dobrý kolektiv s živými kulturními a sportovními zájmy. Svědčil o tom zájem o všechny

formy růstu kvalifikace, značná účast na nácviku na II. celostátní spartakiádu, pořádání různých sportovních soutěží (okresní kola OOR v kopané, stolní tennis apod.). Hnutí brigád socialistické práce našlo rovněž ozvěnu v kolektivu epoxidových pryskyřic, v kolektivu strojních dílen apod. Nemalý význam v tomto ohledu měla ovšem práce za podstatně lepších podmínek než tomu bylo v dřívějších letech.

Činnost ústavu v r. 1960 byla velmi rozsáhlá. Kritické zhodnocení r. 1959 vedlo k určitým změnám v organizaci ústavu, provedeným v květnu 1960. Činnost ústavu měla opět ovlivňovat rada zájmového sdružení, ukazovaly se tu však nedostatky, patrné již v minulém roce, jako slabá účast zástupců výroby a nízká úroveň koordinace. Přes tyto nedostatky byl plán výzkumu prakticky ve všech bodech splněn.

Výstavba ústavu pokračovala mimořádným tempem. Do užívání byl předán objekt radioizotopů, hlavní objekt nabýval konkrétní podoby, objem prací v hodnotě 7 1/4 mil. Kčs byl úctyhodný. Přesto došlo ke zpoždění v plánu, hlavně vinou toho, že nebyly dokončeny mimoústavní veřejné objekty. V r. 1960 byla provedena rovněž generální oprava chaty v Krkonoších.

Ústav řešil v r. 1960 celkem 14 úkolů ve zhruba stejné tématice jako v minulých letech.

Těžiště výzkumu na úseku ionexů patřilo technologií silně bázeckého anexu a cukrovarnickým ionexům. Etapy r. 1960 nebyly

konečnou fází úkolu, a přes dílčí kladné výsledky přecházel výzkum do dalších roků. Výroba Katexu FN, která v r. 1959 prošla kritickou fází, se dostala během roku 1960 do nespokojivé situace, naproti tomu se však začalo rýsovat zpoždění na výstavbě tzv. "velkých ionexů" ve Spolku v Ústí. Prohloubil se však fyzikální výzkum vlastností ionexů.

Výrobní realizace na úseku polyesterů zaznamenala ve Spolku Ústí určitý pokrok zavedením výroby polyesterových pryskyřic typu 104 a 105. Výzkum na tomto úseku narážel na nemožnost realizace nových typů pro nedostatek surovin. Kladných výsledků v laboratorním výzkumu s částečnými realizacemi bylo docíleno u elektroizolačních laků a epoxidových pryskyřic. Výzkum na úseku Formulační zásady pro výrobu nátěrových hmot probíhal kladně na laboratorní bázi. Do pokročilého realizačního stadia se dostal Mofotherm a výroba ortonovolakových rychlolisovacích hmot. U polykarbonátů závisela přes kladné laboratorní i poloprovozní výsledky realizace na výsledku mezinárodní dohody o dělbě práce na tomto úseku. U ostatních úkolů nebyla realizace výsledků jasná, především z ekonomických a pod. důvodů.

V r. 1960 se poprvé výrazněji projevuje jako nedostatek slabé obsazení úseku technicko-ekonomických informací. Výsledky ústavu jsou výrazně negativně ovlivňovány buď opoždující se výstavbou realizace, nebo vazbou realizace na dovoz devizově náročných surovin. Toto nutí ke zkvalitnění perspektivních

rozborů časově i kvalifikačně velmi náročných se zřetelom na přípravu 3. pětiletky 1961 - 1965. Dalšími úzkými profily, postupně odstraňovanými, byl nedostatek specialistů na úseku fyzikální chemie, chemického inženýrství a automatizace. Po stránce materiálního vybavení se rýsovalo jako nejnaléhavější doplnění inventáře náročnými fyz. chemickými přístroji, hlavně na úseku spektrální analýzy. Výrazného pokroku se zde však dosáhlo v r. 1960 zahájením činnosti radioizotopové laboratoře.

Výzkumný plán r. 1960 byl úspěšně splněn. U realizací stále výrazněji vystupuje do popředí faktor morálního zastarávání nákladně získaných poznatků. Výsledky koordinace, kde byl ústav zodpovědný za úsek nenasyčených polyesterů a epoxidů v rámci RVHP, byly neuspokojivé, na úseku polykarbonátů byly zkušenosti nejhorší. Dobrá a poměrně intenzivní byla spolupráce se sovětskými výzkumnými pracovišti.

Aktivita zaměstnanců po osobní i společenské stránce byla r. 1960 vysoká. V ústavu probíhalo 7 speciálních kursů, externí formou zvyšovalo svoji kvalifikaci 18 pracovníků a na úseku aspirantur byla rovněž živá aktivita. Ustavení 4 brigád socialistické práce dokumentuje živou činnost, která se projevovala pořádáním exkursí apod. Rok 1960 je rokem II. celostátní spartakiády, do níž se aktivně zapojila řada zaměstnanců a rokem oslav 15. výročí osvobození ČSSR. Ústav jako relativně

malá organizace se sice nemohla kolektivně zapojit do nějaké velké celostátní akce, individuální přínos jednotlivých zaměstnanců, ať ve formě brigád nebo organizační činností, byl veliký.

V roce 1961 jsou náplň a starosti ústavu obdobné r. 1960. V první řadě to byla otázka výstavby ústavu. Nedostatek materiálu i pracovních sil způsobil, že plán na tomto úseku byl splněn jen na cca 91 % (místo 6 3/4 mil. Kčs jen 6,1 mil.) Plně byl dokončen a předán jen objekt trafostanice.

Objekt radioisotopů byl během roku uveden do plného provozu. Původní termín, předání hlavního objektu stavby do provozu ve 4. čtvrtletí 1961, byl posunut do r. 1962. Na ústavní možnosti výrazná brigádnická pomoc (přes 2 500 hod., kromě pomoci ze strany strojních dílen) nemohla účinně zlikvidovat celkové zpoždění. Výrazněji se projevil tento rok po stránce dodávek náročné laboratorní techniky (např. infraskopofotometr Unicam SP 100 atd.). Početně byly posíleny strojní dílny a laboratoř automatizace. Úzkým profilem zůstává nadále kapacita ekonomického oddělení.

Velmi náročný výzkumný plán (25 úkolů) byl úspěšně splněn. I přes zvýšení počtu osazenstva (226 v r. 1961 oproti 208 v r. 1960) to bylo spojeno se značnými obtížemi.

Nejllepších výsledků bylo v r. 1961 dosaženo na úseku iontoměničů, kde byly kladně hodnoceny ionexy pro cukrovarnictví a

kde byla koncem roku 1961 zavedena výroba Katexu S ve Spolku a na úseku lehčených močovinoformaldehydových hmot, jejichž výroba byla zavedena v n. p. MCHZ Ostrava. Převážná část úkolů přecházela do r. 1962. Byl to především rozsáhlý úkol Formulační zásady pro výrobu nátěrových hmot a Iontová polymerace epoxidů. S výsledky výzkumu na úseku nátěrových hmot byli průběžně seznamováni zástupci n. p. Barvy a laky. Dalším rozsáhlým úkolem, přecházejícím do r. 1962, bylo Studium syntézy nosných skeletů pro ionexy. Šlo tu o přípravu ionexů s vysokou mechanickou odolností. V r. 1961 prošel poloprovozním stadiem i výzkum karboxylového katexu.

Bezrozpouštědlové nátěrové a impregnační hmoty prošly rovněž poloprovozním výzkumem a se zahájením jejich výroby se počítalo v r. 1962. Z ostatních aplikací polyesterových pryskyřic se dobře rozvíjely polyesterové laky na dřevo, především v n. p. Interiér.

V r. 1961 končil rozsáhlý úkol Polykarbonáty . Úspěšně byla zvládnuta jejich stabilizace v roztaveném stavu, dále čištění výchozích surovin a vlastní izolace. Výsledky byly předány koncem roku polským zástupcům. PLR převzala naše výsledky pro realizaci produkčního poloprovozu.

Poloprovozním stadiem prošel i výzkum řady reaktivních rozpouštědel - glycidyléterů. Úspěšně byla vyřešena syntéza

fenolického rezolu pro pojení skelných rohoží a plstí a příprava aminoaldehydových pryskyřic pro zpevnění papírů za mokra.

Spolupráce s výrobními podniky, Chemoprojektem apod. se oproti minulým létům značně zlepšila. Tradičně byla dobrá i spolupráce s VŠCHT Pardubice i ostatními organizacemi nevýrobního charakteru. Servisní službě ústavu bylo odlehčeno tím, že byly zřízeny poradny pro obor plastických hmot v Praze, Gottwaldově a v Žilině.

Spolupráce na mezinárodním poli měla své těžiště v koordinaci polyesterových a epoxidových pryskyřic, dále polykarbonátů a skelných laminátů. Porady na tomto úseku umožnily eliminovat duplicitu výzkumu a zpřesnily vzájemnou informovanost. Jinak byla spolupráce, především se SSSR, velmi slabá.

Společenská aktivita byla v ústavu v r. 1961 na výši. Pro sžití vykonal své již tradiční ústavní ples, notný počet brigádnických hodin a v létě plně obsazené chaty na Krkonoších a na Seči. Jednotvárný běh roku periodicky přerušovaly sportovní soutěže, zájezdy a základní odborářskou kulturní činnost, v níž nechyběly oslavy MDŽ, dobrá práce knihovny ZV ROH a svědomitá práce správů rekreačních chat. Byl to uklidňující dojem poté, když se zaměstnanci dostali do ústavu po komunikacích, uvedených do stavu téměř absolutní nepoužitelnosti stavebním ruchem na plochách ústavu.

Rok 1962 je výrazným mezníkem v historii ústavu: byla v podstatě dokončena I. etapa výstavby. Koncem dubna byl převzat hlavní výzkumný objekt a strojní dílny. V létě probíhalo odstraňování kolaunědačnických závad, úprava komunikací a přesun ze starých výzkumných objektů do nových. Formálně pak byly nové objekty převzaty 30. září. 24. října se pak konala v sálech Letka na Dukle slavnostní schůze, za účasti zástupců řady organizací, podílejících se na stavbě. Již během roku si prohlédl nový ústav velký počet návštěvníků z řad projektantů apod. 24. října si mohli projít ústav i rodinní příslušníci zaměstnanců. Dá se říci, že převzetím ústavu se naplnilo 16-leté úsilí o zvýšení technické úrovně práce ve VÚSPL. Hodnota staveb v rámci I. etapy byla do konce 1962 18,1 mil. Kčs (v r. 1962 dosáhly investiční náklady 1,5 mil. Kčs).

V r. 1962 byly učiněny též první kroky ke II. etapě výstavby, ve formě studie, která funkčně a architektonicky doplňovala ústavní objekty a ústav zasazovala vkusně do celkového rámce prostoru na Višňovce.

Rok 1962 znamenal ovšem mimořádné pracovní vypětí. Chřipková epidemie na začátku roku znamenala citelnou ztrátu pracovních hodin. Stehování naproti tomu proběhlo hladce a rychle. Výraznější obtíže se však objevily na výzkumném úseku. Bylo to především zajištění požadavků na urychlené dodání podkladů pro technologii styre-divinylbenzenových anexů. Do výroby byl zaveden jen

jeden úkol (laky pro sklem opředené vodiče). Ve výrobním ověřování byl jeden typ epoxidových pryskyřic (CHS Epoxy 1210), jeden typ polyesterů (CHS Polyester 200), Katex S a močovinná pryskyřice Umaform A. V menším rozsahu, než jak se předpokládalo, běžela výroba ortonovolaků a Mofothermu.

Rozsáhlý laboratorní výzkum zahrnoval 7 státních úkolů, 1 úkol zvláštní a 1 úkol normalizační.

Na úseku Formulační zásady pro výrobu nátěrových hmot pokračoval základní výzkum, rovněž tak na úseku skelných laminátů. Ionexy se zaměřily jednak na výzkum tzv. makroporézního polymerního skeletu, jednak na studii zpracování regenerace reakční kapaliny z chlormetylce. Na úseku bezrozpouštědlových nátěrových hmot byly sledovány neinhibované polyesterové bezrozpouštědlové nátěrové hmoty a polyesterové pryskyřice pro lisovací směsi. Začal současně výzkum na nízkomolekulárních styren-butadienových kopolymerech. S kladnými výsledky se setkaly práce na homogenních iontových polymeracích na úseku epoxidů. S velmi slibnými výsledky končily jednotlivé etapy na fenolických pryskyřicích (pro skelné isolační rohože, porofenové bloky a výzkum lisovacích podmínek).

Spolupráce s jinými pracovišti v ČSSR byla dobrá, přímá spolupráce se zahraničními výzkumnými středisky, s výjimkou předání polykarbonátů do Polska, byla velmi slabá. Pomoc našeho výzkumného ústavu ostatním pracovištím zde výrazně převyšovala

jejich protislužby.

Zlepšení materiálních pracovních podmínek se výrazně projevilo i v odborářské aktivitě. Do socialistické soutěže bylo zapojeno cca 88 % zaměstnanců, o titul BSP soutěžilo 10 kolektivů. XII. sjezd KSČ, konaný v prosinci 1962, prohloubil rovněž politickou a hospodářskou aktivitu, jež se projevila v řadě významných závazků na pomoc výrobě, především v oddělení termosetů inž. Šňupárka. Zájem o zvyšování kvalifikace všemi formami byl mimořádný a dosahoval v těchto letech vrcholu. Rovněž intenzivní byla činnost i na dílčích odborářských úsecích, např. v tělovýchově, kulturní aktivitě apod.

V r. 1963 byla dokončena výstavba ústavu, I. etapa. Dokončení si vyžádalo nákladu 0,3 mil. Kčs, zahrnovalo oplocení, úpravu komunikací apod. Přesto přešla do příštích let řada drobných akcí, představujících především drobné přestavby, úpravy terénu apod. V tomto roce byla provedena rovněž úprava veřejných komunikací mimo prostor ústavu.

Až na některé výjimky, např. klimatizaci v suterénu, běžel provoz bez nějakých závažnějších poruch. Oddělení údržby muselo být pochopitelně značně rozšířeno.

S přechodem do nových objektů byly vyklizeny prostory na třídě Míru a laboratoře v původní výzkumné budově. Obojí bylo předáno do užívání Vysoké škole chemicko technologické v Pardubicích.

Početní stav zaměstnanců bylo nyní možno zvýšit na 265 osob a provést některé organizační změny, především posílením středisek, doplňující vlastní oblast syntesy, jako např. skupinu automatizace, úsek fyzikální chemie, zkušebnu a úsek technicko ekonomický. Stravování dosáhlo relativně vyšší úrovně přesunem jídelny do adaptovaného objektu starých strojních dílen.

V r. 1963 pokračuje určitá stagnace na úseku realizace výzkumných výsledků. Byla sice v předstihu zavedena výroba fenolických pryskyřic pro skelné rohože a plstě i jejich zpracování, dále výroba močovinových pryskyřic pro papírenský průmysl. Do pokusné výroby se dostaly i fenolické lehčené hmoty, polyesterové pryskyřice pro premixy a styrenový katex, přesto však i na úseku realizací našeho výzkumu se projevují tendence ke stagnaci, postihující v tomto roce celé naše národní hospodářství.

Významných výsledků bylo dosaženo v laboratorním výzkumu, resp. i ve stadiu poloprovozního ověřování. Úspěšně byla především vyřešena otázka regenerace odpadních kapalin při výrobě anexu. Problém byl zvládnut ve zkráceném termínu a konzultace příslušného projektu v SSSR se setkala s velkým uznáním.

Méně jasná už byla situace, zejména s aplikačního hlediska, u tzv. makroporózních ionexů. V laboratorním stadiu

pokračoval výzkum kopolymeru styren-butadien a jeho aplikace. Významných výsledků bylo docíleno v iontové polymeraci epoxydových sloučenin, které znamenaly značné rozšíření jejich aplikací. Výzkum bezrozpouštědlových nátěrových a impregnačních hmot na bázi polyesterů byl již v poloprovozním až poloprovozním stadiu, ale jejich aplikace začala narážet na ekonomické komplikace.

Úkol "Formulační zásady pro výrobu nátěrových hmot" narazil v závěrečných fázích na realizační obtíže, oboustranně zaviněné.

Aplikace odbarvovacích pryskyřic pro cukrovarnictví se rozbíhala velmi pomalu pro nerozhodnost cukrovarnického průmyslu.

Kvalitativní úroveň výsledků ve srovnání s léty 1952-1958 výrazně stoupla jak co do systematiky práce, tak co do technické úrovně, avšak na jedné straně pomalost výstavby (ionexy), na druhé straně cenové obtíže, resp. nepřipravenost trhu vedla k morálnímu zastarávání našich výsledků. Nízký stupeň výměny výsledků uvnitř rámce RVHP, slabá úroveň přímé spolupráce vedla k nízkému využití vlastních i cizích výsledků a tím vlastně k zaostávání v důležité fázi vědecko-technické revoluce. Účasti na různých konferencích apod. se samy bez konkrétních dohod spolupráce, nemohly setkat s výraznými hospodářskými výsledky.

V r. 1963 můžeme konstatovat neztenčenou odborářskou aktivitu na všech úsecích. Podstatné zlepšení sociálních podmínek (hygiena, kulturní prostředí závodního stravování, závodní kantýna, stoupající úroveň ubytování na ústavních chatách v Krkonoších a na Seči) byla obecně kvitována s uznáním. V okresním rámci byl ústav na předním místě na úseku socialistické soutěže. Značnou aktivitu vyvíjela nově zřízená odbočka VTS. Se společenskou "večírkovou" činností to již začalo být slabší. Naproti tomu se více rozjela sportovní činnost (soutěže OOR v kopané, stolní tennis, sportovní střelba, turistika apod.).

V těchto letech přišel ústav o své cikánské sousedy, kteří se střídavou intenzitou zaměstnávali především naše vrátné. Namísto jejich chatrčí, které byly postupně nahrazeny sklady stavebnin apod., měla přijít zástavba této plochy věžovými obytnými domy. V našem těsném sousedství dobíhala výstavba sídliště Višňovka a železničního podjezdu.

Rok 1964 začal pro zaměstnance pravidelnou členskou schůzí 2. ledna 1964.

Ve vkusně upravené jídelně podal ředitel ústavu ing. Ordelt zprávu o výsledcích za rok 1963. Kladně hodnotil výsledky docílené při řešení úkolů Velkotonážní výroba ionexů, Pryskyřice pro polyesterové premixy, Epoxidace styren-butadienových kopolymerů, Fenolické pryskyřice pro izolační skelné rohože, Fenolické pěnové hmoty a výsledky dosažené při řešení zvláštního úkolu. Své kritické připomínky zaměřil na výsledky dosažené při řešení úkolů Makropórezní ionexy, Formulační zásady pro nátěrové hmoty atd. Musel konstatovat, že přes původní úmysl zaměřit se na realizaci výsledků v praxi, nebylo v r. 1963 dosaženo mimořádných výsledků. Příčinou toho byly jak objektivní potíže na závodech, tak malý elán a nedostatky v tvůrčím přístupu k řešeným úkolům ze strany pracovníků ústavu. Postoj "co tě nepálí, nehas" a alibismus byly zjevy, které vedly jak při plnění plánu, tak v socialistické soutěži k formalismu a k liknavému boji s nedostatky v naší práci. I tak bylo však možno říci, že úkoly za r. 1963 byly splněny s dobrými výsledky.

V závěru svého projevu se ing. Ordelt zaměřil na úkoly ústavu v r. 1964. Zdůraznil tu především otázku realizace, jak pro obor ionexů, tak pro úkol Formulační

zásady pro sítěrové hmoty.

V týdnu 6. - 11. ledna probíhalo na jednotlivých odděleních hodnocení roku 1963.

Dotyčné schůze měly většinou typický začátek. Nej-
dříve zpráva vedoucího oddělení. Pak výzva k diskusi,
po níž následovalo dlouhé, někdy až trapné ticho. Po nové
výzvě se přihlásil obvykle zástupce vedení ústavu, a
teprve potom přicházely připomínky většinou od pracovníků
vyšších kvalifikačních stupňů, kteří seznamovali kolektiv
s potížemi, které při řešení úkolů mají, a někdy i s ná-
vrhy, jak těmto potížím čelit. Diskuse ke zprávám byly
většinou nevýrazné, jednak proto, že se o týchž potížích
diskutovalo vícekrát předtím, jednak proto, že nebyl ještě
znám konkrétní plán na r. 1964.

Obecně se dalo říci, že hodnocení roku 1963 bylo ži-
vější než též akce za rok 1962. Dost k tomu přispěla vel-
mi živá schůze ROH před vánocemi r. 1963, která odkryla
v plném světle některé závažné nedostatky v práci ústavu
(např. aféra Duomix) a tím otevřela dveře k živější vý-
měně názorů.

Začátek roku byl charakterizován jako obvykle rovno-
měrnějším pracovním tempem, daným především zahájením
prací na nových úkolech.

Členská schůze ROH 29. 1. 1964 se konala za poměrně malé účasti. Souboj mezi odborářskou uvědomělostí a zájmem o hokejový zápas ZOH Kanada - Švédsko nedopadl vítězně pro odborářskou uvědomělost. Nejdůležitějším bodem schůze bylo komplexní hodnocení činnosti ústavu za r. 1964. Zprávu za vedení ústavu podal dr. Mleziva, shodovala se se zprávou inž. Ordelta z 2. 1. 1964. Nejvýznamnějším výsledkem ústavu za r. 1963 bylo zavedení výroby sklovláknitých izolačních rohoží pojených fenolickými pryskyřicemi. Konečná úspora pro národní hospodářství po najetí plné výroby má představovat cca 8,5 mil. Kčs. I po finanční stránce byla činnost ústavu za r. 1963, jak vyplynulo ze zprávy K. Knapeše, plně uspokojivá.

Dne 23. února se uskutečnil zájezd zaměstnanců ústavu do Krkonoš. Neděle na Pomezních boudách za krásného počasí přinesla mnoho radostí zejména dětem, jichž bylo v zájezdu více než třetina.

Nábor na účast na 1. květen probíhal s touž intenzitou jako v dřívějších letech. Účast však byla relativně nízká: asi 50 - 60 osob. Kromě toho, že řada zaměstnanců se účastnila 1. máje pod cizími prapory (ČSTV, ČSM a pod.) odradilo i málo příznivé počasí další zaměstnance od účasti. Dny před 1. květnem a i po 1. květnu byly charakterizovány čilou úklidovou činností. V ulici Pichlově byl dokončen

dlážděný chodník, tím všechny příchody k ústavu se dostaly do (téměř) bezprašného stavu.

Květen a červen 1964 je charakterizován obvyklými řepnými brigádami v JZD Barchov. Organizace brigád doznala oproti minulým létům značného zlepšení, (pravidelný odjezd i návrat, uspokojivé stravování). Většinu lidí daly brigády opět zabrat, protože náročnější fyzická práce je na řadu z nás hrob.

Červen 1964 měl živější spád díky dvěma událostem: úpravě cen benzínu a pak volbám do NS, KNV a ONV. Benzínová "reakce" byla dvojí: motocyklisté byli v řadě případů (s novou cenou) znechuceni, automobilisté to přijali většinou s klidem, někteří dokonce s ulehčením. K návrhům kandidátů do samosprávy nebylo většinou diskusí, živější byl zájem o schůzi s inž. Šimánkem 5. 6., kde se údajně velmi úporně jednalo o potřebách Pardubic.

K 1. 7. Jsme zažili přechod do nové závodní kuchyně z Kávovin. První den byl na výši, pochybnosti, zda nastoupený stav se udrží, se ukázaly během července jako neopodstatněné. Většímu zájmu se těšily některé cenové úpravy (např. placení léčebné péče, zvýšení poplatků za jesle apod.), celkem se však dalo říci, že nutnost těchto úprav se setkala nakonec s pochopením.

Ve dnech 7. - 10. 7. 1964 se konal v Pardubicích XXI. sjezd čsl. chemiků. Účastníci sjezdu navštívili dne 8. 7. některá naše pracoviště a vyslovili se s uznáním jak o vnějším vzhledu ústavu, tak o materiálních podmínkách, za nichž se dnes v ústavu pracuje. Proti ústavu pokračovala rychle výstavba dvou deseti-podlažních domů, které mají doplnit vzhledový rámec této části města.

Červenec a srpen byly ve znamení dovolených, značného vedra a žňových brigád do JZD Barchov. V prvním srpnovém týdnu byl po dlouhých letech služby zbourán starý sklad včetně bývalé sklářské dílny. Budova, která sloužila řadu let jako sklad chemikálií, pak jako elektro a mechanická dílna, a nakonec jako sklad železa, se změnila v hromadu prken a ústavní náměstí začalo dostávat konkrétnější podobu. Uvnitř nové hlavní budovy se rozběhly stavební práce na poloprovozu anexu a přízemí poloprovozu se zaplnilo instalací demineralizační stanice a ionexářské zkušební stanice.

Oživením kulturní činnosti v ústavu byla 17. 8. beseda s účastníkem SNP majorem Gramatou. V září se konal dětský zájezd do zoologické zahrady ve Dvoře Králové a tradiční zájezd na mezinárodní brněnský

veletřh. Po sportovní stránce slavil náš ústav další vítězství: nad XI Vertexu Hradec Králové poměrem 2 : 1. Vítězství bylo o to cennější, že "vertexáci" před tím vyhráli za sebou 16 zápasů. Účastníci utkání s ústavními fandý si před zápasem prohlédli provozy Vertexu.

V sobotu dne 26. 9. odešel z našich řad tragicky Miloslav Holuša. Utopil se pod jezem kanálu z opotvické elektrárny. Miloš Holuša byl zpočátku mistrem ve strojních dílnách, později pracoval ve zkušebně a studoval dálkově na VŠCHT. Rozloučili jsme se s ním 1. října na pardubickém hřbitově, Miloš byl velmi iniciativní a svědomitý pracovník, jeho nešťastné smrti všichni litujeme.

Koncem září odešel z ústavu větší počet pracovníků, z dlouholetých zaměstnanců odešli do penze s. Janurová a Slavíková, na jiné pracoviště pak Standa Pokorný, Kurt Haerberle, A. Zahradníková a inž. A. Janů.

Říjen 1964 byl ve znamení dvou událostí. První - sportovní, byly olympijské hry v Tokiu. Náštěnné noviny našich pracovišť nabyly na pestrosti a muži měli o čem diskutovat. Druhou - politickou, byl odchod N. S. Chruščova z předních státních a stranických funkcí v SSSR. Diskuse k tomuto druhému tématu byly velmi živé.

Živé připomínky, zejména k hospodárnosti celé akce, byly ke staronovému úkolu řepné brigády v JZD Barchov. Skupiny po cca 20 - 40 osobách jezdily do Barchova po dobu cca 14 dní. Naštěstí nám původní požadavek sházet řepu ze 45 ha snížili na 15 ha. V rámci ústavu probíhaly rozsáhlejší stavební práce, zahrnující přestavbu staré kotelny a starého poloprovozu na truhlářskou dílnu a pomocné sklady.

Listopad byl ve znamení intenzivní činnosti ústavu: dokončování závěrečných zpráv, oponentury, navíc k tomu inventarizace, tj. zjišťování, kam se komu zatoulaly nejen DKP, ale i investice. Před ústavem byla rovněž intenzivní stavební činnost: dokončovaly se oba věžové domy a sousedství ústavu tím nabylo solidního vzhledu.

Začátkem listopadu bylo, vzhledem k blížícím se volbám presidenta ČSSR, hodně diskusí na téma, kdo bude představitelem našeho státu na další pětileté období. Rozhlasová zpráva dopoledne 12. 11. ukončila tyto úvahy sdělením, že na místě presidenta naší republiky setrvává s. Antonín Novotný. Na den 6. prosince přichystal ústav pro děti svých zaměstnanců příjemné překvapení v podobě mikulášské nadílky. Poslední společenskou akcí v ústavu byla členská schůze ROH dne 15. prosince. Její průběh byl živější než obvykle, diskutoval se návrh nové kolektivní smlouvy a schvaloval se rozpočet ZV ROH na r. 1965.

Jako obvykle, opustilo náš ústav koncem prosince několik zaměstnanců (např. inž. Exner).

Závěrem se dá říci, že ve srovnání s předchozími lety byl v ústavu velmi čilý sportovní i společenský ruch. Významně k tomu přispěla živá práce s nástěnnými novinami, zejména v oddělení ionexů a OTEI. Zaměstnanci byli důkladněji než dříve seznamováni s novinkami ve veřejném i ústavním životě na vývěsních tabulích při vstupu do hlavní budovy, ostatně během roku bylo stále o čem diskutovat, dá se říci, že ani jiné masové organizace než ROH v ústavu (ČSVTS, ČSM, Svazarm) v uplynulém roce neodpočívaly.

Zahájení roku 1965 bylo dne 3. ledna v 7.15 hod. v ústavní jídelně. Předseda ZV ROH R. Merz předal po uvítání slovo zástupci ředitele, inž. V. Havlíčkovi, inž. Ordelt byl v této době na studijní cestě v NDR. Inž. Havlíček nastínil v krátkém projevu náplň práce pro rok 1965. Řeší se i nadále stěžejní úkoly ústavu, tj. epoxidy, ionexy, lakařské pryskyřice, styren-butadienové kopolymery, polyestery a řada úkolů všeobecného charakteru. Mimořádnou pozornost bude nutno věnovat realizaci řešených úkolů. Byla již zmínka o nové organizaci chemického průmyslu. Náš ústav má spadat pod 1. oborové ředitelství sektoru základní chemie se sídlem v Pardubicích.

Začátek ledna byl, jako obvykle, ve znamení hodnocení roku 1964 na jednotlivých odděleních.

S novým rokem přišla i nová chuť do kulturního a sportovního života. Rozjela se table-tennisová soutěž, 17. ledna byl první zájezd na hory a v ústavní jídelně běžela od 3. ledna výstavka prací našich fotoamatérů.

Začátek roku přinesl rušno do odborářské činnosti. Přípravovaly se volby do nového ZV. Výroční schůze se konala 16. února. Hlavní referát přednesl předseda odstupujícího ZV R. Merz. Po referátu inž. Humla o hospodářské činnosti následovalo absolutorium a seznámení účastníků s návrhem nové kandidátky a celkem chudá diskuse, týkající se hlavně rekreačních chat.

Nový závoční výbor byl zvolen naprosto jednohlasně, ani na jedné ze 200 odevzdaných kandidátek nebyl škrtnut nebo poznamenán někdo z navržených. Negativním rysem však bylo, že po volbách a po přestávce, kdy se podávalo občerstvení, odešla asi polovina účastníků domů, aniž si počkala na výsledek voleb.

Na schůzi nového ZV byl zvolen jeho předsedou inž. Jiří Huml.

~~záhy v organizaci chemického průmyslu našly zajištění~~

odezvu v tématech přednášek v ústavu. Dne 15. ledna přednášel zde Dr. Engelmann z Výzkumného ústavu psychologie práce o hygieně duševní práce. Dne 12. února byla na pořadu přednáška inž. Rázla z VÚTECHP o jeho poznatcích ze studijní cesty, týkající se metod řízení kapitalistických koncernů. Probral zajímavým způsobem systém řízení v Jugoslávii, pak koncerny ENI, Farbenfabriken Höchst, Montecatini a I. C. I. Dne 5. 3. pak přednášel v ústavu Dr. J. Nermut z Biologického ústavu SAV o metodách vědeckého řízení výzkumné práce.

Zájem sportovní veřejnosti se v březnu vyčerpával hokejovým mistrovstvím světa v Tampere 2. - 14. 3.

Mezinárodní den žen v pondělí 8. 3. se poprvé odbyl v ústavu bez květinových darů. Upustilo se od toho proto, že v minulých letech docházvalo mezi podarovacími k nedorozuměním (a někdy až k pohazování květináči). Kytičky tudíž nahradilo vydatné občerstvení a naše zaměstnankyně byly plně se svým svátkem spokojeny.

Jaro 1965 bylo vlastně plné zájezdů: 21. 3. byl další zájezd na Krkonoše, v únoru si uspořádala BSP strojná dílna zájezd do Harachova, a ve dnech 21. 3. - 28. 3. byla početnější skupina našich výzkumníků na

zájezdu na sklolamináty v Berlíně. V ústavu se uvnitř i vně přesto intenzivně pracovalo: v plném běhu bylo řešení výzkumných úkolů, v plné výstavbě byl poloprovoz aneksu a úpravy na starém poloprovoze, a na volných plochách v ústavu se objevovaly velké hromady klíny, naznačující, že s úpravou trávníků a zeleně se to myslí na jaře opravdu vážně. Koncem dubna zmizela stará vrátnice a naši strážníci se vrátili zase do staré laboratorní budovy. Naproti ústavu se dokončoval střední "věžák". Těsně před 1. květnem, 29. dubna, byla v ústavu členská schůze ROH. Její náplň už byla zajímavější než dříve. Probíralo se členění výzkumného programu ústavu v příštích letech. Cca 60 % kapacity ústavu má být věnováno zlepšování stávajících technologií, cca 20 % na výzkum, zaměřený na výstavbu nových kapacit, 10 % na orientační výzkum jako východisko pro další program ústavu a cca 10 % na tzv. badatelské, více méně akademické zaměření. Současně bylo potvrzeno, že ústav byl podřízen oborovému ředitelství Závodů průmyslové chemie v Pardubicích. Bylo dále zdůrazněno, že v rámci nových metod řízení národního hospodářství mají zaměstnanci zájem o získávání zakázek od různých n. p., resp. družstev a že v příštích letech se má práce ústavu zajišťovat převážně formou smluv s příslušnými objednateli. Diskuse k předneseným skutečnostem nebyla valná, příčinou bylo to, že šlo zatím o rámcová opatření, jež měla vstoupit v platnost místo od 1. 7. 1965 až od 1. 1. 1966.

Den práce 1. května oslavili naši zaměstnanci spolu s účastníky z VCHZ Synthesis ve společném průvodu.

V květnu probíhala v ústavu akce, zajišťující výprodej nebo přenechání nepotřebných DKP a investic. Navazovalo to na novou soustavu hospodaření, kdy se předpokládalo, že konta jednotlivých oddělení budou zatěžována odpisy, příp. úroky z používaného zařízení. Aktivita zaměstnanců nezůstala ušetřena ani chata v Krkonoších, jejíž ubytovací plochy byly rozšířeny o jednu místnost.

Výzkumné práce probíhaly obvyklým tempem, v červnu navštívil náš ústav známý pracovník z oboru ionexů, prof. H. P. Gregor z Brooklynského polytechnického institutu. Měl přednášku na téma "Clecfilní ionexové pryskyřice". Přednáška se setkala se značným zájmem i širší technické veřejnosti.

Červen 1965 byl i obdobím III. celostátní spartakiády. Řada našich pracovníků se podílela na přípravě okresních a krajských spartakiád.

Povoňňová katastrofa na jižním Slovensku nenechala zaměstnance ústavu lhostejnými k osudu postižených. Sbírka vynesla pro ně cca 5.000 Kčs.

V květnu odešel dočasně z ústavu inž. Mašek. Nastoupil jako technický expert do služeb OSN v Barmě (v Rangunu).

Začátkem července (2. 7.) odešel z našich řad František Hoza. Zemřel na následky mozkové mrtvice v poměrně nevysokém věku 52 let. František Hoza byl jedním z nejstarších zaměstnanců ústavu, vždy svědomitý a pečlivý. ROH v něm ztratilo jednoho z velmi obětavých pracovníků.

Během července se října přešli z ústavu na nadřízený orgán, odborové ředitelství ZPOH, naši přední pracovníci inž. Havlíček, inž. Havránek, inž. Kořinský, inž. Kosatík a V. Šakra.

Červenec a srpen byl ve znamení dovolených, brigád v JED Barchov a přípravy přestavby chaty na Seči. Zde se předpokládalo odvést brigádnické práce v hodnotě aspoň 15.000.

Pro několik svobodných zaměstnanců ústavu bylo nepřijemnou skutečností to, že ústav nemohl obsadit garsoniery v novém objektu v Telabínách. Vysoká cena za ubytování (přes 200,- Kčs měs.) odradila všechny zájemce a ústav přenechal proto příslušné prostory Bytovému podniku města Pardubic.

Začátkem září se konalo v Praze sympozium makromolekulární chemie, jehož se zúčastnilo několik našich zaměstnanců. Řada účastníků sympozia navštívila v zářijových dnech náš ústav a vyjádřila se s uznáním o materiálních podmínkách výkonu práce v našem ústavu.

V ústavu probíhal v září průzkum úpravy pracovní doby s datem od 1. 1. 1966. Šlo o možnost napracování jedné nebo dvou sobot v měsíci. Názory na časovou úpravu se silně lišily, zejména stanovisko ředitele ústavu a stanovisko závodního výboru, tak bylo řešení odsunuto na pozdější dobu. I tak byl den 30. října první volnou sobotou v ústavu (napracování 4 volných sobot se začalo 4. 10. 1965).

Podzim 1965 je ve znamení, podobně jako v minulých letech, maximální pracovní intenzity. Končí se výzkumné úkoly, oponuje se, opět se probudila sportovní činnost, intenzivně se pracuje na chatě na Seči, průměrně 5 - 6 brigádníků denně, připravuje se napojení chaty v Krkonoších na veřejnou elektrickou síť, v blavní budově se intenzivně pracuje na výstavbě polooprovozu anexu, kde z materiálových důvodů je značné časové zpoždění. Vedení ústavu má plno práce s přípravou podmínek výzkumu v nové soustově řízení.

Oslava VŘSR proběhla 6. listopadu ve formě kratší členské schůze s referátem inž. Staňka. Kulturní komise ZV ROH připravila našim dětem na 12. prosince radostné odpoledne s nadílkou.

Konec roku je obvyklý: vybrání zbytků dovolené, případně radostnější rozloučení s odcházejícím starým rokem na málo zalidněných pracovištích ústavu.

Rok 1966 začínal jako obvykle členskou schůzí ROH (3. 1.) projevem ředitele ústavu inž. Orčelte.

Práci za rok 1965 hodnotil jako úspěšnou. Do výroby byly předány 2 typy ionexů (Katex 3 a Katex KM) a 2 typy polyesterů. Spotřebiteli byly dále schváleny další 2 typy polyesterů. Význačných úspěchů v lab. řešení se docílilo u zpracování odpadních vod, dále v syntéze několika typů epoxidových pryskyřic, při studiu aplikací anexů a při syntéze alkydových pryskyřic. S drobnějšími úspěchy se mohly vykázet i další výzkumné skupiny.

Rok 1966 pro ústav měl znamenat opět řadu problémů. Do pokročilejšího stadia vstupovala výstavba výroben ionexů a fenolických pryskyřic a rozšíření výroby epoxidových pryskyřic. Do výrobního ověřování nové typy polyesterových a alkydových pryskyřic. V lab. stadiu měly pokračovat aplikace ionexů, alkydových a epoxidových pryskyřic.

Z časových důvodů nebylo možné do detailů zpracovat soustavu nového řízení. Z hlediska financování, 18 % nákladů na provoz ústavu měl krýt "stát", tj. MCHP, cca 50% oborové ředitelství. Přesto, že práce pro rok 1966 byla zajištěna, bude nezbytné vytvořit určité finanční rezervy, a proto nebude přicházet v úvahu zatím zvyšování platů.

Ústav byl finančně rozdělen na 4 samostatná střediska a během roku má dojít i ke změně mzdového systému: vědeckí

a inženýrsko-techničtí pracovníci budou pobírat měsíční plat, ostatní budou propláceni podle počtu odpracovaných hodin. Jako nejvážnější úkol se k 1. 1. 1966 rýsovalo sladit hospodaření ústavu, jeho aktivitu a možnosti s požadavky a možnostmi našeho chemického průmyslu, resp. našeho národního hospodářství vůbec. Z toho důvodu nebyly na významu soliční ekonomické rozbory. Dá se očekávat, že se ústav bude setkávat se složitější problematikou, než tomu bylo doposud.

Otevřený projev ředitele ústavu dal podnět k řadě diskusí na delší dobu.

Rok 1966 byl od začátku ve znamení intenzivního pracovního úsilí. Výzkumné práce naběhly podle programu, rušno bylo od 3. ledna v poloprovoze, kde začaly funkční zkoušky poloprovozu anexu a výstavba poloprovozu na výrobu perofenu.

17. února byla první schůze, kdy mohly být znovu probrány výhledy ústavu. V r. 1965 stoupl průměrný měsíční plat v ústavu z cca 1.570,- Kčs na cca 1.700 Kčs, znamenalo to, že prakticky každý zaměstnanec dostal "přidáno". Začátkem r. 1966 byly poměry méně příznivé. Diskutoval se způsob, jak krýt mzdy, kdyby se ústavu nedařilo plnit základní ukazatel, tj. objem hrubého důchodu. Určitá řešení se našla, jako např. zvýšení poloprovozní výroby, ale i tak určité nejistoty zůstaly.

V lednu 1966 navštívil náš ústav ministr chemického průmyslu inž. Václav Valeš.

Zimní měsíce, leden až březen, představovaly ze sportovního hlediska obvyklé lyžařské zájezdy (13.2. a 27. 2)) počasí jim však mnoho nepřálo.

25. únor, výročí událostí z r. 1948, byl normálním pracovním dnem. Oslavy Mezinárodního dne žen proběhly důstojně, březen 1966 byl jinak normálním pracovním měsícem, bez zvláštních událostí.

Na členské schůzi RCH dne 6. 4. bylo možno hodnotit výsledky ústavu za I. čtvrtletí za nových podmínek.. Výzkumný plán byl plněn, hospodářská bilance ústavu se ukazovala jako uspokojivá. Novým podmínkám odpovídala i nová formulace kolektivní smlouvy, nyní výrazně zaměřená na splnění ukazatele hrubého důchodu.

Na jaře 1966 probíhala rekonstrukce chaty na Seči. Původní dřevěná nástavba 1. patra, která měla být podle našich úvah v r. 1957 jen dvouletou improvizací, sloužila uspokojivě téměř 9 let. Chata nabyla úpravami v r. 1966 vzhledu, srovnatelného se svým okolím.

V polovině června byl ústav plný diskusí na téma "další osud ionexů". V rámci mezinárodních dohod měla být zrealizována výstavba ionexů ve Spolku v Ústí, a uvolněné kapacity dány k dispozici pro výstavbu epoxidových

pryskyřic. Z úzkého ústavního hlediska byl tento krok spojen s tím, jak najít vhodné pracovní zaměření asi pro 40 pracovníků našeho ústavu. Ztráty, vznikající z této dohody čsl. straně měly být kompenzovány úsporami na výstavbě a tím, že dodávky ionexů z NDR by byly poskytovány za nižší ceny, bez tzv. ziskové přírážky. Rozsáhlé diskuse na toto téma vyústěly v závěr, že taková řešení jsou důsledkem mimořádně pomalé realizace našich výsledků ve Spolku. Během léta 1966 se však ukázalo, že zastavení akce "ionexy" bylo přece jen asi ukvapené a ve výstavbě ionexů i v řešení ionexářských úkolů na našem ústavu se díky zákrokům i našich ústavních činitelů pokračuje.

Krásné počasí celý květen i červen bylo příznivé plné sportovní intenzitě (okresní fotbalová soutěž COB, turnaj v odbíjené apod.).

Vezení ústavu leží na bedrech inž. Šňopárka, dr. Mlezivy a K. Knapeše, protože ředitel ústavu může vzhledem ke své nemoci docházet do ústavu jen zřídka.

Brigádnická činnost v JZD Barchov byla v letních měsících celkem v rozumných mezích.

Červenec a srpen jsou jako obvykle ve znamení dovolených. Hodnocení práce ústavu na členské schůzi ROH 22. 7. za velmi malé účasti vyznělo v tom smyslu, že zatím nemusí

být obav z toho, že ty úkoly nemohly být splněny.

V polovině roku dostal ústav atraktivní úkol, podílet se svými podklady na realizaci výroby rafinovaného diamu ve VCHZ Synthesia Rybítví. Podzim 1966 je v ústavu charakterizován zvýšeným pracovním úsilím. Blíží se totiž uzávěrka čtrnáctých úkolů a je možno se domnívat, že posuzování výsledků bude se zřetelem na nový systém hrazení nákladů přísnější.

V září 1966 se dožívá ústav dvaceti let své existence. Naší technické veřejnosti to bylo připomenuto v odborném tisku a v našem ústavním časopisu "Syntetické pryskyřice", a uspořádáním konference "Plastko" v Pardubicích koncem září 1966. Zaměstnanci sami to oslavili až společenským večerem 15. prosince 1966 v restauraci Letka na Dukle.

Ani v r. 1966 nebyla opomenuta návštěva brněnského veletrhu. Říjen a začátek listopadu je opět ve znamení živé řepařské činnosti v JZD Barchov.

Konec roku 1966 je zaměřen opět na oponentury výzkumných úkolů. Podle všech "hlášek" probíhaly dobře, a tak se rýsovalo úspěšné uzavření hospodaření ústavu v nových podmínkách.

Rok 1967 začal jako obvykle 2. ledna v 7,15 hod. členskou schůzí ROH. Zástupce ředitele ústavu ing. Jar. Šňupárek zhodnotil krátce výsledky ústavu za rok 1966. Plán za r. 1966 byl podle předběžných hlášení splněn. Nový rok začal s novou chutí do práce, proběhlo ještě několik opožděných oponentur. Během ledna probíhalo pak podrobné hodnocení ústavu z hlediska finančního, a zejména diskuse na téma, jak spravedlivě rozdělit odměny z čistého zisku z přírůstku hrubého důchodu za r. 1966. Tyto diskuse jsou značně úporné, vždyť jde o peníze.

Společenská činnost je obvyklá - připravují se sportovní akce na r. 1967, 30. ledna byl uspořádán zájezd na hory, do Říček. Zájem o zájezd byl značný, počasí bylo však málo příznivé. Obdobný zájezd s výrazným zájmem o účast byl uspořádán ještě v březnu do Pece pod Sněžkou.

V únoru skončily diskuse ohledně klíče pro rozdělení odměny z čistého zisku za r. 1966. Rozdělení bylo provedeno podle dvou klíčů; jednak počtem bodů podle kvalifikace (od 0,5 do 5 bodů), jednak násobením základního počtu bodů koeficientem podle individuálních zásluh. Při rozdělovaném objemu odměny 282.000,- Kčs se dostalo prakticky na 1 pracovníka VÚSPL skoro 1.000,- Kčs odměny. I když tato odměna byla zdaněna, znamenalo to příjemný závěr prošlého roku.

Jinak probíhaly jarní měsíce bez zvláštních událostí, s plným soustředěním na plnění úkolů plánu. Na rozdíl od minulých let nebyly organizovány již žádné brigády, např. do JZD Barchov apod.

Květen 1967 začínal výraznější akumulací svátků a sobot kolem 1. a 9. května. To mělo za následek mimořádně nízkou účast na oslavách 1. května. Májový průvod nebyl organizován obvyklým způsobem, a tak účast za OŘ ZPCH a VÚSPL byla jen asi 40 osob.

Začátek června byl poznamenán událostí, která výrazně zvlbila diskusní hladinu ve VÚSPL: byla to 5-denní izraelsko-arabská válka. Krátký a jednoznačný průběh této války překvapil všechny, kteří se i minimálně zajímají o politické dění ve světě. Přispělo k tomu i výraznější politické komentování těchto událostí v našich sdělovacích prostředcích. Celkem menší pozornost již byla věnována další politické události, a to IV. sjezdu čs. spisovatelů. Diskuse se začaly výrazněji točit okolo publikovaných informací, týkajících se např. hospodářské reformy apod. V souvislosti s tím je mnohem výrazněji sledováno hospodaření ústavu a jeho smluvních partnerů, např. Spolku pro chemickou a hutní výrobu, n.p.) Barvy a laky, VCHZ Synthesia Semtín atd. Z výzkumných úkolů byla výraznější pozornost věnována realizaci výroby dianu v n.p. VCHZ Synthesia Semtín, aplikaci epoxidových pryskyřic pro fluidní nanášení apod. Náznaky určité hospodářské samostatnosti nutily podniky k zájmu o racionálnější řešení svých starých, resp. bolavých problémů.

Výrazný zájem na sebe soustřeďovala jinak pokulhávající akce výstavby výroby ionexů v n.p. Spolek pro chem. a hutní výrobu, Ústí n/L.

Letní měsíce r. 1967 byly jako obvykle obdobím se střídáním pracovníků na dovolených. Značná část zaměstnanců

ústavu strávila tento rok svoji dovolenou v zahraničí, především v Jugoslavii, Bulharsku a Rumunsku. O tom, že zájem o domácí rekreaci byl ze značné části stagnován, svědčilo i to, že už od 10. srpna bylo dost volných míst na chatě v Krkonoších a na Seči. Na rozdíl od těchto chat byla chata u Labe využívána minimálně, určitý podíl viny na tom mělo i to, že v této oblasti byly prováděny rozsáhlé regulační úpravy Labe. Během r. 1967 probíhala i nadále další úprava chat, poněkud opomíjena zůstávala chata u Labe. Poměrně teplé letní počasí mělo za následek i minimální zájem osazenstva na jakýchkoli ústavních akcích, probíhajících po pracovní době.

Podzimní měsíce byly opět ve znamení úsilovného. plnění plánovaných úkolů, neboť jako obvykle, prakticky do 15. listopadu měly být opět sepsány a odevzdány závěrečné zprávy apod. Jako obvykle se konal i tradiční zájezd do Brna na podzimní strojírenský veletrh. S určitým zájmem byly sledovány i základní politické události podzimu, např. zářijové plénium ÚV KSČ, události kolem studentské demonstrace ve věci strahovských kolejí apod. Na programu byla opět mikulášská resp. vánoční nadílka dětem našich zaměstnanců na konci r. 1967.

Rok 1968 začal netradičně - bez obvyklé schůze všech zaměstnanců v jídelně. Bylo sice známo, že plán ústavu byl v podstatě splněn, že práce na r. 1968 je zajištěna, přesto by slavnostnější začátek roku byl býval na místě - aspoň jsme si na to za řadu let navykli.

Na rozdíl od minulých let byl první zájezd na hory uspořádán již první volnou sobotu, tj. 6. ledna, a to do Deštné. Počasí bylo sice nevalné, ale byla oceněna iniciativa ROH s tak včasným zahájením zájezdů.

Během ledna kolují zprávy o neobvyklém zakončení roku 1967, tj. 30.12.1967, ve VÚSPL: jeden náš zaměstnanec se zmocnil pistole jedné strážné, vydoloval s její pomocí ve 4 akcích na Dukle v Pardubicích celkem 170,- Kčs (jak uvedeno v okresním orgánu "ZÁŘ")) a pak jí opět na strážnici přinesl, zde však už na něho čekali příslušníci SNB a ihned odvezli do vazby v Hradci Králové. Clenská schůze ROH dne 23.1.1968 tyto skutečnosti potvrdila, za VÚSPL byl dokonce určen veřejný žalobce (s. Soudek), který měl při soudním přelíčení zájmy VÚSPL zastupovat.

Od 2. ledna 1968 byly zdraženy obědy o 0,50 Kčs. V lednu probíhala intenzivní příprava plánu na rok 1968. Únor probíhal v plném pracovním vypětí, dne 20. února se konala schůze k 20. výročí únorových událostí 1948. Krátký, ale velmi výstižný referát přednesl dr. Krejcar, K. Knapeš přednesl pak zprávu o stavu finančního hospodaření ústavu. Od 26. února byla zavedena změna v zásobování mlékem - zaměstnanci si platí mléko nadále sami.

Mezinárodní den žen, 8. března, proběhl velmi klidně. Na úsecích proběhly schůze, týkající se rozdělení čistého zisku z přírůstku hrubého důchodu.

Zájem zaměstnanců o politické dění byl v těchto týdnech velmi živý. Přispěla k tomu i beseda s pracovníky tisku a rozhlasu z Hradce Králové dne 22. března 1968. Předmětem besedy byla zpráva o průběhu zářijového, říjnového a prosincového zasedání ÚV KSČ, prohloubení zájmu o politické dění bylo vyvoláno dále odstoupením prezidenta Ant. Novotného 23.3.1968. Dne 4. dubna 1968 byla další členská schůze ROH, jejíž náplní byl program práce ZV ROH pro další období, otázka akčního programu KSČ, otázka rehabilitace atd. Během ostré diskuse položili členové ZV ROH otázku důvěry. Na schůzi byla diskutována dále otázka produktivity práce v rámci OŘ ZPCH, program ZV ROH atd. Na referendu o otázce důvěry ZV ROH, které se konalo 5. dubna, byla 85 % hlasů odhlasována důvěra stávajícímu ZV ROH a tím zůstal stávající ZV ROH ve své funkci.

Dne 18. dubna se konala beseda, pořádána společně ZV ROH a ZO KSČ, zaměřená na otázky financování ústavu a zaměření ústavu v následujících letech.

Oslavy 1. května se konaly bez obvyklého průvodu od brány ústavu, v ústavu se sešli jen účastníci manifestace, na manifestaci bylo možno přijít přímo na Náměstí míru v Pardubicích.

Od 1. června přešel ústav na systém 3 volných sobot v měsíci, jedna sobota je napracována postupně během měsíce, práce v ústavu běží normálně. Na sympoziu o ionexech v Lipsku od 3. do 7. 6. je 8 zaměstnanců z ústavu.

K 1. červenci 1968 dochází ke změně ve vedení ústavu; místo ing. Zdenka Ordelta, který trpěl již několik let vleklou chorobou, byl OR ZPCH jmenován ředitelem ing. J. Šnupárek CSc, který již prakticky vedl ústav po dobu nemoci ing. Ordelta. Vzhledem k osobním změnám k 1.8.1968 ve vedení ústavu, odešel z funkce předsedy ZV ROH ing. Zvo-
nař, novým předsedou byl zvolen ing. Fr. Kašpar. Na VÚ TECHP odešel ing. Vlk, do ústavu se vrátil J. Cyprián (odešel z VÚSPL v r. 1960).

Na chatě v Krkonoších byly v letním období dokončeny adaptace.

Dne 21. srpna 1968 při vstupu spojeneckých vojsk na území ČSSR byl v ústavu zachován klid, pracovalo se všude, i když s menší intenzitou. Vedení ústavu, odborové a stranické orgány se snažily udržet práci ústavu v normálních kolejích, což se jim plně podařilo, zásobování závodní kuchyně fungovalo v těchto dnech bezvadně, podobně i dodávka energií atd. Ze zahraničí se v posledních srpnových dnech postupně vraceli zaměstnanci, které srpnové události zastihly mimo území ČSSR. Ze zaměstnanců ústavu neodešel nikdo v těchto dnech do emigrace.

Významnější akcí v ústavu byla společná schůze KSČ a ROH dne 5. září, na níž informoval tajemník OV KSČ zaměstnance ústavu o aktuálních politických problémech v zemi. Během září se život v ústavu vrátil plně do normálních kolejí.

Říjen 1968 byl charakterizován, jako obvykle, maximálním pracovním vypětím. Psaly se zprávy a připravovaly se volby do nového ZV ROH. Výroční členská schůze se konala 31.10.1968. Volby proběhly důstojným způsobem, byly tajné, ze 16 kandidátů bylo 11 zvoleno, předsedou nového ZV ROH byl zvolen opět ing. Fr. Kašpar.

Listopad 1968 byl naplněn rovněž prací a přípravou nového plánu na r. 1969. Novinkou je vývěsní tabule ZO KSČ ve vestibulu vchodu do ústavu, která informovala všechny zaměstnance o stanoviscích ZO KSČ k politické situaci v zemi. Politický vývoj v ČSSR je předmětem diskusí ve VÚSPL, převládá důvěra v další celkový vývoj, objevují se ovšem i obavy o hospodářskou situaci, zejména v souvislosti s obtížemi pro naplnění plánu VÚSPL na r. 1969.

Příznivý hospodářský výsledek za r. 1968 se projevil již ve výplatě zálohy na vánoce 1968. Před vánoci 1968 probíhala řada oponentur závěrečných zpráv, dopadly vesměs dobře. Těsně před vánoci 1968 byl projednáván návrh nové kolektivní smlouvy na r. 1969. Pro rok 1969 se předpokládal růst mezd o 5 %, výkony ústavu mají představovat asi 18,5 mil. Kčs - koncem roku se již rýsovalo, že tento objem bude smluvně plně zajištěn.

Konec roku proběhl opět ve znamení vánoční dětské besídky a plné spokojenosti zaměstnanců s pracovním závěrem roku 1968.

Rok 1969 začal všedně, bez dříve obvyklého projevu ředitele ústavu, dne 2. ledna.

Dne 20. ledna se konala schůze vedení ústavu s řešiteli výzkumných úkolů. Ředitel ústavu ing. J. Šnupárek seznámil účastníky s představami nadřízených orgánů o organizaci chemického průmyslu a financování výzkumu po uskutečnění plánovaných změn v národním hospodářství. Podle dosavadního stavu informací byl rok 1969 objednávkami kryt. Hůře to však dopadlo již pro léta následující, kdy by měl být ústav více odkázán na přímé dotace z podniků. Podniky nejsou přitom nikterak v příjemné finanční situaci. Vedení ústavu se však dívalo na situaci dost optimisticky; ve srovnání s VÚOS a VÚM je na tom VÚSPL ještě velmi dobře.

Dne 18. ledna 1969 se uskutečnil první zájezd do Deštné, dne 8. února pak druhý.

V polovině února se dostává na pořad diskuse k návrhu zákona o podniku. Aby se osazenstvo důstojněji seznámilo s návrhem zákona, byla na toto téma uspořádána dne 20. února beseda, osvětlující hlavní body tohoto zákona. Zákon o podniku je diskutován silně v souvislosti s další existencí našeho ústavu. Objevuje se problém podnikové rady a přípravný výbor pro zvolení podnikové rady začal se připravovat na úkoly, které by vedení ústavu, event. podnikový výbor, očekávaly s tím, jak zajistit další existenci ústavu po r. 1970.

Dne 8. března (nikoliv k MDZ) byl uspořádán již třetí zájezd zaměstnanců na hory; MDZ byl vyřešen rozdělením bonbo-

nier a popřáním všeho nejlepšího našim milým spoluzaměstnankyním. Bylo to vděčně přijímáno, naše ženy se vzdaly určité finanční částky, určené pro MDŽ, ve prospěch vesničky SOS. MDŽ pak oslavili ještě muži doma nebo zčásti ve svých hostincích.

V březnu bylo jinak po ústavě čilo: starý poloprovoz a stará laboratorní budova dostaly novou (plechovou) střechu, na ústavě pokračuje malování, závodní jídelna a knihovna dostávají nové podlahové PVC krytí atd.

Zájem zaměstnanců o politické dění našel svou odezvu na besedě s novináři z deníku "PRÁCE" dne 17. března - hlavním tématem diskusí byla vnitropolitická situace v ČSSR.

Výzkumné práce pokračují v plném tempu. Na úkoly byla rozepsána celá oblast výzkumu, bylo ovšem konstatováno, jak rychle stoupá režie ve výzkumu: v r. 1969 dosahují náklady na 1 výzkumníka již cca 105.000,- Kčs.

Začátek dubna je poznamenán diskusemi okolo událostí z 28. na 29. 3. (hokejové utkání SSSR - ČSSR). Dne 10. dubna se konala společná schůze ROH a KSČ s diskusí o politické situaci a s otázkou organizace 1. máje 1969. V souladu s celkovou tendencí bylo ponecháno na vůli každého jednotlivce, jakou formou se oslav 1. května zúčastní. Přesto byla účast na oslavách 1. května slušná. Se zájmem bylo sledováno i dubnové zasedání ÚV KSČ, jež mělo na pořadu řešení personálních změn ve vedení KSČ.

V květnu probíhala příprava ústavního večírku na Kunětické hoře, jenž byl stanoven na 6. června. Poslední takový

večírek se konal koncem roku 1966. Večírek 6. června měl nečekaně zdařilý průběh - zúčastnilo se ho skoro 220 osob.

Ve dnech 13. až 16. června uspořádala ústavní odbočka ČsVTS zájezd do Rakouska. Hlavním bodem zájezdu byla návštěva tzv. Kunststoffinstitutu ve Vídni, kde se mohli zaměstnanci ústavu přesvědčit, s oč větší intenzitou je prováděn výzkum plastických hmot v ČSSR než v Rakousku. O značné politické vyspělosti pracovníků ústavu svědčí to, že nikdo z nich nezneužil této "příležitosti" k emigraci. Emigrační tendence se však ústavu nevyhnuly: květnu 1969 zůstal v zahraničí ing. P. Šorfa, v červnu D. Langnerová, v září 1969, resp. říjnu 1969 V. Buřval a ing. K. Doleček. Šlo vesměs o mladé lidi, na které asi zapůsobily politické události z roku 1968 hlouběji, než jak se to ústavnímu okolí jevilo.

Červenec a srpen 1969 proběhly v ústavu klidně, 21. srpen 1969 proběhl na ústavu bez rušivých jevů, v plném pracovním tempu. Koncem července se uskutečnil již tradiční zájezd na LVT do Liberce a na Mezinárodní veletrh do Brna.

Podzim 1969 znamená opět plné pracovní tempo. Na ústavu současně běží postgraduální kurs "Struktura a vlastnosti makromolekulárních látek", kterého se účastní asi 14 ústavních zaměstnanců a který organizuje VŠCHT Pardubice. Úkoly ústavu jsou plněny podle programu. Konec roku je pak obvyklý: vánoční nadílka dětem zaměstnanců a určité zvolnění pracovní intenzity o vánocích v důsledku dovolených, sváteční nálady apod.

Rok 1970 začal melodiemi z ústavního rozhlasu a přáním mnoha úspěchů v nadcházejícím roce všem zaměstnancům ze strany vedení ústavu. Bylo známo, že úkoly ústavu byly splněny, což se projevilo již ve výplatě záloh těsně před vánoci. První výraznější událostí v r. 1970 je konference delegátů ROH dne 29.1.1970, na níž byl schválen rozpočet ROH, kolektivní smlouva na r. 1970 atd. Jinak začátek roku, resp. 1. čtvrtletí probíhá v obvyklém tempu. Zaměstnanci se účastní manifestace na počest Únorového vítězství na Náměstí osvobození, rovněž tak oslavy MDZ proběhly v obvyklém duchu. Rok 1970 je charakterizován dlouhotrvající zimou, a to umožnilo uspořádání lyžařského kursu pro děti na naší chatě v Krkonoších. Tato akce, první svého druhu, se setkala s mimořádně příznivým ohlasem a počítá se s jejím každoročním opakováním. Začátek dubna byl jako vždy ve znamení zvýšených finančních příjmů - podíly za hospodářské výsledky za r. 1969 byly mimořádně vysoké. V obvyklém duchu proběhly rovněž oslavy 1. května. Odborářská aktivita dostala v květnu nový impuls: byla ustanovena komise pro pracovní spory. V tomto směru by ovšem bylo žádoucí, aby její činnost mohla být minimální, už proto, že ústav nebyl doposud svědkem výraznějších konfliktů mezi zaměstnanci a vedením ústavu. Na základě politických rozhodnutí nejvyšších stranických orgánů probíhaly ve druhém čtvrtletí na ústavu pohovory se členy stranické organizace, což bylo zdrojem rozsáhlých diskusí jak mezi straníky, tak i nestraníky.

Letní měsíce roku 1970 byly ve znamení obvyklých dovolených, tato etapa vlastně začala v ústavu už koncem června,

kdy byl uskutečněn velmi zdařilý zájezd zaměstnanců do NDR. V létě probíhaly na ústavu tradiční sportovní soutěže v odbíjené, stolním tenisu apod. Pozornost ústavu se v srpnu zaměřila ve větším rozsahu i na náš nadřazený orgán - OŘ ZPCH, kde ing. V. Víta ve funkci ředitele vystřídal s. František Gregor, známý našim předním pracovníkům z jeho dřívější funkce ředitele n.p. BaL. K osobním změnám došlo i ve VÚSPL, kde s datem od 1. září odešel z funkce ředitele ing. Jaromír Šnupárek CSc a na jeho místo nastoupil ing. Jaroslav Malánský CSc, který byl do té doby jedním z předních pracovníků na úseku ionexů. K dalším změnám došlo i v ZV ROH, kde v září rezignovalo na své funkce 5 jeho členů, kteří byli nahrazeni kooptací 4 nových členů. Novým předsedou ZV ROH se pak stal ing. J. Huml.

V červenci se uskutečnil obvyklý zájezd na LVT a v září zájezd na MVB. V srpnu 1970 po zkušenostech s letní rekreací na chatě v Krkonoších dohodnuto provést tam určité adaptace (výměna uhlovýc kamen za naftová) a dále bylo dohodnuto prodloužit lyžařský vlek dolů až k řece Úpě.

Podzim 1970 byl ve známení obvyklé maximální výzkumné aktivity. V září a říjnu probíhaly na jednotlivých odděleních pohovory s pracovníky ústavu v kvalifikaci od T 10 výše. Na tyto pohovory pak navazovaly na jednotlivých odděleních určité kádrové změny. Tyto změny však byly, ve srovnání se situací na jiných podnicích, prakticky zanedbatelné. Uznání prací ústavu se dočkalo umístěním kolektivu latexů na 2. místě v oborové soutěži výzkumných ústavů. Tím byl

také zdůrazněn význam tohoto úkolu pro náplň ústavu do dalších let. Nepřicházely ovšem jen zprávy příjemné: v říjnu zemřeli dva z pracovně nejstarších zaměstnanců ústavu, s. Tesař, s. Slavíková, oba z poloprovozu, tč. již v důchodu.

V listopadu bylo na chatě na Úpě realizováno prodloužení lanovky k Úpě a při sportovní komisi ZV ROH byl založen lyžařský kroužek, který se má soustavnější formou starat o růst tohoto sportu na ústavě.

Konec roku 1970 byl opět ve znamení oponentur, hodnocení apod. Mohlo být konstatováno, že všechny plány ústavu byly splněny, což podmínilo výplatu záloh před vánoci apod. Počet zaměstnanců se stabilizoval na čísle 285 - 289, vzestup platů za rok 1970 byl o cca 3,7 %. Tento růst odpovídal i výsledkům ústavu na úseku realizace, kdy se rýsovalo již najetí např. výroby disperzí v Sokolově, ionexů ve Spolku, Ústí n/L. atd., a i na úseku kvalifikace, kde končil postgraduální kurs makromolekulární chemie, jehož se účastnilo z ústavu 12 frekventantů.

Rok 1971 začal pracovně dne 3. ledna, bez členské schůze. Vedení ústavu popřálo svým spolupracovníkům ústavním rozhlasem mnoho zdaru do r. 1971. Jinak byl začátek roku obvyklý - zpracovávání plánu, příprava nové kolektivní smlouvy apod. V týdnu 12. - 15. ledna probíhaly pohovory s většinou samostatných výzkumných pracovníků, kdy jim byly sděleny změny funkcí, případně další opatření z kádrového hlediska.

Konference ROH proběhla 28. ledna 1971, kdy byl schválen bez připomínek rozpočet ROH na r. 1971. Počet zaměstnanců ústavu se v r. 1971 nebude měnit - zůstane 287 osob.

Zima 1971 měla mírný průběh, nebyl ani valný zájem o zájezdy na Krkonoše apod. Od 1. března byla provedena úprava pracovní doby na začátek 6,00 - 7,00 a konec 14,30 - 15,30 hod.

Na první březnový týden byla ohlášena v ústavu návštěva čs. ministrů s. O. Svačiny a s. R. Löbla. Návštěva se však neuskutečnila. Svátek MDŽ 8.3. proběhl důstojně, hodnocení práce ústavu dne 16.3. za r. 1970 proběhlo pro ústav úspěšně. Na toto hodnocení navazovala 26.3. technicko-ekonomická konference, kdy byla schválena kolektivní smlouva na r. 1971, podány oficiální informace o výsledcích r. 1970 a prodiskutován výhled ústavu do r. 1975. Živým námětem byla efektivnost výzkumu v nových směrech VÚSPL (epoxidy, ionexy, polyesterové pryskyřice).

Pro děti zaměstnanců byly o jarních prázdninách uspořádány v týdnu 20. - 28.3. na chatě v Krkonoších dva lyžařské turnusy. V ústavní jídelně probíhala výstava návrhů na odznak VÚSPL, soutěž vyhrál Fr. Juračka ml. z 85 návrhů.

Úvodem ke květnovým oslavám byl úklid ulice S.K. Neumanna. Koncem dubna se v ústavu konal technicko-ekonomický aktiv, na němž promluvil ing. Řehák z OV KSČ. Účast na oslavách 1. května byla i přes velmi nepříznivé počasí velmi slušná. Špatné počasí se k nám vrátilo kolem 20. května a vydrželo prakticky celý červen. Práce na ústavu, končené v červnu několika oponenturami, probíhají bez závad.

Na společné schůzi ROH a KSČ dne 28. června promluvil techn. ředitel OŘ ZPCH ing. V. Cipra. Mluvil o výsledcích XIV. sjezdu KSČ, o problémech ústavu, zdůraznil potřebu technologického řešení výzkumných úkolů.

K 30. červnu odešel z ústavu jeden z jeho nejstarších zaměstnanců ing. Jan Lysý.

Kontaktům s technickou veřejností je v r. 1971 věnována mimořádná pozornost. Již na mezinárodním veletrhu INCHEBA v Bratislavě 24. - 30.6.1971 se ústav v rámci ZPCH představuje vlastní expozicí výsledků výzkumu (aplikace synt. pryskyřic, iontoměničů, přístrojová technika apod.). Ve dnech 30.6. - 2.7. pořádá ústav ve spolupráci s Čs. společností pro průmyslovou chemii a DT ČsVLS

II. celostátní konferenci na téma "Analytické a fyzikálně-chemické metody ve výzkumu plastů a pryskyřic" v Kulturním domě v Pardubicích-Dukla. Několik zaměstnanců zde mělo své přednášky, rovněž účast na společenském večírku 30.6. se strany VÚSPL byla výrazná. Tyto akce spadají do programu oslav 25. výročí založení VÚSPL. Tomuto výročí je věnována mimořádná pozornost. Připravuje se zvláštní publikace ve 4 jazycích o náplni ústavu. Články k 25. výročí založení ústavu byly připraveny do časopisu "Československý zahraniční obchod", "Chemický průmysl" atd. Je navázána spolupráce s denním tiskem, rozhlasem i čs. televizí. Velkému zájmu laické veřejnosti se těší i nové odznaky VÚSPL.

Letní měsíce jsou ve znamení dovolených. Úkoly na 1. pololetí byly splněny, bylo však nutno zvýšit disciplínu, např. ve včasné docházce do práce apod. Zlepšila se kultura stolování v závodní jídelně. Sportovní činnost probíhala obvyklým tempem. Zajímavý byl pokles zájmu o zájezdy. Zájezd do Polska se neuskutečnil pro malý počet zájemců a ani o zájezd na vinobraní do Mikulova nebyl celý zájezd obsazen.

Dne 21. srpna 1971 zemřel náhle v Zella-Mehlis v NDR Ing. Dr. Ota Horák. Byl nositelem státní ceny K. Gottwalda za r. 1969 (první cena udělená zaměstnancům VÚSPL), byl pracovníkem s mimořádnými znalostmi a zkušenostmi, začínal jako asistent u prof. E. Votočka, pak působil na VAAZ v Brně, do VÚSPL přešel v r. 1960. Jeho pohřeb

žehem se konal 27.8.1971 v Pardubicích za početné účasti jeho spolupracovníků z VÚSPL.

V září probíhaly běžné výzkumné práce, 2. září byla ústavní konference ROH, a koncem září ukončilo 12 zaměstnanců VÚSPL postgraduální kurs makromolekulární chemie.

Oslavy 25. výročí založení VÚSPL začaly v sále KD ROH Dukla dne 7. října. Začalo se v 8,30 hod., ředitel ústavu uvedl historii ústavu od jeho začátku v r. 1946 a pak probral problematiku ústavu v nynější době (rentabilita výzkumu apod.). Pak následovalo občerstvení a slavnostní přípitek na další existenci ústavu. Po přestávce pokračovala oslava předáváním diplomů, věcných darů a děkovných dopisů řadě zaměstnanců ústavu, především těm, kteří pracovali v ústavu aspoň 10 let. Na slavnostní schůzi byla řada zaměstnanců, kteří odešli v minulých letech do důchodu. Po předání diplomů apod. přednesli své diskusní příspěvky hosté (řed. ing. Cipra, ing. Fridrich, s. Píša, s. Kudýn atd.). Za vyznamenané pracovníky poděkoval ing. Ditrych. Účast na schůzi byla maximální. Slavnostní akt skončil před polednem. V ústavu čekala pak na zaměstnance výplata - za měsíc září.

V sobotu 9. října byl v ústavu "Den otevřených dveří". Využily jej především děti zaměstnanců, které se přišly podívat, kde jejich otcové nebo matky pracují.

Společensky měla oslava pokračování 15. října 1971 v restauraci LETKA. Účast byla opět mimořádná, přispělo

k tomu bohaté pohoštění, pohotová hudba a štědře doto-
vaná tombola (40 cen). Večírek končil oficiálně asi ve
3 hod. ráno, avšak řada lidí zůstala za vlastního zpěvu
až do rána. Byl to podnik, na který budou zaměstnanci
zase dlouho vzpomínat.

V rámci oslav se konala dále ve dnech 3. a 4. listo-
padu v KD ROH na Dukle konference "Využití disperzí a
latexů na bázi kopolymerů vinylacetátu s akryláty, sty-
renu s akryláty, epoxidových pryskyřic". Zúčastnilo se
jí cca 200 zájemců ze všech oborů průmyslu. Význam konfe-
rence byl podtržen i účastí prof. H.P. Fitcha z univer-
sity v Connecticut v USA, který je pokládán za jednu ze
světových kapacit na úseku polymerních disperzí.

Od 3.11.1971 probíhala ve výstavních místnostech
vedle OŘ ZPCH výstava o 25-leté činnosti VÚSPL. Měla vel-
mi dobrou úroveň, byla tématicky zaměřena na epoxidy,
polyestery a ionexy. Účast na výstavě představovala cca
2.000 osob, z toho bylo několik tříd odborných škol.
(Fotodokumentace je založena v samostatné části, která
hodnotí výstavu jako celek).

Další akcí v rámci oslav byla odborná celostátní
konference "Speciální polymery", jež se konala rovněž
v KD ROH Dukla a to ve dnech 9.-11.11.1971. Konference
měla rovněž velmi zdařilý průběh, zúčastnilo se jí
celkem cca 200 odborníků z celé republiky a vytvořila
předpoklady pro cílevědomější plánování výzkumu do dal-
ších let.

Konec listopadu byl ve znamení voleb do orgánů samosprávy, do Federálního shromáždění apod. Volby proběhly hladce.

Významnější odborářskou akcí na konci roku 1971 byla volba nového závodního výboru ROH. Volby se konaly 9. prosince, byl zvolen 12ti členný ZV, jehož předsedou se stal ing. J. Smrčka. Všichni kandidáti dostali nadpoloviční většinu hlasů.

Vnitřní prostory ústavu doznávají určitou změnu přístavbou svařovny k objektu dílen. Jinak končení roku 1971 je obvyklé jako vždy; dětská besídka, oponentury, příprava plánu na další rok, počítání prémie atd.

S rokem 1971 mohl být ústav i jeho zaměstnanci spokojeni.

Rok 1972 začínal dne 3. ledna jako obvykle přáním vedení ústavu, ZO KSČ a ZV ROH mnoha úspěchů všem zaměstnancům. Projev za tyto tři složky měl Rostislav Merz. Leden probíhal v živé plánovací činnosti, zpracovávání souhrnů za r. 1971, schůzích různých komisí a hlavně v živé aktivitě na pracovištích, kde od 8. do 31. ledna probíhalo hodnocení jednotlivých oddělení.

V lednu se uskutečnil jeden zájezd na hory a to 15. ledna, sportovní činnost se zase začínala rozbíhat, větší pozornost vzbudilo mezipodnikové utkání Východočeské divadlo - VÚSPL ve stolním tenise, kde zvítězil

VÚSPL výrazným poměrem.

Dne 17. února utrpěla menší úraz el. proudem Eva Krejcarová. Následovalo týž den všeobecné proškolení nižších kádrů v zacházení s elektrickými spotřebiči.

V únoru byla na úsecích probírána kolektivní smlouva na r. 1972. Vyšší kategorie zaměstnanců zpracovaly v týdnu 5. - 11.2. zvláštní pracovní dotazníky.

V únoru bylo jasné, že plán na r. 1972 bude ve finančním objemu stejný jako v r. 1971. Počet zaměstnanců bude rovněž stejný. Předepsáno však bylo snížení nákladů a pro r. 1972 se počítalo s průměrným vzestupem mezd asi o 2,5 %.

Určitý rozruch mezi staršími zaměstnanci vzbudila 18. února zpráva, že se jejich bývalému spolupracovníku Dr. M. Bohdaneckému DsSc, tč. ÚMCH ČSAV Praha, narodila 17.2. dcera.

Začátkem března byl uspořádán dětský zájezd na krkonoškou chatu, spojený s obřím slalomem pro děti. Akce se velmi líbila a bude opakována.

Oslavy MDŽ proběhly v r. 1972 velmi tiše. Ředitel ústavu přijal delegaci žen, každé oddělení mělo jednu reprezentantku, a ostatní ženy dostaly po bonboniéře. Krátce nato byly ve dnech 13. - 20.3. jarní školní prázdniny. Chata na Krkonoších žila opět dvěma dětskými turnusy, lyžovat se sice už nedalo, ale spokojenost s pěší turistikou, např. na Sněžku, byla velká.

Dne 8. dubna odešel z našich řad na věčnost jeden z našich nejstarších zaměstnanců, s. Karel Růžovský.

Život v ústavu probíhal jinak celkem normálně. Dobírka za r. 1971 - začátkem dubna, byla tentokrát chudší, poněvadž byly ve zvýšené míře již vyplaceny zálohy za technický rozvoj již koncem roku 1971. Odchodem zaměstnankyň na mateřskou dovolenou se objevily na našich pracovištích nové dívčí, resp. ženské tváře. Bylo vidět, že nová populační opatření naší vlády v r. 1971 měla úspěch.

Dne 18. dubna se konala v KD na Dukle společná schůze KSČ a ROH. Referoval tu ředitel ústavu o výsledcích za r. 1971, byly udělovány diplomy a odměny BSP existujícím již 10 let, o politické situaci mluvil s. Vondrák a o úkolech našeho hospodářství jako celku hovořil zástupce OV KSČ s. Novotný.

Přeložení místa schůze do Kulturního domu je dobrým počinem, který vytváří slavnostnější prostředí a odlišuje ji od všedních akcí všedního prostředí v ústavní jídelně.

V týdnech 16. - 30.4.1972 probíhalo politicko-odborné hodnocení pracovníků vyšších kategorií.

Dne 29. dubna byl uspořádán zájezd zaměstnanců VÚSPL do Pra-hy, v posledních dubnových dnech probíhaly přípravy na oslavy 1. května. Účast na oslavách byla výrazná, počasí bylo pěkné.

Výzkumné práce probíhaly v plném tempu. Dne 13. května byl ve VÚSPL kratší seminář o spolupráci ve výzkumu v rámci RVHP, kde referoval ing. Zvonař CSc a dr. M. Vraný. Práci ústavu se dostalo reklamy ve spojitosti se IV. celostátní konferencí "Vyztužené plastické hmoty", kterou pořádalo OŘ UNICHEM v květnu 1972. Další významnou propagační akcí byla samostatná expozice VÚSPL na veletrhu INCHEBA v Bratislavě. Vystavovány byly epoxidové práškové hmoty a disperzní nátěrové hmoty. Práce v červnu a červenci probíhaly normálně, v ústavu se naplno rozjely sportovní soutěže. Dne 26. června se konala technicko-ekonomická konference v přednáškové místnosti. Týkala se problematiky plánování a diskuse byla neobyčejně živá.

V červenci 1972 se ústav prezentoval na mezinárodní výstavě ELEKTROTECHNIKA v Moskvě v rámci OŘ UNICHEM řadou exponátů. Ve výstavním katalogu byla na 3 stránkách charakterizována činnost našeho ústavu.

Letní měsíce 1972 byly ve znamení nevalného počasí. V ústavu se dokončovala u dílen přístavba svařovny. Sportovní diskuse v ústavu se začaly tvořit kolem olympijských her v Mnichově, které měly probíhat od 10. do 26.9.1972. Na Pardubických dnech chemie, jež se konaly koncem srpna, se ústav účastnil samostatnou expozicí v oboru nátěrových hmot. Samostatnou účast měl ústav i na výstavě PLASTEX v Září v Plzni, tady byl ústav jediným účastníkem z podniků VÚH UNICHEM. Dne 30. srpna se konala ústavní konference ROH, kde byly schváleny výsledky plnění kol. smlouvy

za I. pololetí 1972 a referováno o plnění plánu za I. pololetí.

Ve dnech 8. - 10. září se uskutečnil velmi zdařilý turistický zájezd VÚSPL do Beskyd. Díky pochopení OŘ UNICHEM se v r. 1972 podařilo zakoupit v Brně značný objem zařízení pro technologii práškových nátěrových hmot, které se mají stát pro VÚSPL jedním z nosných úkolů v příštích letech.

Dne 17. října se ve VÚSPL objevili staří penziování zaměstnanci na vzpomínkové slavnosti. Prohlédli si ústav, setkání s nimi bylo velmi srdečné - tato akce by se měla každoročně opakovat.

Oslava VŘSR začala 6. listopadu slavnostní schůzí ROH v KD na Dukle. Referát na schůzi měl ing. Novotný z OV KSČ o významu VŘSR a ing. Řeháček, bývalý zaměstnanec ústavu, t.č. v Ústavu pro chemizaci národního hospodářství v Praze. Na schůzi byl předán dar s. Hendrychovi, vedoucímu dílen, který byl vyznamenán v rámci OŘ UNICHEM. Zaměstnanci ústavu se pak dne 7. listopadu zúčastnili velké manifestace na Pernštýnském nám., kde mluvil předseda vlády ČSR prof. ing. Kempný.

V rámci oslav VŘSR připravil VÚSPL výstavku svých výsledků v místnostech KR ČVTS v Hradci Králové.

Konec října, listopad a prosinec byly jako obvykle ve znamení maximální pracovní intenzity. Probíhaly jako obvykle oponentury, příprava plánu na r. 1973. Společenskou událostí byl zájezd na výstavu 50. výročí založení

SSSR v Praze, který se uskutečnil 16. listopadu. Zájem o výstavu byl ve VÚSPL značný. Dne 2. prosince byla uspořádána mikulášská nadílka pro děti. Průběh snad měl nižší organizační úroveň než jindy, ale děti odešly spokojené, protože každé dostalo kolekci a za přednesenou básničku ještě něco dalšího.

Finále roku 1972 už mělo klidný průběh, protože už před svátky začal ústav řídnout a mezi 26.12. a 31.12. bylo v ústavu (jako obvykle) jako po vymření, ale bez jakéhokoliv smutku, ostatně se vědělo podle výplat těsně před vánocemi, že ústav v r. 1972 hospodařil dobře.

Rok 1973 začínal běžným pracovním způsobem, bez slavnostní schůze. Na pracovištích se dokončovala řada akcí z minulého roku a nálada zaměstnanců vzhledem k příznivému finančnímu závěru r. 1972 byla velmi dobrá. Zájezdy na hory, obvyklé v jiných letech, se nepřipravovaly, protože až do 20. února nebyl prakticky sníh.

Dne 19. února 1973 se konala slavnostní členská schůze ROH k 25. výročí Února v Kulturním domě na Dukle. Hlavní projev přednesl ředitel ústavu s. ing. Jar. Malinský CSc a byl zaměřen na výsledky, dosažené za uplynulých 25 let. Na schůzi byl dále přednesen celoustavní závazek a závazky BSP strojní dílny a BSP elektrodílny. Veřejná oslava 25. výročí Vítězného února se konala na náměstí Míru za plné účasti všech zaměstnanců ústavu. Na mezinárodně-politické události navazovala jinak pracovní sobota dne 17. února, výtěžek z ní byl věnován na pomoc vietnamskému lidu. Témuž účelu byl věnován výnos sbírky na ústavu, představující cca 1 % z hrubé měsíční mzdy zaměstnanců ústavu.

MDZ proběhl v r. 1973 týměž způsobem jako r. 1972, tj. ředitel ústavu přijal delegaci žen z ústavu k přátelskému posezení.

Během I. čtvrtletí 1973 probíhala na některých odděleních příprava plánů, resp. výhledů pro 6. pětiletku.

Jarní prázdniny dětí byly ve znamení lyžařského kursu na ústavní krkonošské chatě ve dvou kursech v období 19. - 24. března 1973. Se sněhem to měly děti velmi špatné, ale

to moc nesnížilo jejich celkovou spokojenost s kursem.

Duben byl jako obvykle ve znamení výplaty podílů z hospodaření v r. 1972, tedy ve znamení plné spokojenosti zaměstnanců. Na pořad dne přišly kulturní zájezdy, jarní byl 6.4., a to do Prahy.

Členská schůze ROH dne 25. dubna byla ve znamení výraznější aktivity na úseku iniciativy: projevilo se to vystavením tabule výsledků za r. 1972 na schodišti ústavu, fotografiemi nejlepších pracovníků v hovorně ústavu, lepší organizací ústavních soutěží apod. Z řad zaměstnanců odešel v dubnu navždy Josef Novák, dlouholetý vládce nad lisovnou.

Oslavy 1. května proběhly za velmi pěkného počasí za výrazné účasti zaměstnanců ústavu. Počátkem května, resp. již během 1. čtvrtletí přešlo na OŘ UNICHEM několik zaměstnanců ústavu (dr. M. Vraný, ing. J. Křestan, ing. F. Kopecký, L. Navrátil). Dne 2.6. byl uspořádán kulturní komisí velmi zdařilý zájezd dětí zaměstnanců ústavu do Javoříčka na Moravě a dne 9. června pak do Adršbašských skal.

Dne 14. června se konala v KD Dukla společná schůze ROH a KSC. Byly na ní předány odměny pracovníkům, kteří dokončili 25 let zaměstnaneckého poměru, 20 let práce v ústavu a čestný odznak "Nejlepší pracovník VHJ UNICHEM" na r. 1972 obdrželi ss. Ing. J. Malinský CSc - ředitel ústavu, Ing. L. Formánek, J. Vondrák (ekonom) a L. Forman.

Konec června byl ve znamení III. celostátní konference "Makrotest", na jejíž organizaci i přednáškové náplni se významně ústav podílel. Přesto, že v těch dnech bylo úmorné vedro, tak se těšily přednášky mimořádné účasti a i účast na exkursi v ústavu byla velká. Další akcí, kam ústav přišel s výsledky své práce, byl mezinárodní veletrh INCHEBA '73 v Bratislavě ve dnech 24. - 30.6.1973. Náš ústav se tu účastnil expozicí v rámci OR UNICHEM, a to vzorky aplikací epoxidových práškových nátěrových hmot, vyvinutých v ústavu.

Letní období se projevilo dále čilým ruchem na sportovním úseku: probíhal volejbalový a nohejbalový turnaj, vedle tradičního turnaje ve stolním tenisu. V kopané se utkalo družstvo "starých" s "mladými". Zvítězili "staří". Na ústavu se objevilo několik nových tváří, a i na úseku drobných stavebních adaptací bylo v létě čilo.

Září začalo poněkud smutně: dne 3. září odešel z našich řad ing. Zdeněk Ordelt CSc - ředitel ústavu v období 1956 - 1968. Ing. Ordelt byl však již od r. 1965 vážně nemocen jaterní chorobou, poslední dobou se však zdálo, že se vracel k plné výzkumné i organizátorské aktivitě (v KV VTS). Byl to pracovník s rozsáhlými znalostmi na úseku syntézy, organizačními zkušenostmi, velkými osobními kontakty, pracovitý a důsledný ve velkých věcech i maličkostech. Byl povahy spíše uzavřené. To nejsmutnější na jeho odchodu je, že po něm zůstává vdova se dvěma dětmi ve věku 7 a 11 let.

Září a říjen byly jako obvykle ve znamení nejintenzivnější práce. Ve dnech 16. - 25. října se konaly "Pardubické dny chemie", část "Disperze", zaměřená na výzkum, výrobu a aplikace disperzí ve stavebnictví, nátěrových hmotách, textilu, papírenství apod. Účast 322 zájemců na konferenci z celé republiky potvrdila význam disperzí v našem národním hospodářství, což bylo podtrženo i osobní účastí představitelů naší VHI UNICHEM na zahájení akce. Pro průmyslové školy byly na téma DISPERZE uskutečněny semináře (účast 220 osob). V pavilonu před OR UNICHEM byla instalována výstava aplikací disperzí.

Dne 31. října se konala slavnostní veřejná schůze ZO KSČ VUSPL v KD na Dukle k 56. výročí VŘSR. Oslavy 56. výročí proběhly dále 7. listopadu na Náměstí osvobození za plné účasti zaměstnanců ústavu. Na slavnostní schůzi 31.10. navazoval ještě společenský večer 17.11. v KD na Dukle, který měl za účasti 200 osob velmi zdařilý průběh. K dobré náladě přispívalo i to, že bylo známo, že hospodářské výsledky ústavu jsou velmi dobré. Na úseku ROH probíhaly přípravy k volbám do nového ZV.

Dne 3. prosince se konala v ústavu technicko-ekonomická konference, zaměřená především na r. 1974. Začátkem prosince se dále v ústavu natáčely záběry pro tech. film "Chemie pro bytovou a občanskou výstavbu". Výsledkům ústavu se dále dostalo ocenění tím, že se kolektiv KATEXY umístil na 1. místě v meziústavní, resp. mezipodnikové soutěži výzkumných ústavů a VVZ oborového ředitelství UNICHEM. Členové kolektivu

dostali odměnu 9.600,- Kčs.

Prosinec byl jinak ve znamení oponentur a pro děti zaměstnanců ve znamení mikulášské nadílky. Účast dětí ve věku 3 - 10 let byla mimořádná. Nadílka byla doplněna promítnutím filmu "POPELKA".

To, že ústav splnil všechny úkoly, se projevilo i na zálohách zaměstnanců dne 21. prosince 1973. Rok 1973 byl tudíž pro VÚSPL plně úspěšný.

Rok 1974 začal obvyklým způsobem bez slavnostní schůze jen s přáním vedení ústavu všeho nejlepšího všem spoluzaměstnancům prostřednictvím ústavního rozhlasu. První větší společenskou událostí roku byla výroční členská schůze ROH, jež se konala 25. ledna. Již v dopoledních hodinách proběhly volby do nového ZV a ve 13,30 začala vlastní schůze, jejímiž hlavními body byla správa ZV ROH za uplynulé období, udělení absolutoria odstupujícímu ZV a vyhlášení výsledku voleb. Všichni kandidáti byli zvoleni více než 90%-ní většinou. Diskuse byla velmi krátká, jako jeden z bodů programu bylo předání diplomu za vzorné vedení knihovny ROH s. V. Hillerové a diplomu za významnou činnost na úseku ROH ing. J. Smrčkovi. Schůze nového ZV se konala ještě 25.1., novým předsedou byl zvolen ing. J. Smrčka.

Leden byl charakterizován zvýšenou plánovací a vykazovací činností, na ústavu se objevilo několik nových tváří. Za ústavem probíhala úprava ulice B. Vikové - Kunětické. S novým rokem se rozjela viditelně i propagace výsledků ústavu ve formě výrazných poutačů a výstavek, vyjadřujících práci ústavu a jeho přínosy na úseku realizovaných úkolů.

Významnější událostí v únoru byly dětské lyžařské závody na naší chatě v Krkonoších. Na zájezd se přihlásilo 64 dětí a spokojenost byla i u nevitězů velká. Tradice

zájezdů pokračovala i v březnu (2.3.), sněhu bylo však málo, čímž byl postižen i týdenní lyžařský kurs pro děti zaměstnanců ve dnech 17. - 24.3. Kurs se vydařil turisticky (sníh už nebyl).

Na panelech v závodní jídelně byla výstava grafické soutěže dětí, jež přinesla neobvyklý pohled do jejich myšlení ("Blíží se konec světa, Chemikům to moc myslí" atd.).

M D Ž se slavil v r. 1974 trochu jinak než dříve. Dne 6.3. byla od 14.00 hod. slavnostní schůze v KD Dukla a od 16.00 hod. následovala volná zábava s hudbou a tancem. Večírek, který končil před půlnocí, byl mimořádně zdařilý. Tím však pozornost vůči našim ženám nebyla vyčerpána - dne 7.3. byly ještě podarovány kapevníčky, pokud nedostaly ještě jiné dárky v rámci soukromé dobročinnosti.

Pro pracovní činnost ústavu bylo významné hodnocení roku 1973 dne 18.3. za účasti gen. ředitele VHI UNICHEM s. Fr. Gregora. Jeho návštěva byla spojena se zahájením provozu na nově instalovaném kontinuálním knětáku od fy BUSS, určeném především pro vývoj elektrostaticky nanášených práškových nátěrových hmot. Tomuto tématu byl věnován i nový poutač v prostorách ústavu.

Začátek dubna byl sympatický rozdělením odměn za hospodářské výsledky za r. 1973. S jejich rozbořem jsme byli dále seznámeni dne 11. dubna 1974 na veřejné schůzi KSČ v KD - Dukla. Schůze měla důstojný průběh v přitažlivém prostředí. Propagace výsledků ústavu pokračovala dále předáním řady

informací agentury ČTK - PRAGOPRESS pro akce, pořádané ministerstvem zahraničních věcí. V dubnu a v dalších měsících byla připravována expozice pro prodej licence na podpalovače PE-PO prostřednictvím Polytechny na výstavu Polymery '74 v Moskvě. Bohužel v průběhu výstavy celý výstavní objekt shořel, včetně naší expozice (podle pozdějších informací přišlo při tomto požáru o život 5 lidí).

Oslavy 1. května proběhly za výrazné účasti zaměstnanců, přispělo k tomu i příznivé počasí, typické pro velmi časně jaro 1974. Na své si přišla v květnu i kultura: dne 3.5. se zúčastnila řada zaměstnanců představení Semaforu s Erbenovou "Kyticí" a dne 18. května se uskutečnil dvěma plně obsazenými autobusy zájezd do Prahy, věnovaný prohlídce kulturně-uměleckých památek (Hrad, Loreta apod.). Většina účastníků se projela poprvé pražským metrem, otevřeným 9. května.

V květnu se konalo významné zasedání ÚV KSČ, zaměřené k rozvoji vědecko-technického pokroku v národním hospodářství. Výsledky zasedání byly předmětem k diskusím; zájem zvenčí o naši práci se projevil v tom, že jsme poskytli řadě redaktorů podklady a fotomateriál o činnosti, resp. výsledcích ústavu. Byly provedeny v ústavu i záběry pro Čes. televizi. V květnu se rozjela i sportovní činnost - v tomto ohledu bylo nejvýznamnější událostí utkání VÚSP Pardubice - BAĽ Praha 0 : 4. Tomuto zápasu předcházelo

derby " staří - mladí ", v běhu byla již i soutěž ve stolním tenisu atd.

Červen proběhl bez mimořádných událostí - v ústavu nám pokračovala nástavba objektu radioizotopy, jinak jsme se angažovali na veletrhu INCHEBA expozicí, týkající se aplikací disperzí a schematu linky pro výrobu PE - PO. Bez vzrušení probíhal i červenec, výraznější tu byla stavební aktivita na radioizotopech, kde prolévali pot mužští brigádníci. Pot prolévali naši zaměstnanci i na dvou zájezdech do Bulharska, zajišťovaných pro měsíce červenec a srpen naším ZV ROH.

Dne 12. srpna se v ústavě uskutečnila porada gen. ředitele UNICHEM se všemi podnikovými řediteli jeho VÚJ. Pro tyto návštěvníky bylo připraveno několik panelů, které je názorným způsobem informovaly o výsledcích ústavu, zejména z hlediska návaznosti ústavu na podniky VÚJ. Nebyla zanedbávána ani politicko-historická tematika; v jídelně ústavu byla výstavka fotografií k 30. výročí SNP. První srpnový den se jako tradičně ohlásil přítomností celé řady nových tváří jak v laboratorích, tak v kancelářích ústavu. Z činnosti ROH stojí za zmínku konference 28.8.1974.

Září bylo již opět ve znamení intenzivní činnosti. Atmosféra dovolených končila vlastně 5. - 8. září velmi zdařilým zájezdemna Malou Fatru a Roháče. Ke slovu se zase nyní přihlásili hospodáři: vstoupila v platnost opatření na zvýšenou úsporu surovin, pomocných materiálů

a energií, neboť v I. pololetí 1974 došlo k překročení plánovaných nákladů. Propagačně jsme se v září podíleli na výstavě k 10. výročí DT ČVTS v Pardubicích a k jednání OV KSČ k otázkám vědecko-technického pokroku. V ústavu byly instalovány poutače k 25. výročí existence RVHP a vedení ústavu projednávalo otázky spolupráce na úseku polyesterů s delegáty z PLR. Dne 15. října navštívila ústav řada našich důchodců - tradiční setkání bylo velmi srdečné a připomnělo nám neúprosný běh času.

Poslední čtvrtletí je vždy ve znamení maximální pracovní intenzity - zprávy, oponentury, hlášení, přípravy plánů na další rok a tak neuškodilo trochu dobré zábavy dne 9.11. Večírek byl jako obvykle v KD Dukla, účast byla slabší než obvykle, ale zábava vynikající - pozornost vzbudilo extempore ing. O. Koláře a líbivá taneční vystoupení našich členů SSM.

Prakticky v tomtož týdnu jsme byli v KD Dukla ještě jednou, a to 12.11. na slavnostní schůzi k 57. výročí VŘSR. Na schůzi referovali Ing. O. Kolář, Ing. Vl. Zvonař a Ing. Kubínek z OV KSČ. Konec října a začátek listopadu byl poznamenán řepnými brigádami. Po 4 dny se zúčastnilo vždy 40 zaměstnanců na sklizni řepy v prostoru Bohdaneč. Toto opatření si vynutilo mimořádně nepříznivé počasí podzimu 1974. Poslední řepné brigády jsme jinak měli v r. 1966.

Ve dnech 19. - 22.11. se konala v Chrudimi porada RVHP pro zpracování výrobkové specializace a kooperace

na úseku nenasyčených polyesterových pryskyřic, akrylátů i iontoměničů. Ústav byl pověřen organizačním a věcným zajištěním a na přípravě a průběhu jednání se podílela řada našich pracovníků v čele s ing. Bártou, který byl vedoucím čs. delegace. Poslední den porady pak navštívila náš ústav řada zahraničních účastníků tohoto jednání.

Poslední významnější organizační akcí byla technologicko-ekonomická konference dne 13. prosince 1974. Tématem jednání mělo být nové organizační členění ústavu, rozsah a formy koordinace jak ve vnitrostátním, tak i mezinárodním měřítku atd. Diskuse byla mimořádně živá, ale závěry z konference nebyly formulovány, poněvadž veškerá problematika je příliš rozsáhlá a živá než aby se dala snadno a jednoznačně shrnout. Z příprav plánu na r. 1975 však bylo zřejmé, že nadcházející rok 1975 bude asi složitější než léta minulá, půjde tu jednak o dotažení výsledků za celou pětiletku za podmínek úsporného hospodaření se všemi prostředky a o prozíravou přípravu plánu ústavu na 6. pětiletku 1976 - 1980. Tyto věci se týkají bezprostředně sice užšího okruhu pracovníků, ale příznivé výsledky za r. 1974 se projeví ve výplatních sáčkích již 22.12.1974 a tak před Štědrým dnem byla v ústavu celkem tichá, ale jinak velmi spokojená nálada.

Rok 1975 začínal ve čtvrtek 2. ledna obvyklým blahopřáním ze strany vedení ústavu všem zaměstnancům, tlumočeným podnikovým rozhlasem. Většina z nich začala nový rok novým elánem, zejména když 7. ledna 1975 bylo cítit na výplatním sáčku kladné hodnocení práce za rok 1974. Pro běžnou práci byl určitým mezníkem 29. leden 1975, kdy na konferenci ROH bylo konstatováno splnění kolektivní smlouvy za r. 1974 a přijata nová formulace pro r. 1975. Leden je jako obvykle charakterizován intenzívní plánovací činností, Více než v minulých letech je upřena pozornost na evidenční a úsporná opatření.

S novým rokem se přihlásily k činnosti různé komise ROH. Na programu byla příprava zájezdu do Maďarska v květnu 1975, zájezdu do NDR apod., kulturní aktivita ve formě náboru do divadel byla vysoká.

Poměrně chudá zima vedla k tomu, že obvyklé dětské lyžařské závody na krkonošské chatě se musely konat nad chatou, protože u chaty již nebyl sníh. Přesto se této akce zúčastnilo 30 dětí s přiměřeným počtem dospělých.

27. výročí Února bylo oslaveno 24. února slavnostní schůzí v závodní jídelně. Úvodní projev měl ekonom s. Vondrák, ředitel ústavu s. Ing. Malinský referoval o některých opatřeních v hospodaření ústavu pro r. 1975, předseda ZV ROH seznámil přítomné s plněním závazků vyplývajících z kolektivní smlouvy a s. Čejgl přednesl sdružený socialistický závazek ústavu pro r. 1975. Schůze byla poměrně krátká, diskuse vlastně vůbec nebyla.

Živější a temperamentnější průběh měla oslava MDŽ, jež se konala 6.3.1975 v KD Dukla. Začínala v 15,00 hod. a končila o půlnoci. Přes sýčkovská prohlášení o tom, že tam nikdo nepůjde, se přesto sešlo tolik lidí, že zábava měla dobrou úroveň.

Březen byl opět ve znamení dětských prázdnin. Na chatě na Úpě se ve dnech 17. - 22.3. vystřídaly 2 turnusy dětí, první o 24, druhý o 26 účastnících. Extrémně nedostatečné sněhové podmínky měly za následek, že tato rekreace byla vysloveně turistickou záležitostí, přesto spokojenost byla velká, už proto, že každý turnus byl zakončen dětským karnevalem a na pořadu byla řada soutěží. Menší fotovýstava v jídelně byla pak ústavním dozvukem této rekreace.

Jako obvykle se konalo koncem března v ústavu hodnocení jeho činnosti za uplynulý rok. Dopadlo kladně, prémie však byly vázány, co se týče termínu výplaty, na zhodnocení výsledků celé VHJ UNICHEM; jejich výplaty jsme se dočkali v červnu.

Poslední rok páté pětiletky byl patrný i na činnosti propagačního úseku. Byly podány na poutačích informace o výsledcích realizací VÚSPL za období 1965-1974, resp. za r. 1974, časově tato akce navazovala na 30. výročí osvobození ČSSR sovětskou armádou.

Směrnice o šetření, proklamované začátkem roku, byly důsledně uváděny v život, zejména v cestovním, ve výdajích

za komunikační služby apod. Výrazný ohlas diskusí měly kusé informace, resp. průběh o racionalizaci mzdové soustavy ve VÚSPL, s níž se počítalo původně k 1.1.1975, pak byla odsunuta její realizace na začátek druhého pololetí 1975, až vstoupila nakonec v platnost 1.1.1976.

V dubnu proběhla obvyklá národní směna v období 7. - 19.4.1975. Počítalo se při ní s odpracováním 5 hod. u každého jednotlivce, většinou se práce zaměřovaly na nezbytné výkopy při výstavbě nových laboratoří v budově radioizotopů, na úklid laboratoří apod.

Slavnostní schůze ke 30. výročí osvobození ČSSR se konala v KD Dukla dne 15.4.1975. Byla spojena s odměňováním nejlepších pracovníků za r. 1974 a oceněním dlouholetých zásluh některých pracovníků za výsledky VÚSPL v průběhu období 1946-1974. Schůzi řídil s. Poledno, hlavní projev měl s. J. Vondrák st. Duben 1975 byl charakterizován mimořádně studeným počasím a tím i zpožděnou vegetací.

Oslavy 1. května měly obvyklý průběh. Diskuse mužů se točily přitom hlavně okolo fotbalového výsledku 5 : 0 s Portugalskem, pro ženy byl začátek května sympatický tím, že byly 3 dny volna za sebou. Účast na průvodu, jenž šel kolem Mototechny, Gottwaldovou třídou a Třídou míru, byla velmi vysoká.

Začátek května byl příležitostí ke změření fotbalového umu mezi mužstvem VÚSPL mladí : VÚSPL starci, kdy "starci" vyhráli 5 : 0. Toto utkání bylo přípravou na zájezd našich sportovců do NDR. V rámci 30. výročí osvobození byl uspo-

řádán zájezd dětí zaměstnanců VÚSPL dne 17.5. do areálu pevnosti "Hanička", resp. do Orlických hor. Spokojenost 60 dětí a 30 dospělých (2 autobusy) byla velká. Serie zájezdů pak pokračovala výpravou 39 našich zaměstnanců do Maďarska ve dnech 22.-25.5. 1975. Zájezd zajišťovala BSP elektrodílna (s. Karel Kučera) k plné spokojenosti všech, převážně starších účastníků.

Největší turistickou událostí VÚSPL v r. 1975 byl zájezd našich pracovníků ve dnech 4.-8. června do NDR, kde zlatým bodem programu bylo jejich přijetí vedením Institut für Lackforschung v Magdeburgu. Zájezd byl spojen s řadou sportovních utkání a vedl k navázání srdečné družby mezi našimi oběma ústavy. Těmto dobrým vztahům posloužila i návštěva 4 pracovníků z téhož ústavu u nás ve dnech 10.-12. června, která měla podstatně pracovní charakter, zaměřený na základní výzkumná analytická a hodnotící témata.

Rok 1975 byl rokem, bohužel, několika náhlých úmrtí našich spoluzaměstnanců. Dne 4. června večer zemřela na vrátnici v důsledku mozkové mrtvice členka ZS Marie Chaloupková. Byl to první případ úmrtí zaměstnance přímo v prostorách našeho ústavu. Dne 21. června zemřel na své chalupě u Lanškrouna na následky zasažení elektrickým proudem Ing. Ivo Täubel. Jeho pohřbu v pardubickém krematoriu dne 26. června se zúčastnil velký počet jeho spolupracovníků. Byl to tichý, ale obětavý spolupracovník s výrazným vztahem ke každému umění, který se 15 let podílel iniciativně na výsledcích ústavu.

Oslavy 30. výročí osvobození ČSSR zahrnovaly i IV. československou spartakiádu. Na vystoupeních na Strahově ve dnech 22.-29. června 1975 se podílelo i několik našich spoluzaměstnanců.

Začátek druhého pololetí 1975 byl charakterizován z pracovního hlediska vstupními oponenturami státních úkolů pro nastávající pětiletku. Na ústavu bylo vidět řadu známých tváří ze závodů, vysokých škol atd. Akce proběhly kladně mimo ústav byla zajišťována propagace jeho výsledků na VII. Mezinárodním chemickém veletrhu INCHEBA v Bratislavě koncem června. Cyklus "věda - výzkum - výroba - užití" byl z naší strany ilustrován na příkladu kontinuálního viskozimetru, jenž byl předváděn v chodu a na výsledcích aplikace práškových nátěrových hmot v n.p. Autopal, Jičín.

Obvyklá fáze dovolených byla narušena smutnou událostí: dne 12. srpna zemřel po motohavarii, která se mu přihodila 29.7., náš spolupracovník z elektro dílny Vladimír Bureš. Byl to obětavý pracovník, který po sobě zanechal manželku a dvě děti.

Dne 11. srpna byly na poradě vedení projednávány rozsáhlé osobní změny ve vedení jednotlivých oddělení, které měly vstoupit v platnost od 1. ledna 1976. Tím byl učiněn konec různým dohadům, které po ústavu kolovaly už nejméně měsíc, a byl dán start vlně diskusí, která ovšem s postupujícími pracovními starostmi po vlně dovolených opadala.

Kromě výrazného pracovního vypětí na jednotlivých úkolech a na úsecích, zabývajících se přípravou 6. pětiletého plánu v našem ústavu pokračovala s neutuchající brigádnickou intenzitou výstavba laboratoří v objektu radioizotopů, jež měla být podle současných předpokladů uvedna do provozu koncem r.1975 nebo začátkem r. 1976.

Podzim 1975 probíhal bez většího vzruchu, jen stoupl počet oponentur končících jednu fázi výzkumu nebo zdůvodňujících nové členění úkolů v nastávající pětiletce.

58. výročí VŘSR byla věnována veřejná slavnostní schůze KSČ dne 4.11. v KD Dukla Pardubice. Na jejím programu bylo plnění plánu ústavu za r. 1975, výhled do 6.PLP apod. Určitým pokračováním této atmosféry byl podnikový večírek, rovněž v KD Dukla, uspořádaný dne 14. listopadu.

Vlna úmrtí z léta, zasahující naše spolupracovníky, měla svůj druhý vrchol v prosinci. Dne 8. prosince zemřel František Zavoral a 10. prosince Ing. Jan Unzeitig, oba po dlouhé těžké nemoci, oba z okruhu naší konstrukce, resp. dílen. Bylo tu poněkud neradostné loučení s rokem 1975, který po hospodářské stránce i po stránce kulturní i společenské aktivity byl velmi úspěšný. Všechna úmrtí v r. 1975 nám bohužel signalizovala, že naše věková hladina se poněkud zvýšila a že po "mladické" fázi z let padesátých a šedesátých budou přicházet léta s větším počtem osobních ztrát.

Rok 1976 začínal pracovně v neděli, dne 4. ledna 1976. Vedení ústavu blahopřálo svým spolupracovníkům krátkým rozhlasovým projevem, spojeným s hudební vložkou. V projevu bylo konstatováno, že úkoly r. 1975 byly v plném rozsahu splněny. Mimo výzkumnou činnost se to projevilo v prostorách ústavu možností rozsáhlých přesunů z hlavní budovy do objektu radioizotopů, kde bylo dokončeno několik laboratoří. V prvních lednových dnech se na jednotlivých odděleních představovali noví vedoucí: v analytice to byl Ing. Karel Hájek, ve fyzikálně-mechanické a lakařské zkušebně Dr. B. Hájková, v syntéze I Ing. Jan Drábek, v oddělení procesů a aparátů Ing. Jiří Kaška CSc, atd. Obecně bylo konstatováno, že došlo k významnému omlazení kádrů ústavu a mezi "prostým lidem" zavládla zvědavost, jak se s průběžnými problémy noví lidé vyrovnají. K posílení došlo dále na úseku koordinace ekonomické, výzkumné a realizační činnosti. V platnost dále vstoupila mzdová opatření, vyvolaná racionalizací mzdové soustavy. Dá se říci, že problémy s touto akcí související, nevyvolaly v ústavu rozsáhlejší problémy, s nimiž se údajně musely potýkat vedoucí kádry např. ve výrobních závodech.

Leden byl ovšem jako vždy ve znamení statistické, plánovací a koordinační činnosti. Přispěl k tomu důraz, kladený na závažnost plnění finančního plánu. Aktivita na úseku ná-zorné agitace a propagace se projevila instalací dokonalých panelů jak v ústavním areálu (souhrn výsledků ústavu za pátou pětiletku), tak např. v prostoru před MV-VB naproti Mototechně, v prostoru KD Dukla a ve městě. Mimořádně vtípně

byl koncipován panel, poukazující na otázky pracovní absence.

Začátek roku byl jinak charakterizován zvýšenou chřipkovou nemocností. Únor byl zpestřen jen dětskými lyžařskými závody na chatě Úpa dne 22. února 1976.

První větší společenská událost roku, M D Ž, proběhl v r. 1976 poprvé poněkud odlišněji než tomu bylo dříve: oslavy se odbyvaly na jednotlivých odděleních, naše ženy dostaly věcné dary ve výši po cca 30,- Kčs, a zábava, na níž se těšili stejně ženy jako muži, se konala 6. března v KD Dukla za průměrné účasti hostů. Z odborářského dění stojí za zmínku konference ROH dne 11. února 1976, jejíž náplní bylo schválení kolektivní smlouvy na r. 1976, plnění plánu ústavu, plány činnosti masových organizací apod. V popředí již stála aktivita, zaměřená na období XV. sjezdu KSČ. Začátkem dubna byla mimořádná pracovní směna na počest XV. sjezdu KSČ, zaměřená jednak na úklid, jednak na přesun do objektu radioizotopů, jednak na konkrétní výzkumnou činnost.

Hlavní politicko-apolečenskou událostí r. 1976 byl ovšem XV. sjezd KSČ ve dnech 12. - 16. dubna 1976, všechny sjezdové body byly v diskusích na ústavu sledovány a byly připravovány návrhy, týkající se realizace závěrů tohoto sjezdu se zaměřením na úkoly ústavu, na čemž se podílely všechny složky. Zájemci o sportovní dění soustřeďovali svoji pozornost navíc na výsledky, dosahované na mistrovství světa v ledním hokeji v Kato-
vicích 8. - 25. 4. 1976.

Dne 21. dubna 1976 se konala v KD Dukla veřejná schůze KSČ, vedení ústavu a jeho složek na počest 106. výročí narození V.I. Lenina. Program schůze byl zaměřen k XV. sjezdu KSČ, k plnění plánu ústavu a na schůzi byli odměněni jeho nejlepší pracovníci za r. 1975.

Den práce, 1. květen 1976, proběhl v jarní pohodě, za chladného počasí při střední účasti zaměstnanců v prvomájovém průvodu. Vegetace jara 1976 byla velmi opožděná. Ústavní složky se v květnu zabývaly přípravou na příjezd delegace pracovníků z Institutu für Lackforschung v Magdeburgu, naplánovaný na červen 1976. Ekonomická propagace ústavu se připravovala na výstavu INCHEBA v červnu v Bratislavě, zde zájem ústavu platil lisovacím hmotám (čistě allylovým a polyestrovým). Pro INCHEBU byl připraven dia-program o VÚSPL, mimoto 2 panely se zaměřením jednak na práškové nátěrové hmoty, jednak na vodné disperze polymerů. Pro ústav bylo dále úspěchem, že se dne 12. června sešla v ústavu poprvé vědecká rada pro mezioborovou koordinaci.

Technicko-ekonomická konference dne 21.5.1976 poukázala na podstatně složitější problematiku plánování jak rozvoje vědy a techniky, tak finančních parametrů, než tomu bylo v minulých letech. Přispěl k tomu výraznější přesun na státní úkoly, kde otázka mezd a nákladů je podstatně ostřeji sledována než např. u úkolů podnikových. O závažnosti těchto bodů svědčilo už to, že vzhledem k vysoké nemocnosti v prvních jarních měsících bylo nutno v červnu napracovat především ve výzkumu, jednu směnu navíc, aby se dosáhlo potřebných finančních ukazatelů.

Ve dnech 9. - 12. června byla v ústavu na návštěvě 40-členná delegace z ILF Magdeburg. Byli ubytováni v ústavní chatě na Seči, zajistil se jim výlet do Krkonoš, byli přijati na Městském národním výboru v Pardubicích, sešla se s nimi řada sportovních utkání atd. Ve stejnou dobu byla v NDR na zájezdu cca 45-členná skupina našich zaměstnanců se svými rodinnými příslušníky, kteří navštívili Lipsko, Berlín, Rostok a Drážďany. Všem se zájezd líbil.

S reálnými závěry k XV. sjezdu KSČ, zaměřenými na podmínky VÚSPL, byli pracovníci VÚSPL seznámeni na veřejných schůzích KSČ dne 28., resp. 29. června 1976.

Letní sezóna 1976 byla charakterizována velmi příznivými klimatickými podmínkami pro dovolenou. To usnadňovalo i práci na ústavních rekonstrukcích: přestavba oplocení ústavu ze strany ulice S.K. Neumanna, výstavba zastřešení skladu hořlavin a adaptace v objektu radioizotopů.

Základní diskusní téma v červenci 1976 bylo jedno : olympiáda v Montrealu. Kritika výkonů našich sportovců byla nyní mnohem slabší než za stejného soutěžení v Mnichově v r. 1972, zdá se, jakoby zájem o veřejné dění, zejména sportovní, ustupoval do pozadí před vlastními starostmi nebo zájmy, zejména v období dovolených. Ústav v široké míře využíval rekreačních možností, daných spoluprací s ILF Magdeburg, zájem o cesty do Rumunska, Bulharska apod. byl v roce 1976 podstatně menší než v jiných letech.

Vnitřní výzkumná činnost je doprovázena aktivitou směrem k veřejnosti. 23. až 25. června probíhalo v 7 sekcích

symposium MAKROTEST, zaměřené na analytiku a zkoušení plastických hmot. Účast na ní byla vítanou diskusní příležitostí pro cca 200 plastikářů z celé ČSSR. Na panelech ve městě byla provedena výměna náplně: novými tématy byly hlavní náměty volebního programu MěNV, deska nejlepších pracovníků ústavu a kandidáti do zastupitelských orgánů. Z ústavních zaměstnanců kandidovali do národních výborů s. Vlasta Hillerová, Ing. Zdeněk Bárta, s. Milan Poledno a s. Josef Vlasák. V ústavním areálu byly instalovány panely o rozvoji národního hospodářství po XV. sjezdu KSČ a plnění volebních programů, resp. návrh nového volebního programu Městského a Okresního národního výboru v Pardubicích.

K 1. září se jako obvykle objevilo v ústavu plno nových tváří, převážně mladých. Kladná bilance činnosti ústavu se projevila 7. září ve výplatních sáčkích, kde byly zálohy z fondu technického rozvoje. Ani sportovní život na ústavu neutuchal: 18. září bylo živo - běh na 60 a 800 m, vrh koulí, skok do dálky, skok do výšky, minikopaná, to vše doplněno několika brannými disciplínami. Turisté asi pak přišli na své při zájezdu do Jeseníků dne 11. září.

Konec září byl ve znamení Konference o disperzích v Hradci Králové. Účast 260 odborníků z průmyslu nátěrových hmot, stavebnictví, textilu, papírenství potvrdila význam, jaký mají výsledky ústavu na naše národní hospodářství.

Říjen byl již ve znamení příprav k volbám do zastupitelských orgánů 22. a 23. října 1976. Veřejná volební schůze

se konala v ústavu 4. října. Za Městský národní výbor byl přítomen jeho tajemník s. K. Bidlo, za OV KSČ s. M. Kubín. Účastníci schůze byli podrobně seznámeni s výsledky, dosaženými v okrese Pardubic za uplynulé volební období a s programem pro nové volební období. Negativním zjevem schůze byl nízký zájem o diskusi k obsažnému referátu. V den voleb, 22. října, se konaly na odborových úsecích kratší členské schůze, a záloha tohoto dne byla vyšší o 800,- Kčs pro ty zaměstnance, kteří byli v ústavu déle jak celou minulou pětiletku, a o 400,- Kčs pro ty, kteří byli v ústavu aspoň jeden rok. Na výzdobě ústavu ke 22. a 23. říjnu se podílely všechny složky, na některých úsecích, např. v závodní knihovně ROH měla propagace příkladnou úroveň.

Bohužel hned po volbách, v pondělí dne 25. října, jsme se dozvěděli, že z našich řad odešel dne 23. října Dr. Vlastimil Novák CSc, jenž se věnoval polarografii, v níž platil za uznávaného odborníka v celostátním měřítku. Jeho pohřeb bylo smutné a nečekané preludium k oslavám 30. výročí existence ústavu, jejichž hlavním bodem byla členská schůze dne 29. října 1976 v Kulturním domě ROH na Dukle. Slavnostní schůzi předcházela tisková konference dopoledne v kavárně CORSO v Pardubicích, doprovázená nově upraveným dia-programem o ústavu. Na běžný slavnostní program schůze navazovalo odměnění zasloužilých pracovníků ústavu věcnými cenami, z toho byli 4 pracovníci s 20 lety činnosti v ústavu, 16 pracovníků s 25 lety činnosti v ústavu, 11 pracovníků s 25 lety celkového zaměstnání a 43 dalších pracovníků. K tomu přistupovaly

i ceny vítězům v branném závodu na počest 30 let existence ústavu, jehož se zúčastnilo 52 osob. Na schůzi navazoval prakticky ihned společenský večer, trvající do půlnoci.

O tom, že ústav nemá ve svých řadách jen chemiky, ale i dobré společníky, svědčilo to, že zábavní vložku zajišťovali jako konferenciéři Ing. Bohdan Svoboda CSc a Pavel Dvořák. Mimořádná účast cca 400 osob a uvolněná slavnostní nálada připomínala oblíbené společenské plesy VÚSPL, VÚOS a VÚPCH, pořádané v polovině padesátých let v sálech Grand-hotelu.

O týden později, 6. listopadu 1976, byl Den otevřených dveří ústavu. Naše pracoviště shlédlo tento dne 172 našich rodinných příslušníků a především dětí. S nevšedním zájmem si prohlédli pěkná pracoviště analytiky, seznámili se s prací na počítači HEWLETT-PACKARD atd.

Krátce po těchto slavnostních chvílích přišlo na řadu střídání stráží v ústavní odborové organizaci. Výroční členská schůze ROH se konala 17.11.1976, její náplní byla zpráva o činnosti za uplynulé volební období 1974-1976, zpráva revizní komise, pokladníka, diskuse a volba delegátů do vyšších odborových orgánů. Volební komise pak musela konstatovat, že všichni navržení kandidáti do ZV ROH a do revizní komise získali daleko víc než potřebnou nadpoloviční většinu hlasů. Ustavující schůze nového ZV dne 17.11. rozdělila jeho funkce následovně: Ing. Jindřich Smrčka zůstal i nadále jeho předsedou, jeho zástupcem je Ing. J. Drábek, jednatelem E. Moravcová - další funkce byly rozděleny mezi ss. Věru Peliká-

novou, Věru Matouškovou, Ing. Danu Beranovou, Ing. Leopolda Formánka, Jiřího Čejgla, Antonína Koukala, Františka Svatoně, Jaroslava Melichara a Ing. Oldřicha Horáka. Před tímto ZV se rýsují závažné úkoly, jak hospodářské, tak sociálně-kulturní, mj. i otázka zajištění výstavby nové chaty v Krkonoších v areálu pod Pomezními boudami, poněvadž v nejbližších letech se má dostat naše chata na Úpě do prostoru, který bude zabrán pro novou přehradu na pitnou vodu nad Trutnovem.

Společenský závěr roku patřil jako obvykle dětem našich zaměstnanců. Na mikulášském večeru v KD Dukla dne 4.12. se jich sešlo 130 a radost z nadílky byla opět velká. Pro jejich rodiče znamenal konec roku ovšem oponentury, opět plánovací a statistickou horečku, vybírání zbytků dovolených apod., zpřísněnou kontrolu nad donášením lihovin do ústavu ve dnech 24. a 31.12 atd. S přáním šťastných vánoc navzájem s nadějemi, že nový rok 1977 bude stejně úspěšný jako rok 1976, jsme se postupně rozaháseli prakticky plynule v posledních prosincových dnech z ústavu domů.

**Přehled hospodářských výsledků V Ú S P L
za období 5. pětiletky, tj. za léta 1971 - 1975**

V předchozím jsme se věnovali v jednotlivých letech vždy převážně společenskému dění na ústavě, v tomto krátkém přehledu chceme shrnout základní kvantitativní data, popisující činnost ústavu.

Tato data se týkají jednak změn v počtu a kvalifikaci pracovníků, jednak vývoje na úseku rentability, výzkumu, publikační činnosti atd. Nepodáváme zde vyčerpávající informace, poněvadž příslušná data si může čtenář zjistit ve výročních zprávách VÚSPL, odkud tyto podklady byly také čerpány.

K dále uvedené tabulce je třeba uvést kratší vysvětlení ke skutečnému ekonomickému přínosu z řešených úkolů. Čísla zde uvedená představují objem výroby zboží v mil. Kčs za dobu běžně uvažované ekonomické životnosti výrobku, tj. za 10 let. Totéž platí i pro zisk z realizovaných výrob. Bylo by sice možné uvést v některých případech objem výroby z realizovaného výzkumu za příslušný rok, tato data by však byla stejně neúplná, protože u většiny výrob se projevovala vstoupná tendence. Do objemu realizovaných výkonů jsou zahrnovány i výkony, provedené jinými organizacemi ve formě zakázky pro VÚSPL.

K těmto datům nepodáváme bližší komentář, předpokládáme, že objektivní vysvětlení k některým velmi rozkolísaným údajům (např. počet přihlášek vynálezů, počet udělených patentů apod.) mohou podat pouze pracovníci příslušných oddělení.

Přehled základních dat o činnosti ústavu v období 5.PLP,
tj. v letech 1971-75

Č.	Ukazatel	1971	1972	1973	1974	1975
1	Celkový počet pracovníků	287	289	291	293	295
2	z toho žen	126	128	132	132	137
3	z toho vědeckých prac.	24	24	23	26	26
4	prac. s VŠ vzděláním	80	79	82	82	84
5	prac. s ÚSO "	92	89	91	92	95
6	prac. s ÚSV "	7	10	11	13	11
7	prac. s SO "	6	8	8	8	9
8	prac. se zákl. "	9	9	9	6	11
9	objem realizovaných výkonů ústavu, mil.Kčs	24,03	24,575	25,79	25,86	23,41
10	mzdový fond, mil.Kčs	8,193	8,410	8,836	9,163	9,485
11	skutečný ekon. přínos, tj. výroba zboží, mil.Kčs	125,75	164,42	197,84	257,08	302,40
12	zisk z této výroby, mil. Kčs	17,77	13,16	28,30	35,35	37,59
13	počet přihl. vynálezů	20	32	19	29	30
14	počet udělených patentů v ČSSR	14	13	30	23	21
15	počet udělených patentů v cizině	2	6	4	2	-
16	počet prací, uveřejněných v domácích a zahraničních časopisech	56	30	55	17	15
17	příděl do fondu kulturních a sociálních potřeb tis. Kčs	165	186	185	211	215
18	průměrná měsíční mzda, Kčs	2368	2443	2530	2606	2661

Souhrnné zhodnocení záměrů 5. pětiletky v letech 1971-1975

Základní směry činností VÚSPL v 5. pětiletce byly orientovány na potřeby VHJ Unichem a převážná část řešených výzkumných úkolů bezprostředně souvisela s rozvojovým nosným programem syntetických pryskyřic, měničů iontů a nátěrových hmot. Ve zbývající části kapacity (kolem 30 %) koope-roval VÚSPL s jinými VHJ, zpravidla na koordinovaných státních úkolech.

Výzkumné úkoly plánu RVT sledovaly v první řadě inovaci sortimentu výzkumem a zaváděním výroby nových progresivních typů a druhů pryskyřic, dále racionalizaci, intenzifikaci a zkvalitňování technologických postupů, rozšiřování aplikačních a odbytových možností a optimální využívání surovinové základny pro obor pryskyřic a ionexů.

Výsledky práce VÚSPL, kterých bylo v průběhu 5. pětiletky dosaženo, přispěly významnou měrou při řešení uvedených problémů v podnicích VHJ Unichem. Řadu nově vyvinutých výrobků nebo vyřešených výrobních procesů se podařilo již v tomto období realizovat, další jsou připraveny k zavedení v letech 6. pětiletky.

Za významný úspěch řešitelského kolektivu VÚSPL lze považovat vývoj a postupné zavedení výroby širokého sortimentu akrylátových disperzí, který vedle základních typů zahrnuje dnes i výrobky speciální, některé z nich na špičkové úrovni. Velmi dobrou technickou úroveň má akrylátová barva pro elektrochemické nanášení, její výroba však prozatím nedosáhla plného předpokládaného rozsahu. Velký pokrok byl učiněn v progresivní

oblasti práškových nátěrových hmot, která v ČSSR v uplynulé pětiletce prakticky teprve vznikala a úspěšně se rozvíjí.

1) Výzkumná činnost

Ionexy - výzkumné úkoly zaměřené na problematiku ionexů byly v plném rozsahu splněny. Byla vyvinuta řada nových typů, z nichž v pravidelné výrobě jsou Ostion KS a Ostion AU, další byly provozně ověřeny a připraveny k realizaci. Jsou to Ostion AT, Ostion AD a Ostion AT-05 pro regeneraci elektroforetických lázní. Výzkum akrylového anexu byl dokončen. Vedle toho byly řešeny otázky technologické jako sulfonace a ředění s cílem intenzifikovat výrobní proces a metodika kontroly ovzduší (stanovením stop chlormetyléteru). Všechny vypracované podklady byly předány Spolku. V průběhu 5. PLP byly zastaveny práce v oblasti polyelektrolytů, které zařadil do svého programu n.p. PCHZ Žilina. Jako nový směr přecházející do 6. PLP byl zahájen výzkum anexu bez použití chlormetyléteru.

Epoxidové pryskyřice - v laboratorním i poloprovozním měřítku byla dořešena bezrozpouštědlová technologie výroby. Z tohoto komplexu byla zavedena do výroby pryskyřice CHS-Epoxy 1/16 podle nového postupu redukcí, některé další články bezrozpouštědlového způsobu byly provozně ověřeny. Do pravidelné nebo pokusné výroby byly zavedeny lepidlo Retenol Al, Syndroliny (Spolek) a iontové katalyzátory (Lachema). Z nových typů byla dořešena výroba novolakových

epoxidů a glycidylesterů; k jejich realizaci však dojde teprve v 6. PLP. V oblasti epoxidů řešil VÚSPL také dva úkoly základního výzkumu (kinetika polyadice a struktura vytvrzených epoxidů). Rozpracován je nový progresivní postup přípravy nízkomolekulárních epoxidů, který bude dořešen v 6. PLP.

Nenasycené polyesterové pryskyřice - pro elektrotechniku byl vyvinut a realizován speciální typ zakapávací pryskyřice. Vypracovaná základní receptura pro prepregy se postupně realizuje v n.p. Skloplast. Byl vyvinut první typ suché polyesterové lisovací hmoty a ukončen výzkum nasycených polyesterů pro Barex. Chemicko-inženýrské studie umožnily zkrátit polyesterifikační proces; navržené úpravy se postupně realizují v n.p. Spolek. V plném rozsahu byl splněn náročný úkol, řešící výrobu předpolymeru diallylftalátu a lisovací hmoty na jeho bázi a ukončen závěrečnou zprávou na úrovni investiční studie.

Alkydové pryskyřice - z vyřešených typů byl do pravidelné nebo pokusné výroby převeden Alkyd SK 39, Alkyd SB 40, Uretol I, Alkyd US 70 a Tixalkyd S 60-75. Pro zřízení technologického procesu byl vyvinut kontinuální viskozimetr a po jednom prototypu byly vybaveny varny v n.p. Spolek, BaL i Chemolak. Obdobně byl dořešen také kontinuální konduktometr pro sledování čísla kyselosti apod. Pro širší využití domácí surovinové základny byly nalezeny

možnosti syntézy alkydů z pentaerytritu druhé jakosti, z homologů pentaerytritu a ze sorbitu. Vyvinuté polyuretanové kompozice pro stavebnictví procházejí širokým dlouholetým aplikačním zkoušením na aplikačních objektech.

Latexy - v n.p. CHZ Sokolov a VCHZ Kolín byly postupně realizovány prakticky všechny vyřešené typy disperzí a to Disapol AA, S-10, BB-50, Sokrat 508, 501, 2802. Provozně ověřen byl Sokrat 942, šlichty TC 44 a TC 63 a pojiva pro reprografický papír F/608 a F/609. Také akrylový elektroforetický lak na bázi vyvinutého pojiva ve VÚSPL prošel již provozními zkouškami. Jedinou brzdou realizace v těchto posledních případech je to, že se nepodařilo najít realizátora pro výrobu jednoho z monomerů, N-butoxymetylakrylamidu.

Fenoplasty a aminoplasty - pro slévárnictví byla vyřešena dvě pojiva na formy. Praktické provozní zkoušky v řadě sléváren potvrdily jejich vysokou kvalitu. Vývoj lepidel pro brusné kotouče a pásy a úkol "Kuličky z plastické hmoty" byly ukončeny a realizovány. Výzkum tepelně odolných kompozit dosahuje již dobrých výsledků a bude dokončen v 6. PLP. Pro VCHZ je rozpracován výzkum syntézy vodných roztoků rezolů pro impregnaci. Vzhledem k záměru zúžit výzkumný program VÚSPL, byla naopak převážná část úkolů z této oblasti, zejména pro MCHZ, postupně předávána do VÚMCH Brno.

Práškové hmoty - první typy vyřešených epoxidových nátěrových barev pro statické a fluidní nanášení byly zavedeny do výroby v n.p. Spolek. Po delimitaci výroby do n.p. BaL byly urychleně vyvinuty nové reakční systémy a nové formulace, způsobilé pro převod na novou kontinuální linku v Komárově, pracující zcela odlišným způsobem. Základní sortiment nově vyvinutých typů podle výsledku ověřovacích provozních zkoušek uvedenému požadavku plně vyhovuje. Mimo to byl dokončen poloprovozní výzkum dvou typů polyesterových pryskyřic pro práškové nátěrové hmoty, jejichž realizace se uskuteční v 6. PLP.

Vedle uváděných hlavních úkolů řešil VÚSPL v 5. PLP celou řadu dalších úkolů menšího významu nebo rozsahu, popřípadě z okrajových oblastí. Byly to např. speciální pryskyřice pro analytickou chemii a sorbenty pro chromatografii, výzkum interakcí polymer-rozpouštědlo, jehož výsledky se postupně aplikují na receptury a převádějí do n.p. BaL, výzkum stárnutí, degradace a stabilizace, zaměřený na alkydy, epoxidy a latexy, hydrofilní plnivo pro hygienickou kůži, velmi rozsáhlé a technicky náročné zvláštní úkoly apod.

Výzkum hmoty pro nízkotlaké pouzdření lisostříkem byl na doporučení oponentury poloprovozní zprávy zastaven. V souvislosti se specializačními záměry v RVHP byl zastaven také výzkum polyimidové fólie. Z ekonomických důvodů byly v průběhu 5. PLP zrušeny dva úkoly z oblasti radiochemie.

Příslušné pracoviště VÚSPL bylo proto rekonstruováno pro potřeby chemicko-inženýrského výzkumu.

2) Hospodářské výsledky

Zhodnocení dosažených výsledků ve finančním hospodaření za 5. pětiletku je provedeno na srovnatelné základně po úpravě plánů a skutečností za rok 1970 a 1971 na metodu r. 1975.

Finanční plán na pětiletku byl upřesněn ročními prováděcími plány, přičemž došlo k zpevnění u výkonů na 100,7, v materiálových aj. nákladech na 98,8; naopak rychlejší dynamiku měly mzdy a odměny za práci na 104,7, souvztažně finanční náklady na 105,6 a náklady a výdaje na 102,1, při poklesu indexu zisku na 96,9. Došlo i k úpravě invest. limitu z původních 5 mil. Kčs na 5,9 mil. Kčs a v prováděcích plánech na konečných 10,55 mil. Kčs. Plánovaný počet pracovníků 287 na všechny roky pětiletky byl od r. 1973 upraven na 291 a na zbývající roky každoročně zvýšen o 2 na 295 pracovníků v roce 1975.

Z porovnání plánu a skutečnosti vyplývá, že docílené výsledky v plnění jednotlivých ukazatelů jsou lepší, než jejich plánovaná úroveň. Výkony byly překročeny na 102,7%, při dodržení plánované výše celkových nákladů a výdajů, které byly splněny na 99,8 %. Všeobecná tendence ve snižování nákladů byla zaměřena zejména do oblasti materiálových nákladů, které svým objemem činí z celkových nákladů a výdajů 43,4 % a bez odpisů ZP 32,3 %. Absolutní výše těchto nákladů v jednotlivých letech kolísala v závislosti na

skladbě - charakteru výzkumných úkolů a ost. výkonů, čímž byla zejména ovlivněna spotřeba materiálu. Skutečná výše materiálových nákladů bez odpisů má index 75/70 76, takže docílený výsledek je lepší než plánovaný index 77,3. Absolutní hodnota rozdílu za pětiletku mezi plánem a skutečností znamená úsporu 1 048 tis. Kčs, tj. 3,7 % z plánovaného objemu.

Mzdy a odměny za práci stanovené v plánu s přihlédnutím k charakteru ústavu absolutním limitem byly čerpány na 100 %. Ve finančních nákladech a výdajích po odpočtu ost. finančních výnosů - plán. index 75/70 114,3, skuteč. 116 se promítá zvýšení příspěvku na sociální zabezpečení při růstu průměrných výdělků.

Tvorba zisku při úspoře nákladů a překročení výkonů je lepší než plánovaný objem o 11,4 %.

Příznivý vývoj v čerpání nákladů a v plnění výkonů se promítá do ukazatelů nákladovosti. V průběhu jednotlivých let i za celou pětiletku se podařilo oba ukazatele nákladovosti dodržet. Za celou pětiletku byla skutečnost nákladů na 1 Kčs upravených výkonů o 2,7 % a u materiálových aj. nákladů bez odpisů o 6,2 % nižší než plánem stanovené limity.

Rovněž skutečné stavy regulovaných zásob byly v jednotlivých letech pod plánovanou úrovní a za pětiletku byl docílen podíl zásob na 1 Kčs upravených realizovaných výkonů 15,25 haléřů, což je snížení o 1,26 haléřů - plánovaný ukazatel byl 16,51.

Investiční činnost se v převážné míře zaměřovala na pořizování přístrojů a zařízení. Jelikož nebyla do plánu pětiletky zařazena II. etapa dostavby ústavu, byla pro částečné odstranění nedostatku provozních prostorů zařazena do plánu r. 1974 stavební akce nástavba laboratorní budovy izotopů v rozpočtové ceně 1,476 mil. Kčs. Do konce roku 1975 bylo provedeno prací za 1,181 mil. Kčs. Dosavadní průběh prací vytváří podmínky, aby celá akce byla v plánovaném termínu 30.4.1976 dokončena a předána do užívání. Z celkového investičního objemu 11,56 mil. Kčs činily SNR 87,9 %, zbytek pak stavební investice včetně projektu. V průběhu pětiletky byly poskytnuty příspěvky jiným investorům ve výši 925 tis. Kčs, z čehož příspěvek na stavbu mateřské školky a jeslí činil 420 tis. Kčs a 505 tis. Kčs byl příspěvek na výstavbu bytových jednotek pro zaměstnance. Odvody z odpisů nadřazenému GŘ byly za pětiletku provedeny ve výši 4 220 tis. Kčs.

Plán pracovníků byl v jednotlivých letech i za celou pětiletku splněn na 100 %. Skutečný průměrný výdělek měl mezi jednotlivými lety nárůst téměř 3 % ve srovnání se skutečným výdělkem v r. 1970 se do roku 1975 zvýšil o 17,6%; v plánu byl předpokládán nárůst 10,9 %. V roce 1975 byly dokončeny všechny přípravné práce RPMS, takže po schválení příslušnými orgány mohlo dojít k jejímu zavedení v ústavu od 1.1.1976.

3) Z á v ě r

Z celkového pohledu na práci VÚSPL v 5. pětiletce vyplývá, že se ústav dobře zhostil uložených úkolů. Zřetelně se jeví i systematická tendence k přechodu na technologické problémy, které ve skladbě výzkumného programu ústavu dnes již výrazně převládají. Příznivým důsledkem tohoto usměrňování bylo to, že i za skromných investičních možností v oboru pryskyřic a nátěrových hmot byla do provozní výroby nebo do aplikační praxe převedena významná část výsledků výzkumu. Přispělo k tomu správné zaměření práce v duchu vytyčených zásad hospodářské a technické politiky na straně jedné, na druhé straně pak plné využití a tvůrčí uplatnění kolektivní zkušenosti pracovníků VÚSPL.

K úspěšnému splnění úkolů věcné náplně 5. pětiletky se řadí i příznivé výsledky vlastního hospodaření ústavu, které stabilizovaly finanční situaci, takže bez používání bankovních úvěrů financoval ústav svoji činnost z vlastních zdrojů. Vyrovnal se se všemi svými odvodovými povinnostmi a ostatními finančními závazky a mohl provést v potřebné výši i přiděly podnikovým fondům. Podrobnější informace o zavedení výsledků výzkumu do výroby je uvedeno v Komplexním rozboru hospodaření 1971-75.

Začátkem roku 1977 bylo možno shrnout i všechny základní hospodářské a technické ukazatele za rok 1976.

Ústav splnil plán na r. 1976 ve všech bodech. Počet zaměstnanců byl průměrně 302, k 31.12.1976 to bylo 304 osob. Plán výkonů ústavu 20,35 mil. Kčs byl splněn na 103,9 %, tj. bylo vykonáno prací za 21,14 mil. Kčs. Mzdový fond ústavu činil 9,42 mil. Kčs. Kvalifikační složení kádrů v ústavě bylo následující :

- 89 osob s vysokoškolským vzděláním
- 106 osob s úplným středním odborným vzděláním
- 10 osob s úplným středním všeobecným vzděláním
- 15 osob se středním odborným vzděláním
- 15 osob se základním vzděláním
- 47 dělníků
- 22 osob jinak činných

Objem ústavního majetku činil 62,077 mil. Kčs. V průběhu roku bylo podáno celkem 19 přihlášek vynálezů a 14 zlepšovacích námětů. Pracovníci ústavu přednesli celkem 52 přednášek v ČSSR, resp. v zahraničí. Publikační činnost byla vysoká: bylo zveřejněno, jak v domácích, tak v zahraničních časopisech celkem 39 publikací.

Výsledky ústavu na úseku realizace jsou uváděny v jiných materiálech a budou souhrnně zpracovány za celou pětiletku 1976-1980.

Rok 1977 začal pro všechny zaměstnance ústavu ráno 3. ledna krátkou rozhlasovou relací, v níž vedení ústavu blahopřálo svým spolupracovníkům k dosaženým výsledkům v r. 1976 a k novému roku 1977. Doplnkové schůze na jednotlivých odborech byly téhož dne odpoledne od 13,00 hod. Na těchto schůzích bylo možno již sdělit, že podle výsledků hospodaření, ověřovaných koncem roku 1976, byl plán ústavu předběžně splněn a že podle toho se dají očekávat i příslušná opatření pro mzdové výplaty 7.1.1977.

Ledén 1977 byl ve znamení zvýšené organizační a plánovací aktivity jak u vedení ústavu, tak u ZV ROH a jiných organizací. V prvním lednovém týdnu se objevily nové nástěnky a sděleny např. podmínky pro rekreaci v NDR v objektech Institut für Lackforschung v Magdeburgu, s nímž má ústav průběžně družbu. Příjemnou zprávou pro začátek roku bylo to, že se u ZV ROH n.p. PREFA Pardubice podařilo zajistit na každou sobotu vždy 15 míst s příspěvkem 10,- Kčs na jednu osobu. Tato nabídka se setkala s mimořádným zájmem zaměstnanců a v lednu až březnu se uskutečnilo celkem 13 zájezdů s celkovou účastí cca 150 osob.

V únoru byly uskutečněny na naší chatě na Krkonoších lyžařské závody dětí, účast byla tentokrát slabší, bylo jen 20 závodníků.

První větší společenskou událostí roku byla oslava MDŽ dne 8. března. Tato radostná záležitost jak pro muže, tak pro ženy byla odstartována přijetím delegace našich žen ředitelem ústavu Ing. J. Malinským CSc., na tento úvod navazovaly na jednotlivých odborech přátelské schůze jednotlivých pracovních kolektivů, a ústav jako celek se veselil za výrazné účasti všech zaměstnanců večer v Kulturním domě na Dukle od 16,00 do 23,00 hod.

Obvyklé jarní prázdniny našich dětí na chatě na Úpě měly v r. 1977 už jen turistický charakter. Sníh na chatě už nebyl a tak šlo jen o střídání dvou vycházkových turnusů, jednoho od 13.3. do středy 16.3., a druhého od 16.3. do neděle 20.3.1977.

V březnu proběhlo dále vyhodnocení socialistické ústavní soutěže za rok 1976. Jako její výsledek se dá uvést toto :

vzorní pracovníci úseků: R. Merz, Ing. J. Kitzler,

M. Kudrna

nejlepší pracovník ústavu: K. Knapeš

vzorný pracovník VHJ: Ing. J. Smrčka

nejúspěšnější zlepšovatel: M. Bubák

nejlepší ZN roku 1977: od L. Formana

nejúspěšnější vynálezce: Ing. E. Svoboda CSc

nejúspěšnější vynález roku: kolektiv J. Dufek,

Ing. M. Lidařík, Ing. Z. Ditrych

Konečné hodnocení výsledků roku 1976 ze strany GŘ Unichem proběhlo kladně a tak mohly být proplaceny v dubnu podíly za hospodářské výsledky roku 1976.

Z hlediska propagace výsledků ústavu byla významná výstavka výsledků výzkumu ve VÚSPL, uskutečněná od 5.4. do 18.5.1977 v budově předsednictva vlády ČSR v Praze v Lazarské ul. V prostoru zasedací místnosti a kanceláři předsedy vlády a. Josefa Korčáka byla expozice, popularizující výsledky ústavu v oboru epoxidových práškových nátěrových hmot a vodných disperzí, zdůrazňující význam ústavu v inovačním cyklu výzkum-výroba-užití.

Duben byl jinak též ve znamení intenzivnějšího úklidu nejen na všech pracovištích, ale i v prostorách sousedících s ústavem a byl to úvod k manifestaci 1. května. Ústavní účast na této manifestaci byla střední přesto, že počátek a nakonec celý květen se vyznačoval velmi příjemným počasím. Interiery ústavu zaznamenaly aktivitu zaměstnanců v souvislosti s IX. všeodborovým sjezdem, který se konal v Praze ve dnech 25. - 28. května 1977. Příjemné počasí umožnilo i ústavní sportovní soutěže, např. vnitropodnikový turnaj dvojic v nohebale za účasti 14 osob, zakončený účastí 1 družstva na přeboru OOR, dále rybářské závody na Seči apod. Pozadu nezůstávala ani kulturní činnost, návštěvy divadelního představení Orfeus a Euridika v Praze dne 28. května se zúčastnilo 30 zaměstnanců.

Květen a zejména červen byly ve znamení zvýšené výzkumné činnosti. Důvodem k tomu bylo přesunutí značného počtu oponentur, jež se dříve konaly v listopadu a prosinci, na konec již 1. pololetí. Jednoroční výzkumné etapy byly v těchto případech prodlouženy na 1 1/2 roční, čímž se odlehčilo všem řešitelům při zpracování závěrečných zpráv. Příjemné bylo přitom zjištění, že všechny oponentury proběhly úspěšně, a že tudíž plán za 1. pololetí byl splněn. Uspokojivě také dopadla další záležitost, jež tížila ve 2. čtvrtletí zejména plánovače: rozdílným výkladem financování při kontrole hospodaření ústavu ze strany vyšších orgánů se dalo říci, že ústav dluží státu na výkonech 4.5 mil. Kčs, což by bylo znamenalo i penále ve výši 0.9 mil. Kčs. V těchto bodech došlo k dohodě, resp. k vysvětlení - obě položky byly anulovány, resp. prominuty a ústav se naproti tomu zavázal zvýšit své výkony o 0.7 mil. Kčs.

Výsledky ústavu byly zdůrazněny v červnu expozicí na mezinárodním chemickém veletrhu INCHERBA v Bratislavě, týkající se rozvoje práškových nátěrových hmot a vodných disperzí. Kromě toho se věnovala pozornost i propagaci našich výsledků ve formě panelů před budovou VB a prostorách Kulturního domu Dukla.

V průběhu června 1977 se objevil v pracovních plánech ústavu nový úkol: spoluúčast na řešení problému iniciátorů, navazující na určité obtíže při povrchové

úpravě nábytku, určeného jak pro export, tak pro vnitřní trh. Práce na tomto úkole pokračovaly pak během celého 2. pololetí a přešly do normálního plánu na r. 1978.

Společensky významnější událostí z konce pololetí byl turistický zájezd do Vysokých Tater ve dnech 29. 6.- 3. 7. 1977 za účasti 45 osob. Z dovolených, pokud šlo o počasí, od začátku července do poloviny srpna zaměstnanci mnoho radostí neměli. Bylo celkem chladné počasí, a to i v zahraničí. Začátek 2. pololetí byl poznamenán též úmrtím tří bývalých zaměstnanců ústavu: ss. Marie Janurové, Hany Formánkové a Františka Kalouse.

Koncem srpna (27.8.1977) se uskutečnil doposud nejrozsáhlejší zájezd ústavu: na výstavu "FLORA" do Olomouce se jelo 2 autobusy, bylo 75 účastníků, mezi nimi i několik důchodců. Brzy nato se uskutečnil další turistický zájezd, a to do prostoru Police nad Metují, účast byla 42 osob. Zdá se, že turistiky začínají přicházet lidé v ústavu na chuť, o čemž svědčily i pravidelné sobotní vycházky turistického kroužku. Kromě turistiky se rozjel v září vnitropodnikový turnaj v odbíjené za účasti 9 družstev a v říjnu branné závody k 60. výročí VŘSR za účasti 70 zaměstnanců.

Jak třetí, tak čtvrté čtvrtletí 1977 bylo ve znamení akcí k 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce.

Z hlediska propagace výsledků ústavu to byla expozice ústavních vzorků na konferenci APROCHEM, pořádané v září GŘ Unichem, dále nový program na panelech jak v ústavu, tak ve městě, případně i na nástěnkách v ústavu. Úvodem k těmto akcím byla konference ROH dne 24.8.1977, zaměřená jak na ekonomické, tak na odborářské úkoly ústavu. Na tuto konferenci pak navazovala členská schůze ROH dne 21. září 1977 s obdobným programem. Jednou z akcí k 60. výročí VŘSR byly i výstavy v ústavní jídelně, např. výstava obrazů Miroslava Cinnera "S tužkou a sepií cestami Orlických hor a Vysočiny".

Hlavní akcí k 60. výročí VŘSR byla společná slavnostní schůze KSČ a ROH dne 2. listopadu 1977 v KD Dukla. Úvodní projev měl Ing. J. Blažek, pak následovalo recitační pásmo posluchačů LŠU, pak předání odměn zaměstnancům, slavicím svá pracovní či životní jubilea; schůze měla společenský závěr až na slavnostním večeru dne 19.11., jenž se konal rovněž v KD Dukla, za výrazné účasti. Posledními akcemi byly pak zájezd do Prahy dne 26.11., spojený s návštěvou Musea V.I. Lenina za účasti 75 zaměstnanců a kolektivní návštěva sovětského filmu Robin Hood v počtu cca 120 osob. V říjnu až v prosinci dobíhaly ještě určité soutěže (šachy a stolní tenis).

Konec podzimu umožnil rekapitulovat i to, co se udělalo nového stavebně v ústavu: přibyl přístavek pro

kola u staré poloprovozní budovy, byly rozšířeny zastřešené skladovací prostory vedle trafostanice a začala přestavba dřívějšího provozu ionexů v poloprovozní části hlavní budovy na latexový úsek.

Listopad a prosinec byly již opět ve znamení závěrečných zpráv a oponentur. Příznivé hospodářské výsledky se začínaly projevovat již při výplatách prémie 7.11. a 7.12.1977. Méně příjemným aspektem bylo přesunování energetických 1-hodinových výsečí v podzimních měsících, jež přece jen snižovaly intenzitu výzkumné práce; jinak bylo většině zaměstnanců sympatické, že se pracovalo v hlavním cyklu stále od 6,00 hod. do 14,30 hod..

Závěr roku přinesl opět dost radosti dětem v podobě mikulášské nadílky dne 3. prosince 1977. Jako příjemci bonboniér nepřišly zkrátka ani ty ze 127 "ústavních" dětí, které se na nadílku nedostavily. Prosinec jako klimatické období bylo v roce 1977 teplotně značně pod normálem: mrazy až -10°C .

Konec roku 1977 probíhal podobně jako jindy v poklidné atmosféře, mezi vánočními svátky a novým rokem prořídly opět řady zaměstnanců, a na ústavu bylo o něco méně rušno, jen 30. prosince bylo živěji: přáli jsme si navzájem všechno nejlepší do nového roku 1978.

Rok 1978 začal na ústavu pracovní dne 2. ledna. Již 15 minut po začátku pracovní doby se sešel kolektiv předních výzkumných pracovníků v přednáškové místnosti, kde vyslechli referáty ss. Ing. Bárty a Ing. Zvonaře o výsledcích za rok 1977 a o úkolech pro rok 1978. Plán za rok 1977 byl splněn, plán výkonů pro rok 1978 byl zvýšen na 26,4 mil. Kčs, což bylo v hlavní míře dáno započítáváním úhrad jiným organizacím do našich výdajových položek. Dále se pro rok 1978 počítalo s růstem mezd v průměru 2.5 %. Na tuto základní informaci navazovaly pak krátké schůze od 7,00 hod. na jednotlivých úsecích.

Do zvýšené pracovní aktivity na začátku roku zapadla vhodně dne 12. ledna přednáška Ing. Oldřicha Vejvody, redaktora čs. televize, o mezinárodních vztazích v roce 1977. Neobyčejnou zajímavost tématu ještě doplnila řada dotazů z řad posluchačů. Pro zimní období přijatelná změna pracovní doby nastala od 16. ledna: začátek pracovní doby byl posunut na 7,00 hod. ráno.

Hned s počátkem roku se rozběhly lyžařské zájezdy na Krkonoše. Ve spolupráci s n.p. PREFA Pardubice jich bylo v zimní sezoně 1978 celkem 10, podílelo se na nich 150 zaměstnanců VÚSPL, resp. jejich rodinných příslušníků.

Začátek února byl ve znamení odborové konference ROH (9.2.), která schválila splnění kolektivní smlouvy za rok 1977 a návrh nové kolektivní smlouvy na rok 1978. Dne 19.2. se uskutečnily na naší chatě na Úpě dětské lyžařské závody.

Pro naše nejmenší byl dále o jarních prázdninách uspořádán lyžařský výcvik, jehož se zúčastnilo 55 dětí.

Oslavy 30. výročí Února se soustředily do dvou akcí: dne 23. února 1978 se zaměstnanci ústavu zúčastnili veřejného projevu na nám. Míru v Pardubicích a dne 28. února byla v Kulturním domě na Dukle slavnostní schůze, na níž přednesl hlavní projev ke 30. výročí Vítězného února Ing. J. Drábák. Na jeho projev navazovalo vyhlášení celoustavního soc. závazku, zpráva o splnění kolektivní smlouvy za rok 1977 a splnění úkolů za rok 1977 a seznámení se s návrhem plánu na rok 1978.

Naše ženy oslavily svůj svátek již 2. března. Po schůzích na jednotlivých úsecích následoval od 16. hod. společenský večer v Kulturním domě Pardubice-Dukla. Ráz večera byl neobyčejně živý, spokojenost se vším byla jak na straně našich žen, tak i mužů. Vlastní MDŽ dne 8. března pak proběhl v poklidné atmosféře.

Dne 17. března 1978 nás zastihla již neradostná zpráva: po delší těžké nemoci zemřel Ing. Hudeček Zdeněk, a to ve věku cca 46 let. Byl to kamarádský a spolehlivý spolupracovník, jenž se významně zapsal do výsledků ústavu na úseku polyesterů a akrylátů. Tragické na jeho úmrtí bylo, že po něm zůstává vdova se 2 dětmi.

Duben byl ve znamení rozsáhlejšího úklidu v prostorách ústavu a plné pracovní aktivity. Před 1. květnem se

konala ještě dne 27. 4. slavnostní schůze ke 108. výročí narození V.I. Lenina.

První květen 1978 byl ve znamení pěkného počasí a vysoké účasti našich zaměstnanců na slavnostním průvodě. Jinak bylo prakticky celý květen chladné a deštivé počasí. Ústavní sportovní veřejnost nechal celkem chladnou průběh mistrovství světa v ledním hokeji v Praze koncem dubna a začátkem května. Na sportovních soutěžích, pořádaných ve VÚSPL, byla rovněž nižší účast než v r. 1977. Velmi špatné počasí též postihlo účastníky podnikového zájezdu do Vysokých Tater 15. - 18. června.

Dne 19. června bylo druhé náhlé úmrtí na půdě ústavu - z našich řad odešel náhle Miroslav Čížek, hlavní účetní ústavu, který měl řadu let zásluhu na bezvadném finančním chodu ústavu.

S podstatně nižším zájmem než v minulých letech bylo v červnu 1978 sledováno mistrovství světa v kopané v Argentině. Značně k tomu přispělo to, že šampionátu se nezúčastnilo již naše mužstvo.

Významným ústavním počinem v Pardubicích byla konference MAKROTEST v Pardubicích ve dnech 28. - 30. 6. 1978. Kromě této akce se představil ústav široké technické veřejnosti ještě souhrnnou expozicí o využití nenasyčených polyesterů ve výrobě konglomerovaného kamene na veletrhu INCHEBA ve dnech 20. - 26. 6. 1978 v Bratislavě. Podobnou

akcí byla účast ústavu na DNT - téma Povrchové úpravy strojírenských výrobků práškovými nátěrovými hmotami. Panely, propagující výsledky ústavu, byly umístěny jak ve VÚSPL, tak před budovou OO VB v Pardubicích, v Sokolově apod.

K 1.7.1978 došlo k osobní změně na GŘ Unichem, jež se ústavu přímo dotýkala: na místo dosavadního technického ředitele Ing. V. Cipry nastoupil dr. Vladimír Zvěřina, dosavadní ředitel VÚOS Pardubice-Rybitví. Ing. V. Cipro nastoupil na místo ředitele VÚOS. Červenec byl dále ve znamení intenzivní plánovací činnosti, zaměřené již jednak na období 1981-1985, jednak na rok 1979.

Červenec a srpen byly jako obvykle ve znamení dovolených. Počasí v létě 1978 rekreaci příliš nepřálo, bylo celkem chladno, a koupání bylo málo. Rekreační chaty jak v Krkonoších, tak na Seči byly však přesto v plném rozsahu obsazeny.

Rok 1978 byl rokem 600. výročí úmrtí Karla IV. Závodní výbor zajistil účast svých zaměstnanců na výstavě "Doba Karla IV. v dějinách našich národů" zájezdem 3 autobusy dne 2. září, zájezd se pak opakoval 1 autobusem dne 7. října. V letních měsících bylo rozhodnuto ještě o nástavbě dalšího patra na budovu strojních dílen, resp. konstrukce.

Poslední čtvrtletí r. 1978 bylo poznamenáno následujícími většími společenskými událostmi. Dne 10. a 11. října 1978 zajistil výbor SSM ve VÚSPL s dalšími složkami akce

JUNIORPLAST, na níž přednášelo m. j. několik pracovníků ústavu (ss. Ing. Šnupárek, Dobáš, Balcar atd.). Akce měla zdařilý průběh.

Dne 2.11. se konala slavnostní společná schůze ROH, ZO KSČ a vedení ústavu k 61. výročí VŘSR. Hlavní referát přednesl Ing. J. Kitzler, dalším významným bodem schůze byla informace o energetické situaci v ČSSR, res. ve východočeském kraji, kterou přednesl ředitel ústavu Ing. J. Malinský CSc.

Dne 18.11. byl společenský večer v KD Dukla-Pardubice, jenž nepřímo navazoval na slavnostní schůzi 2.11. Účast na tomto večírku byla relativně slabá.

Dne 7.12. proběhlo setkání s bývalými zaměstnanci ústavu, jehož se zúčastnilo 23 důchodců. S našimi důchodci je však udržován trvalý kontakt, v r. 1978 byli zváni na všechny kulturní akce, pořádané ústavem.

Dne 12.12. byla uspořádána pro děti zaměstnanců vánoční besídka s programem a nadílkou.

Ústav jinak žil v podzimních dnech rušným tempem. Prosvětlení areálu nádvoří bylo docíleno v říjnu pokácením části topolů ze strany od ul. S.K. Neumanna. Po celý říjen probíhala v ústavu kontrola jeho činnosti zvláštní komisí GŘ Unichem. Říjen a listopad byl rovněž ve znamení končení závěrečných zpráv, oponentur apod. Začátek prosince byl

již poznamenán vlivem silnějšího mrazu; poněkud náročnější energetická situace v celostátním měřítku vedla k tomu, že od 1.11. byla opět zavedena pracovní doba od 7,00 hod. a že byla provedena opatření, snižující spotřebu elektrické energie. Na výsledcích ústavu se již však toto opatření negativně neprojevovalo, o výplatě dne 21.12. bylo možno poskytnout prémie pro určitý počet pracovníků, především řešitelé výzkumných úkolů.

Jak vypadaly v souhrnu hospodářské výsledky ústavu za rok 1978 podle upraveného plánu k 1.10.1978 :

	plán	skutečnost
výkony celkem	26.7 mil. Kčs	26.938 mil. Kčs
z toho výkony formou spolupráce	3.688 "	3.699 "
náklady celkem	22.100 "	21.978 "
zisk	4.600 "	4.952 "
realizace výrob		920.126
zisk z výrob		83.395
počet přihl. vynálezů		22
počet udělených AO		30
počet publikací		22
počet pracovníků		305

Z toho vysokoškoláků 91, osob s úplným středním odborným vzděláním (ÚSO) 108, s úplným středním všeobecným (ÚSV) 10, se střední odborným (SO) 14, se základním vzděláním 14. V ústavu bylo dále 45 dělníků, 23 pracovníků

zbylých kategorií. Vědeckých pracovníků celkem bylo 27.

Průměrná měsíční mzda pracovníka v roce 1978 byla
2.880,- Kčs.

Začátek roku 1979 byl ve znamení neobvyklého klimatického zlomu. V noci z 31.12.1978 na 1.1.1979 poklesly teploty o cca 10°C na -10 až -15°C, což přineslo řadě zaměstnanců nemilé překvapení, na něž navazovaly zprávy v rozhlasu a televizi o napjaté energetické situaci. Bezprostřední začátek roku byl ve VÚSPL dne 2. ledna 1979 - začínalo se krátkými informativními schůzemi na úsecích. Změnu v životním rytmu části našich zaměstnanců přinesla v pátek 4. ledna 1979 zpráva, že budou školní prázdniny v týdnu 7. - 12.1.1979, tyto prázdniny byly 12.1. prodlouženy o dalších 14 dní.

Zásadnější sdělení přišlo v pondělí ráno 7.1. : od 9.1. byla upravena pracovní doba na 8,00 - 16,30 hod. a bylo nařízeno snížit odběr elektřiny i plynu na minimum. Zastavení prací v laboratořích, poloprovoze apod. se však využilo k doplnění záznamů v denících, úklidu apod. Normální pracovní aktivita naběhla opět od 22.1.1979.

V plném tempu byla plánovací činnost, hodnocení výsledků roku 1978 apod. Z finančního hlediska byla nepříjemná redukce rezervního fondu na 1 mil. Kčs, což znamenalo, že pro začátek roku bylo nutno krýt náklady na chod ústavu z bankovního úvěru.

První větší veřejnou akcí byla společná schůze ZO KSČ, ZO ROH a vedení ústavu k 31. výročí únorových událostí dne 22. února 1979 v KD Dukla - Pardubice. Hlavní referát, zabývající se významem únorových událostí v r. 1948 po

současnou dobu měl Ing. J. Černý, pak následoval kulturní program a po kratší přestávce pokračovala od 19,00 hod. veselice, velmi početně navštívená, protože její program byl zaměřen k oslavám MDŽ.

Únor byl jinak ve znamení lyžařských zájezdů, např. zájezd SSM do Rokytnice n. Jiz. dne 4.4. apod. Stereotypní chod událostí na ústavě byl oživen natáčením krátkého filmu o činnosti VÚSPL ve dnech 19. - 23.3. Hlavním propagačním námětem byla příprava práškových nátěrových hmot. Dne 26.3. jsme se dozvěděli, že hodnocení výsledků za r. 1978 proběhlo kladně, všechny ukazatele byly splněny, a že tudíž výplata výkonostních prémie v dubnu 1979 (za rok 1978) není ohrožena.

Ve středu dne 28. března 1979 se konaly dopoledne od 10,00 do 12,00 hod. v přednáškové místnosti volby do nového ZV ROH. Výroční členská schůze se konala od 15,30 hod., skončila v 16,30 hod., bez výhrad byla přijata zpráva o činnosti odstupujícího závodního výboru, jenž byl ve funkci od listopadu 1976. Nový závodní výbor byl zvolen prakticky jednohlasně všemi 284 hlasujícími. Za zmínku stojí, že ze 300 zaměstnanců VÚSPL k 28.3.1979 je 299 členů ROH.

Nový závodní výbor, který se bezprostředně po volbách ustavil, obsadil své funkce následovně: předseda Ing. J. Smrčka, místopředseda Ing. J. Drábek, jednatelka J. Macáková, pokladník S. Kasík, komise iniciativy pracujících,

ved. J. Čejgl, komise sportovní, ved. J. Landsman, komise sociální, ved. J. Melichar, komise péče o pracující, ved. Z. Řezníčková, komise nár. pojištění, ved. L. Volejník, komise mzdová, ved. Ing. O. Dufka, komise výrobně-masová, ved. Ing. J. Pilný, komise OBP F. Svatoň.

Březen byl i ve znamení čilého stavebního ruchu : materiálově se zajišťovala nástavba dílen, prováděly se drobné další úpravy a o pracovní sobotě 31.3. se provedl generální úklid laboratoří.

Duben, a to zejména velikonoce 15. a 16. 4., byly ve znamení krásného počasí. Dne 19. dubna 1979 se konala v návaznosti na 109. výročí narození V. I. Lenina a na májové oslavy slavnostní schůze v KD Dukla Pardubice. Hlavní projev měl Ing. J. Šňupárek ml., CSC., dále bylo na programu vyhodnocení socialistické soutěže za rok 1978. Její souhrn byl následující :

vzorní pracovníci úseků: Dr. Emil Krejcar, CSc.,

Helena Papoušková,

vzorný pracovník VHJ UNICHEM (návrh): Ing. B. Svoboda, CSc.,

nejlepší pracovník ústavu: Josef Vondrák,

nejúspěšnější vynálezce: Ing. Boh. Svoboda, CSc.,

nejúspěšnější zlepšovatel: Bohumil Šťastný,

nejlepší ZN roku 1978: Luboš Forman.

Od 14.4. do 27.4.1979 probíhalo mistrovství světa v hokeji. Na rozdíl od předchozích let se jeho výsledky

setkávaly s mimořádným zájmem zaměstnanců.

První květnové dny, zejména oslavy 1. května, proběhly za početné účasti zaměstnanců a za příznivého počasí - příroda se snažila dohnat cca 2-3 týdenní vegetační zpoždění. Příznivé klima až do poloviny června přišlo především vhod nástavbě dílen, která se v této době rozběhla naplno, mělo dále vliv i na to, že nebylo třeba uvolňovat naše zaměstnance na brigády mimo ústav.

Začátkem června (2.6.) se uskutečnil dětský zájezd do Prahy - účast byla mimořádně vysoká. Jako obvykle se využilo plně Mezinárodního chemického veletrhu INCHEBA v Bratislavě koncem června k propagaci našich výsledků. Naše samostatná expozice se zaměřila na využití práškových nátěrových hmot v rozhodujících odvětvích našeho hospodářství včetně vyčíslení ekonomických přínosů. V expozici VHJ UNICHEM byla naše část zaměřena na propagaci nových technologií povrchových úprav v nábytkářském průmyslu pomocí DUP-systému. Propagaci byla ostatně věnována velká pozornost. Nebyly to jen panely s tematikou "Z laboratoří do výroby" ve vestibulu naší hlavní budovy, s výsledky ústavu se soustavně seznamovali i posluchači VŠCHT Pardubice, další panel byl v KD Dukla Pardubice, soustavně byla obměňována propagační náplň na panelu před OO VB.

Konec června byl ještě ve znamení několika oponentur, které vesměs proběhly úspěšně, takže úkoly za 1. pololetí 1979 byly splněny.

Významnější diskuse vyvolala po 21.7. opatření naší vlády o cenových úpravách benzínu, energií, některého dětského oblečení apod. Příslušná cenová zvýšení zasáhla i hospodaření ústavu: byla zdůrazněna nutnost maximální úspornosti. Dalším podnětem k diskusím byla opatření RSR od 1.8.1979 ve věci prodeje benzínu našim turistům, je-doucím, resp. vracejícím se z Rumunska a Bulharska. Konkrétnější nařízení v rámci ústavu byla vydána k 1. září 1979: nutnost redukce služebních cest, vzhledem k omeze-ním ve spotřebě benzínu a kumulaci nákladů s provozem aut.

Červenec a srpen proběhly jinak v obvyklém tempu: postupně se střídali lidé na dovolených, na ústavu se obje-vilo několik nových tváří - čerství absolventi středních a vysokých škol apod.

Přesně na své 78. narozeniny, 12.9.1979, zemřel jeden z bývalých "zakládajících" zaměstnanců ústavu, Josef Somr. V letech 1952-1956 se podílel významně na zajištění výstav-by ústavu (sklad, trafostanice apod.), veřejnosti byl dob-ře znám jako vynikající kapelník.

Do normálního chodu ústavu zasáhla výrazněji zpráva dne 20.9.: zemřel bývalý prezident ČSSR, arm. gen. Ludvík Svoboda. Na všech nástěnkách byly koncem září jeho foto-grafie a obrazový materiál, vztahující se k jeho zásluhám o osvobození ČSSR.

Nad dílnami probíhala v plném tempu nástavba druhého patra, na výzkumném úseku se rozbíhala již řada oponentur, uzavírajících dílčí výzkumné etapy, omezení ve služebních cestách bylo možno ulehčit díky tomu, že se podařilo zajistit dodatečný příděl do jejich fondu, přesto však bylo nutno dbát nejvyšší úspornosti: začátkem října bylo známo, že i ve III. čtvrtletí byly splněny všechny ukazatele plánu. Na akci "TECHFILM" koncem října se již objevil náš propagační film o práškových nátěrových hmotách.

Veřejná schůze všech ústavních organizací k 62. výročí VŘSR se konala dne 1. listopadu 1979 v KD Dukla Pardubice. Po hlavním referátu s. dr. Hájkové následovalo předání odměn pracovníkům s 25 lety celkového zaměstnání a s 20, 25 a 30 lety činnosti ve VÚSPL, pak zpráva o plnění plánu v r. 1979, o přípravě plánu na r. 1980 a pak úvod k odborářskému školení v r. 1979/80.

I když na našich členských schůzích se objevují i naši důchodci, přece jen bylo setkání s nimi věnováno jedno celé odpoledne, a to 14.11. Naši veteráni si v klidu vzpomínali na rušné dny v ústavu, ocenili pozornost jim projevenou a se smíšenými pocity konstatovali, že jejich řady budou v nejbližších letech stále početnější - vlna zaměstnanců, kteří přišli do ústavu v letech 1950 - 1954, bude také pomalu přecházet do důchodu.

Méně nostalgie již měl podnikový večírek v sobotu dne 24.11. v KD Dukla. Účast, poznamenaná již poněkud předvánoční náladou, byla vysoká; veselí bylo popřáno i našim nejmenším při mikulášské besídce s nadílkou dne 8. prosince 1979.

Rok 1979 skončil v dobré pohodě v pátek dne 29. prosince; dvakrát za sebou byly 3 dny volna a to také přispělo k nahromadění sil a k dobré náladě na vstupu do dalšího roku.

Po třech dnech odpočinku začal ve středu dne 2. ledna 1980 nový rok. Slavnostní zahájení bylo v 7.45 hod. (čtvrt hodiny po začátku pracovní doby) na jednotlivých odborech. Vedoucí odborů informovali své spolupracovníky, že plán za r. 1979 byl splněn, úkoly na rok 1980 (1825 hod./rok) rozepsány, mzdový fond zvýšen o 2 %, že byl zásadně omezen reprezentační fond ústavu (na 4000 Kčs), že byl omezen přiděl benzinu pro ústavní vozidla atd. Na tuto akci navazovala příprava závazků pro r. 1980, detailnější plánování, i když rozpis hodin na jednotlivé úkoly zůstal ve srovnání s rokem 1979 prakticky beze změny.

V pátek dne 11.1. měli zaměstnanci možnost vyslechnout velmi zajímavou přednášku Ing. L. Vopeláka, ředitele p.o. CHEMING, na téma "Komplexní průmyslové projektování". Ing. L. Vopelák reagoval živým způsobem na obtíže při projektování v chemii.

Přes chladné počasí v lednu (ráno až -18°C) pokračovala nástavba dílen. Na přednášku Ing. L. Vopeláka navazovala dne 25.1. další přednáška Ing. J. Hací s obdobnou tematikou. O čtyři týdny později, 22.2.1980, přednesl v ústavu Ing. J. Mrázek z GŘ UNICHEM přednášku na téma "Rozvojové tendence GŘ UNICHEM v 7. pětiletce". Téma to bylo zajímavé, a navíc velmi dobře zpracované. Z doplňující diskuse vyplynulo, že z 1,3 miliardy devizových Kčs dovozu v r. 1980, připadajících na GŘ UNICHEM, má být ušetřeno 10 %, z toho by měl ústav zajistit v rámci svých technologií úsporu cca 30 mil. Kčs.

Unor byl ve znamení rozsáhlejší chřipkové epidemie, která jak se ukázalo, ovlivnila nemocnost v ústavu za celý rok 1980. K 32. výročí únorových událostí 1948 byla uspořádána 29.2. slavnostní schůze ROH v Kulturním domě na Dukle/Pardubice. Úvodní referát měl Ing. A. Koucký, ředitel ústavu Ing. J. Malinský, CSc. se pak zabýval ústavní problematikou, a závěr byl věnován odboářským záležitostem. Po přestávce do 18.00 hod. pokračovala schůze společenským večírkem do 2 hod., který byl oslavou MDŽ. Kratší schůzky k MDŽ byly pak ještě na jednotlivých odděleních dne 8.3.1980.

Březen a polovina dubna proběhly bez významnějších událostí. K dobré náladě přispělo vyplacení čtvrtletních prémie dne 8.4.1980.

Dne 23. dubna 1980 se uskutečnila v KD Dukla/Pardubice společná slavnostní schůze ZV ROH, ZO KSČ, SSM a vedení ústavu ke 110. výročí narození V.I. Lenina. Úvodní referát měl Ing. J. Kitzler, hlavní body schůze bylo jednak vyhodnocení socialistické soutěže za rok 1979, jednak informace o májových oslavách. Souhrn soutěže byl následující :

vzorní pracovníci úseků: Ing. Jiří Havránek,

Ing. Jaroslav Blažek,

Marta Bendáková

nejlepší pracovník ústavu: Ing. František Lešek, CSc.

vzorný pracovník VHI UNICHEM (návrh): Olga Křemenová

Nejúspěšnější vynálezce: Ing. Oldřich Horák

nejlepší vynález r. 1979: autoři Ing. Karel Hájek,

Ing. Jaroslav Kitzler

nejúspěšnější zlepšovatel: Jaroslav Chmelík

nejlepší ZN roku 1979: Ing. Miroslav Mach, Olga Černá,

Jaroslava Filipová

Přes studené počasí byla účast zaměstnanců na oslavách 1. května výrazná. Chladno bylo prakticky celý květen.

Červen 1980 byl ve znamení významné veřejné aktivity. Ve dnech 13. - 15. června byla na ústavě 25-členná delegace z Institut für Lackforschung, Magdeburg. Srdečné setkání bylo spojeno s řadou sportovních utkání. Ve dnech 18. - 20. června probíhala v Pardubicích akce "Makrotest 1980", kterou v podstatě zajišťoval náš ústav. Mimo rámec ústavu stojí za zmínku pravidelná prezentace výsledků VÚSPL na mezinárodním veletrhu INCHEBA v Bratislavě ve dnech 21. - 28.6.1980.

Nástup do 7. pětiletky byl nosným tématem technicko-ekonomické konference dne 4.7.1980. S náplní úkolů seznámili přítomné Ing. J. Drábek ("Lakařská pojava"), Ing. J. Kaška, CSc. ("Technické pryskyřice") a Ing. Jiří Huml, CSc. ("Oborová činnost"- ekonomické rozbory apod.). Problematice zpracování výsledků do závěrečných zpráv byl věnován referát Ing. V. Zvonaře, CSc. Na náročnou problematiku výzkumu v 7. pětiletce poukázal ředitel ústavu Ing. J. Malinský, CSc., a to především v souvislosti

s otázkou financování, rozsahu investic v rámci GŘ UNICHEM, pracovní kázně, "Souboru opatření ke zdokonalení soustavy čsl. národního hospodářství" apod.

Červenec byl ve znamení určitého pracovního útlumu, podmíněného vlnou dovolených. Počasí však rekreaci příliš nepřálo. Vědělo se, že plán ústavu za I. pololetí byl splněn, což podmínilo výplatu prémie za tech. rozvoj 8.8.1980.

Sestý srpen byl ve znamení dvou akcí: konala se konference ROH, která schválila plnění plánů ROH a ústavu, plán aktivity atd., a ústav navštívil generální ředitel VHI UNICHEM Dr. Václav Grim, a to v souvislosti s vyhodnocením efektů úkolu "Racionalizace výroby polyesterů". Živá diskuse se týkala všech našich problémů, nejsympatičtější bylo finanční ocenění výsledků druhého dne, 7.8.1980. Na ústavu se na krátkou dobu objevilo několik nových tváří, jejich seznamování s ústavem však skončilo již 31. srpna, poněvadž 1. září nastupovaly (jejich mužská část) na jednoroční vojenskou službu. V srpnu opět naběhly naplno jednak vlastní výzkumné práce, jednak začaly nejnáročnější fáze úkolu: zpracovávání závěrečných zpráv, vnitřní oponentury apod.

V září probíhalo v plné intenzitě dokončování nástavby nad dílnami, byla uvedena do provozu polykondenzační jednotka od fy. Hagemann, NSR a i sportovci a turisté se začali opět činit. Říjen byl ale ve znamení oponentur,

hodnocení 6. pětiletky, přípravy 7. pětiletky, plánovací soukolí běžela na plné obrátky.

Dne 6.11.1980 byla zkolaudována a předána ve vzorné kvalitě nástavba nad dílnami. Akce si vyžádala nákladu cca 0.6 mil. Kčs a nízký objem nákladů byl oceněn přítomnými zástupci GR UNICHEM jako vzor pro investiční výstavbu v rámci celé VHJ.

Druhého dne, 7.11. byla veřejná slavnostní schůze KSČ v KD Dukla/Pardubice. Po úvodním referátu k 63. výročí VŘSR, předneseném Ing. Teplým, následovala informace o socialistické soutěži (Ing. J. Smrčka), o nové soustavě řízení (Ing. J. Zuna) a pak podrobný referát ředitele ústavu o výsledcích ústavu za r. 1980. Přítomní byli přítomně seznámeni s novou organizací ústavu po 1.1.1981 a to konkrétně i s příslušnými personálními změnami. Pak následovalo předání finančních a věcných odměn jubilantům s 20, 25 a 30 lety celkového zaměstnání, resp. činnosti na ústavu. Na schůzi pak navazovala volná zábava od 17 do 02,00 hod.

V listopadu nezapoměla ani kulturní komise: dne 15.11. byl zajištěn do Prahy zájezd třemi plně obsazenými autobusy. Její další akcí byla dětská besídka dne 6.12.1980.

V posledním čtvrtletí 1980 bylo vůbec živo v inovační činnosti. Byl dovezen a začala instalace nového počítače ADT 4400, přes sobotu a neděli 29. a 30. listopadu zmizel "domeček" proti knihovně, větší část osazenstva byla pře-

místěna již do nástavby nad dílnami a během prosince bylo v chodu stěhování z "ELBY" do nástavby. V pořadu "Můj domov" v televizi, věnovanému Pardubicím, se dostalo v krátkém šotu i na VÚSPL.

Smutné bylo, že do nástavby nad strojními dílnami už nevstročil jeden z těch, kteří se o tuto akci významně zasloužili. V pátek dne 12. prosince zemřel po delší těžké nemoci Ing. Jaroslav Blažek, vedoucí technické skupiny. O jeho kremaci dne 18.12. v Pardubicích jsme si všichni připomněli jeho vysoké odborné znalosti, zkušenosti, plné pochopení pro potřeby výzkumu, neúnavnou iniciativu a kamarádský vztah k mladším i starším spoluzaměstnancům. Jeho nástupcem se stal Ing. František Dalecký.

Vánoce 1980 a závěr roku byly beze sněhu, to nejvíc pociťovaly asi děti, protože ti dospělí zaměstnanci ústavu byli myšlenkami víc u práce (zejména plánovači apod.) než u zábavy. Naštěstí mohli konstatovat, že rok 1980 byl prakticky stejně úspěšný jako léta minulá.

Přehled výsledků výzkumu za období 6. pětiletky (1976-1980)

VÚSPL se zaměřil v 6. pětiletce na výroby a technologické procesy oboru 06 "Syntetické pryskyřice a ionexy". Výzkumně-vývojová základna tohoto oboru se koncentruje do VÚJ UNICHEM, 85 % této kapacity bylo směřováno do VÚSPL, zbytek pak do podnikového výzkumu realizujících závodů.

Řešené problémy zahrnovaly tyto kategorie :

A. Polyakryláty včetně ionexů

- ionexy na bázi kopolymeru ST-DVB
- ionexy na bázi akrylátů
- pojiva pro nátěrové hmoty na bázi akrylátů
- disperze včetně termoreaktivních
- vývoj nových typů dispereních poživ pro průmyslové prostředky
- výroba nových typů šlichtovacích prostředků a PPP.

B. Polyestery

- racionalizace a kontinualizace výrobních uzlů při přípravě polyesterových pryskyřic
- výroba nových typů polyesterových pryskyřic pro nátěrové hmoty s dalšími aplikacemi
- výroba poživ pro prepregy včetně formulací se zaměřením na speciální vlastnosti
- výroba chemicky odolných polyesterů.

C. Epoxidy

- racionalizace vybraných technologických uzlů výroby epoxidových pryskyřic s možností kontinualizace
- vývoj výroby epoxidů pomocí bezrozpouštědlové technologie
- racionalizace výroby nízko-, středně a výšemolekulárních epoxidů novou technologií
- řešení nových typů epoxidových pryskyřic
- výzkum nových typů práškových nátěrových hmot s novým vytvrzovacím systémem.

D. Fenoplasty

Zde byla obnovena po řadě let spolupráce s n.p. MCHZ Ostrava, který byl delimitací převeden z koncernu Chemopetrol do trustu UNICHEM.

Plány ústavu byly ve všech letech 6. pětiletky splněny. Realizační výstupy vykazaly následující hodnoty :

Rok	Plán (mil. Kčs)	Skutečnost (mil. Kčs)	Plnění (%)
1976	17,18	23,22	135,1
1977	36,24	37,19	102,6
1978	32,80	34,03	103,7
1979	45,01	39,79	88,4
1980	40,18	51,28	127,6
C e l k e m	171,42	185,50	108,2

Ekonomické efekty, vyplývající pro realizátory z činnosti ústavu např. v r. 1980 ve smyslu směrnice FMTIR č. 3/1975 podle druhů syntetických pryskyřic, byly následující :

Typ výrobku	Výroba (mil. Kčs)	%	Zisk (mil. Kčs)	%
epoxidy	127,6	12,6	5,9	6,2
polyakryláty	170,5	16,8	31,0	32,5
fenoplasty	155,6	15,3	27,1	28,5
alkydy	280,9	27,6	9,45	9,9
polyestery	171,3	16,9	6,2	6,5
ionexy	45,2	4,4	7,45	7,8
aminoplasty	0,63	0,1	0,25	0,3
tvrdidla	0,73	0,1	0,13	0,1
ostatní	63,4	6,2	7,8	8,2
C e l k e m	1 015,9	100,0	95,2	100,0

Dlouhodobě sledovaná efektivnost naší práce je patrná z následující tabulky.

Období	Hrubá výroba mil. Kčs	Přínosy u výrobců mil.Kčs	Neinvest. náklady mil.Kčs	Přínosy neinvest. náklady
1966-70	1 761,7	225,4	76,8	2,94
1971-75	3 038,5	493,7	100,9	4,89
1976-80	4 442,5	457,8	120,1	3,91
1976	671,9	111,3	20,8	4,35
1977	877,1	69,4	23,4	2,97
1978	920,1	83,4	24,8	3,36
1979	957,3	98,5	25,3	3,90
1980	1 015,9	95,2	25,8	3,69

Z těchto dat je patrné, že práce ústavu je z ekonomicko-společenského hlediska vysoce rentabilní. Kromě hmotného aspektu není zanedbatelný ani efekt technické inovační aktivity, daný počtem přihlášek vynálezů (PV), počtem udělených autorských osvědčení (AO) a počtem podaných zlepšovacích námětů (ZN); tato čísla jsou patrná z následující tabulky.

Rok	Počet PV	Počet AO	Počet ZN
1976	19	33	14
1977	21	21	19
1978	22	30	22
1979	26	23	20
1980	30	26	16
C e l k e m	110	133	91

Kromě aktivity v rámci ČSSR se VÚSPL prosazoval i na poli mezinárodní spolupráce, zejména s NDR a s SSSR. Dokladem toho je nabídka 9 položek do aktivního licenčního fondu VHJ UNICHEM. Rozsáhlejší aktivitu však omezoval útlum na úseku vědecko-technické spolupráce v důsledku omezujících finančních opatření (nedostatek devizových prostředků, rostoucí cestovní náklady atd.). Představu o těchto tendencích podává následující tabulka.

Rok	Počet realizovaných cest	Počet účastníků	Počet cest. dní
1972	22	30	243
1976	14	31	124
1977	13	17	120
1978	17	25	154
1979	12	17	103
1980	7	10	62

Proti položkám aktiv stojí přehled nákladů, resp. výkonů v jednotlivých letech, jak je patrný z následující tabulky.

Rok	Výkony mil.Kčs	Mzdy mil.Kčs	Mat. aj. náklady mil. Kčs	Zisk mil. Kčs
1976	21,14	9,27	7,02	3,70
1977	23,06	9,57	7,23	4,90
1978	26,94	9,81	9,06	4,95
1979	27,85	9,98	8,68	5,77
1980	28,04	10,28	8,36	5,80

Většinu ze zaměstnanců zajímá nejvíce výše základního měsíčního platu, výše odměn, prémie apod. za delší časovou řadu. Jak na tom za období 1976-1980 pracovníci ústavu byli, o tom podávají přehled následující tabulky.

Vývoj průměrných výdělků a jejich struktura

Ukazatel	R o k					
	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Průměrný měsíční výdělek, Kčs	2661	2744	2800	2880	2921	3048
meziroční index	102,1	103,1	102,0	102,9	101,4	104,3

Struktura mezd techn.-hosp. pracovníků

Ukazatel	1975	1976	1977	1978	1979	1980
prům. zákl. měs. plat., Kčs	2123	2365	2388	2510	2505	2525
prům. prémie a odměny, Kčs	558	475	488	450	499	631
prům. podíly, Kčs	80	83	72	74	68	73
prům. mimoř. odměny, Kčs	59	19	42	45	39	41
jubilea a soutěž, Kčs	21	13	14	11	12	14
prům. měs. výdělek Kčs	2841	2955	3044	3090	3123	3284
meziroční index	101,5	104,0	101,7	102,9	101,1	105,2

Struktura mezd, kategorie dělníků

prům. zákl. měs. plat Kčs	1613	1563	1597	1621	1614	1577
prům. výk. odměna Kčs	296	260	357	385	405	548
prům. podíly Kčs	50	52	55	53	53	53
prům. mimoř. odměny Kčs	105	193	113	117	138	101
jubilea a soutěže Kčs	17	18	8	6	11	15
prům. měs. výdělek Kčs	2081	2086	2130	2182	2221	2294
meziroční index	103,2	100,2	102,1	102,4	101,8	103,3

Průměrná pohyblivá složka platů, %

techn.-hosp. pracovníci	33,8	24,9	25,8	23,1	24,7	30,0
dělníci	29,0	33,4	33,4	34,7	37,6	45,4
průměr	32,9	26,4	27,1	25,0	26,7	32,5

Porovnání dosažených průměrných výdělků

dělníci	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
techn.-hosp. pracovníci	136,5	141,7	141,0	141,6	140,6	143,2

K přehledu platů, resp. mezd je však třeba připojit to, že ústav stagnuje jak v počtu pracovníků, tak v jejich kvalifikační struktuře. Její charakter v jednotlivých letech je patrný z následující tabulky.

Stupeň kvalifikace	Průměrný evid. počet prac. v r.				
	1976	1977	1978	1979	1980
vědečtí pracovníci	27	27	26	27	29
absolventi vysokých škol	89	83	86	86	89
absolventi odborných škol	106	90	90	91	87
střední odborné školy	10	8	8	9	6
absolventi odb. škol (2-leté)	15	10	8	9	8
ostatní	57	86	85	82	84
c e l k e m	304	304	303	304	303

Z následující tabulky je patrná změna věkové struktury zaměstnanců VÚSPL podle desetiletých intervalů.

Rok	Ukazatel	V ě k o v é r o z m e z í				
		do 30 let	31-40	41-50	51-60	nad 60 Celkem
1976	počet osob	59	80	118	41	6 304
	%	19,4	26,3	38,8	13,5	2,0 100,0
1980	počet osob	29	87	111	71	5 303
	%	9,6	28,7	36,6	23,4	1,7 100,0

K nejvýraznějšímu posunu došlo v pětiletce 1976-1980 do věkové kategorie 51-60 let. Souvisí to s tím, že do této kategorie přešla většina zaměstnanců, kteří nastoupili do VÚSPL

v období 1950-1955, tedy v době, kdy došlo k první početní "expánzi" ústavu po jeho přemístění z areálu VCHZ Synthesia do prostoru města Pardubic.

Rok 1981 začínal pracovní nedělí dne 4. ledna. Na jednotlivých odborech proběhly ráno krátké pracovní schůzky a během ledna pak týmové porady jednotlivých řešitelských kolektivů. Rozběh byl nevýrazný, poněvadž všude se začínalo na formálně nových úkolech 7. pětiletky.

Hned na začátku roku byly do ústavu dovezeny čtyři obytné buňky, z nichž dvě byly usazeny před bývalou administrativní budovou ("ELBOU") a dvě před skladem. Demolice "ELBY" a požární zbrojnice proběhla ve dnech 26. 1. až 6. 2. 1981 a zajistila ji pracovní četa ze Stavebního podniku Chrudim. Rumiště, obsahující mnoho trámů, prken, cihel atd. si rozebrali téměř beze zbytku zaměstnanci ústavu. Leden 1981 byl dost studený, ráno -8 až -12°C ; nejméně si to asi uvědomovali plánovači a podobné ústavní profese, kteří pracovali intenzívně na vyhodnocení roku 1980, celé 6. pětiletky a na přípravách plánu pro r. 1981 a na celou 7. pětiletku. Pracovní doba v ústavu byla i nadále od 7,30 do 16,00 hod.

Závěr roku 1980 po odborářské linii představovala výroční konference ROH dne 11. 2. 1981, na níž byla schválena kontrola kolektivní smlouvy za r. 1980, odsouhlasen návrh nové kolektivní smlouvy na r. 1981 a prodiskutovány další odborářské záležitosti. Dne 26. 2. 1981 se konala výroční členská schůze ČS VTS.

Začátek března byl jako obvykle ve znamení oslav MDŽ. Začaly 5. 3., kdy na jednotlivých odděleních byly naše ženy

podarovány balíčky s kosmetickými pozornostmi. Společná schůze vedení ústavu a složek KSČ, ROH a SSM se konala odpoledne 6. 3. v sále Kulturního domu na Dukle. Program schůze byl rozsáhlý: referát k 33. výročí únorových událostí z r. 1948 přednesl Ing. J. Brabec, o závazcích ústavu pro r. 1981 hovořil Ing. J. Smrčka a na tyto body navázal ředitel ústavu, kdy zhodnotil výsledky roku 1980, výsledky celé 6. pětiletky, ale především se zaměřil na program pro 7. pětiletku. Podrobněji se též zmínil o perspektivě dalšího budování ústavu: v r. 1982-83 se počítá s výstavbou objektu v areálu bývalé "ELBY" a později má být postaven další objekt na místě staré laboratorní budovy, kde t.č. sídlí ekonomové a patentové oddělení. Po schůzi následoval od 19,00 do 24,00 hod. společenský večer, početně navštívený.

V prvním čtvrtletí nepřišel zkrátka ani sport. Prakticky každou sobotu byla zajišťována účast našich zaměstnanců na zájezdech do Krkonoš. První březnový týden probíhal ve dvou turnusech lyžařský kurs pro děti našich zaměstnanců na ústavní chatě v Malé Úpě. Druhý březnový týden byl mimořádně teplý, silně deštivý a to mělo za následek, že Labe dosáhlo neobvyklé výše své hladiny a všude byly výrazné záplavy.

Začátkem dubna zmizely z ústavního dvora poslední zbytky z bývalé "ELBY". Politickou událostí klíčového významu pro r. 1981 i pro celou 7. pětiletku byl XVI. sjezd KSČ ve dnech 6. - 10. dubna 1981. Zaměstnanci ústavu věnovali

pozornost sjezdovému jednání nejen doma u obrazovek televizorů, ale i na ústavních nástěnkách apod. K výsledkům XVI. sjezdu KSČ byla zaměřena i výroční členská schůze ROH dne 23. 4. 1981, organizovaná společně s vedením ústavu a organizací KSČ. S určitou pozorností byla sledována i jednání X. všeodborového sjezdu ROH koncem dubna 1981.

Květnová výročí byla poznamenána nízkými nočními teplotami, jež zavinily zmrznutí květů ovocných stromů. Přes den bývalo celkem teplo, což přišlo vhod úvodním stavebním pracím v prostorách ústavu. Výrazné klimatické změny se projevíly vyšší nemocností zaměstnanců, kterou se nepodařilo vyrovnat ani do konce roku.

Na politické události a výročí navazovala výraznější aktivita na úseku názorné propagandy a agitace: v hlavní budově byly instalovány panely, shrnující přehled výsledků výzkumné činnosti za rok 1980, informující o iniciativě zaměstnanců VÚSPL k 60. výročí založení KSČ a jejímu XVI. sjezdu. Podobně jako v minulých letech, byla i nyní pardubická veřejnost informována o VÚSPL prostřednictvím řady kratších sdělení v okresních novinách "ZÁŘ".

Významnější událostí první červnové dekády byly volby do národních výborů všech stupňů dne 5. a 6. 6. 1981. Pro ústav bylo důležité, že kontrolní den 16. 6. 1981 proběhl bez problémů a že tudíž prémie k 7. 7. byly zajištěny.

Pro ústav je významnou událostí mezinárodní veletrh INCHEBA v Bratislavě koncem června. Této akce se zúčastnil

VÚSPL informací o výsledcích úkolu "Racionalizace výrobních uzlů - Úprava technologie nenasyčených polyesterů". V ústavu samotném se rozběhly naplno stavební úpravy v areálu nového objektu. Jaro a začátek léta znamenal zvýšenou aktivitu všech našich sportovců: každých 14 dní byly turistické vycházky do okolí Pardubic i do míst vzdálenějších (za rok 1981 "našlapali" ústavní turisté celkem 3523 km). Na své si přišli i rybáři, šachisté, kopaná v rámci turnaje OOR i odbíjenkáři.

První pololetí bylo ukončeno vlastně 15. 7. 1981, kdy proběhla pololetní konference ROH. I přes rozsáhlý program (např. schválení kontroly kolektivní smlouvy za 1. pololetí 1981) měla neobyčejně rychlý průběh - za 40 minut byly vyřízeny všechny body jednání.

S počasím o dovolených v červenci a srpnu mohli být naši zaměstnanci celkem spokojeni. S výjimkou 18. - 21. 7., kdy bylo výraznější ochlazení a deštivo, bylo léto teplé a suché.

V září byly na programu oslavy 35. výročí založení ústavu (15. 9. 1946). Začaly dne 7. září odpoledne, kdy si vedení ústavu sezvalo cca 40 "starých" zaměstnanců, kterým byly předány děkovné dopisy za jejich dlouholetou činnost pro zájmy ústavu. Byl dále přečten blahopřejný dopis 1. náměstka ministra průmyslu SSR k 35. výročí existence ústavu (byl to jediný dopis, který od vyšších orgánů k 35. výročí založení VÚSPL došel).

Vlastní slavnostní program začal dne 8. září 1981 v sále kina DUKLA projevem ředitele ústavu, který zhodnotil jednak uplynulých 35 let, jednak nastínil úkoly do 7. a 8. pětiletky. Na jeho projev navázalo promítnutí 2 krátkých filmů, jež mají vztah k práci ústavu, a to : "Kyselina akrylová a její estery v CHZ Sokolov" a "Práškové nátěrové hmoty". Po návratu zaměstnanců do ústavu pokračoval program setkáním bývalých zaměstnanců ústavu s jeho stávajícím kolektivem včetně besedy se zaměstnanci, kteří již odešli do důchodu. 8. září byl "Den otevřených dveří", což se setkalo s mimořádným zájmem, zejména u dětí našich pracovníků, pro ně i pro ostatní byl ústav přístupný do 18,00 hod. Nejatraktivnějším bodem návštěv byla velmi dobře uspořádaná výstavka výsledků ústavu ve 2 zasedacích místnostech v objektu izotopů. Výstavka informovala zájemce na ploše 60 m² o historickém vývoji ústavu, o jeho odborné náplni, o výsledcích u realizujících podniků i o životě vlastní odborové organizace.

Dne 16. září se uskutečnila beseda s pracovníkem PZO Chemapol, s. V. Rybou. Byla velmi zajímavá: poukázala na kontext naší činnosti s náročnými úkoly zahraničního obchodu. Přípravě plánů ústavu byla m.j. věnována porada ředitelů podniků VHJ UNICHEM, která byla ve VÚSPL 14. 10. 1981. Konec září a říjen 1981 byl již ve znamení rozsáhlejších zemních prací na novém objektu ústavu.

Dne 3. 11. 1981 se konala výroční členská schůze ROH, jež uzavírala jedno funkční období orgánů ROH. Na jejím programu už vlastně byly volby do nového ZV ROH, které proběhly

od 11,00 do 13,00 hod. Na odpolední schůzi v Kulturním domě Dukla jsme vyslechli referát s. Dr. B. Hájkové z její účasti na Mezinárodním kongresu žen v Praze a zprávu odstupujícího ZV ROH. Po předání odměn zaměstnancům po 20, 25 a 30 letech zaměstnání, resp. působení v ústavu, následovalo vyhlášení voleb a internacionála. V novém ZV ROH byly jednotlivé funkce obsazeny následovně: Ing. M. Pilný, CSc. - předseda, J. Melichar - místopředseda a vedoucí komise IVKP, F. Svatoň - komise OBP, L. Volejník - komise nár. pojištění, Ing. O. Dufka - komise mzdová, Z. Řezníčková - komise péče o pracující, Ing. P. Teplý - komise bytová a sociální, Ing. M. Balcar - komise iniciativy pracujících, Ing. J. Smrčka - komise výrobně-masová, J. Landsman - komise sportovní, M. Cypriánová - komise kulturní, Ing. O. Horák - práce s mládeží, Ing. M. Ledvina - komise hnutí vynálezce a zlepšovatelů, Ing. J. Husák - hospodář ZV ROH.

Dne 18. 11. přednášel o své cestě do USA Ing. Karel Dušek, DrSc. z VÚMCH Praha a 4. 12. byla na pořadu přednáška Ing. J. Havránka z jeho studijní stáže v NSR. Obě přednášky, doprovázené promítnutím diapozitivů, podaly živým způsobem obraz života ze světa na západ od našich státních hranic a z pracovního prostředí, které je nám relativně blízké .

V prosinci oslavili padesátiny oba představitelé našeho ústavu: ředitel Ing. J. Malinský, CSc. a vedoucí výzkumu I Ing. Z. Bárta, CSc. Jinak byl tento poslední měsíc v roce ve znamení běžné finalizace, vědělo se, že úkoly ústavu

budou splněny a tudíž předvánoční nálada byla dobrá. Přispěla k tomu i jedna malá novinka: zaměstnanci mohli 24. 12. a 31. 12. 1981 odejít domů již ve 14,00 hod. místo v 16,00 hod. (obě zkrácení byla napracována). Zlé jazyky tvrdily, že to bylo proto, aby nedošlo vzhledem k podroušenému stavu mužů (i žen) k nějakým malérům. Podle předpisů k tomu docházet nemá, ale ať tak či onak, byla to novinka, hodná následování. Koncem roku 1981 jsme si dost odpočinuli, byly 2x tři volné dny za sebou, 25. 12. i 31. 12. 1981 bylo vždy v pátek.

Rok 1982 začínal krátkými schůzemi na jednotlivých úsecích v pondělí 4. ledna . Hlavní informací bylo to, že plán na r. 1981 byl splněn, což se ostatně projevilo na výraznějších premiích dne 7. 1. 1982. Oproti r. 1981 došlo ke zjednodušení administrativy v řadě ukazatelů (počet hodin, odběr materiálu apod.). Méně příznivé však byly zprávy o energetickém výhledu na rok 1982, počítalo se např. se snížením odběru páry o 30 %. Energeticky úzkoprofilová situace se výraznou měrou projevila od druhé lednové dekády, kdy ranní teploty byly až -20°C a přes den -5 až -10°C . Užívání elektrických spotřebičů bylo každý pátek v lednu a únoru omezeno na minimum (27. 1. a 29. 1. byly odstaveny vůbec všechny elektrické spotřebiče).

Práce na objektu nové provozně-sociální budovy byly zastaveny. Ve vstupním prostoru hlavní budovy byl instalován panel s názvem "Proč šetřit energie ?", kde byl výčet největších elektrických spotřebičů ve VÚSPL a na grafu, cyklicky doplňovaném po 10 dnech, bylo vykazováno, jak se ústav vyrovnává při daných energetických stupních s čerpáním jednotlivých druhů energií.

V souvislosti s cenovými opatřeními na úseku potravin a nápojů ze dne 24. 1. 1982 byla upravena cena obědů v závodní jídelně ze 4,70 Kčs na 5,20 Kčs. Tato změna se neprojevila v úbytku strážníků, naopak, jejich počet během roku 1982 vzrůstal.

Začátek roku 1982 přinesl i smutnější události: dne 26. 1. zemřel náhle Miroslav Rádl, dlouholetý pracovník

na úseku ionexů a 27. 2. pak zemřel po delší těžké nemoci Ing. Jan Lysý (v důchodu), jeden ze zakladatelů ústavu v r. 1946.

Chladné počasí v lednu a únoru bylo příznivé pro lyžařské akce: s n.p. PREFA Pardubice se uskutečnilo celkem 8 zájezdů do Krkonoš. Dětské lyžařské závody na ústavní chatě v Krkonoších se však pro nedostatek sněhu již nemohly uskutečnit. Bez ohledu na to byl o pololetní prázdniny na této chatě zájem: vystříдалo se tam v březnu celkem 55 dětí našich pracovníků.

Začátek března byl jako vždy ve znamení oslav MDŽ. Začalo to odpoledne 5. 3. ve 13,00 hod. na jednotlivých odděleních krátkými schůzemi, pak následoval odchod do KD Dukla Pardubice, kde od 14,30 hod. se konala společná schůze ROH, KSČ, SSM a vedení ústavu. Na programu byl referát ke 34. výročí Vítězného února, přehled o výsledcích ústavu za r. 1981, zpráva o plnění kolektivní smlouvy za r. 1981 a seznámení s návrhem plánu na r. 1982. Společenský večírek, který navazoval na schůzi, se sice setkal s relativně menší účastí, ale měl zajímavé zpestření: byly vystavovány fotografie zaměstnanců z jejich dětských let a úkolem soutěžících bylo uhodnout, pod kterou fotografií které jméno patří. Vítězi soutěže se stali Ing. P. Ševela a Ing. J. Smrčka. Zpráva o výsledcích ústavu za r. 1981 byla náplní i velkého panelu, který byl instalován ve vestibulu hlavní budovy; ukazoval objemy výrob, výše zisku atd. za r. 1981

u jednotlivých podniků, realizujících naše výsledky. Kromě tohoto materiálu byla na očích ústavní veřejnosti trvale informace o tom, jak pokračuje výstavba provozně-sociální budovy, včetně fotografií z brigádnických prací na tomto objektu.

Dne 19. 4. 1982 se uskutečnilo v ústavu pracovní zasedání OV KSČ Pardubice. Při této příležitosti byla instalována výstavka, zaměřená na seznámení pracovníků stranického aparátu s výzkumnými programy VÚSPL a s jejich uplatněním v našem národním hospodářství.

Úvodem k májovým oslavám 1982 byla výroční členská schůze ROH dne 29. 4. 1982 v KD Dukla Pardubice. Na pořadu byl referát ke 112. výročí narození V. I. Lenina (Ing. Svachinka), zpráva o výsledcích ústavu v 1. čtvrtletí 1982 a předání diplomů, resp. odměn pracovníkům ústavu, vyhodnoceným v socislistické soutěži za r. 1981. U jednotlivých kategorií šlo o tyto pracovníky :

nejlepší pracovník ústavu:	Ing. P. Teplý, CSc.
vzorný pracovník VHJ Unichem (návrh):	R. Preclík
nejúspěšnější zlepšovatel:	P. Horák
nejúspěšnější vynálezce:	Ing. A. Dvořák
nejúspěšnější vynález:	kolektiv Ing. S. Luňák, CSc., Ing. J. Smrčka, Ing. K. Jelínek, Ing. J. Růžicková

Účast na průvodu 1. 5. 1982 byla vzhledem k chladnému a deštivému počasí nižší než obvykle. Teprve teplé počasí od 5. 5. umožnilo zvýšit tempo výstavby nového ústavního

objektu, zejména z hlediska přísunu stavebního materiálu.

V červnu se VÚSPL prezentoval propagačně na třech akcích. Dne 10. 6. to bylo v rámci krajského aktivu ČSVTS přesnáškou "Informace z výzkumu VÚSPL", jež zapadala do jeho tématu "Antiimportní inovační programy". Druhou významnou akcí byl "MAKROTEST 82". Pro cca 120 účastníků byly předneseny 4 plenární přednášky a 55 krátkých sdělení, z toho bylo 9 sdělení z VÚSPL. Oproti minulým "MAKROTESTUM" s 200 účastníky se tu projevil snížení limitu cestovních výdajů. Třetí akcí byl mezinárodní veletrh INCHEBA koncem června v Bratislavě, kde ve společné expozici VHJ Unichem byla partie, symbolizující široké využití výsledků VÚSPL v našem národním hospodářství.

I v červnu 1982 si vyžádala smrt svou daň z řad našich zaměstnanců: zemřel (v důchodu, ve věku 68 let) Jaroslav Hendrych, bývalý mistr strojní dílny a Bohuslav Botta, člen kolektivu elektrodílny.

V červnu a červenci vévodil našemu ústavu mohutný jeřáb MB 80, s jehož pomocí nabyl definitivní podoby železobetonový skelet našeho nového objektu. Méně příjemné už bylo, že původní dodavatel jeho stavební části, Okresní stavební podnik Chrudim, vypustil tuto stavbu ze svého programu a prakticky celá její realizace spočívala na bedrech ústavu.

Červenec a srpen 1982 byly ve znamení velmi teplého počasí, sympatického pro všechny ty, co si vybírali dovolenou.

Pro ústav byla mimořádnou událostí návštěva komise pro průmysl České národní rady dne 15. 9. 1982. Jejím členům se

RUDOLF
VOLEK

Na koho to slovo padne...

Je dobrá zvyklost našich zastupitel-
ských sborů přistupovat k projednávání
daných námětů po důkladném prů-
zkumu: Jedním místem, kam poslanci
v tomto případě zajeli, byly Pardubice,
sídelní město našeho chemického prů-
myslu. Vždyť chemie dnes ovlivňuje
všechno odvětví, bez ní si nelze mo-
derní život vůbec představit. Sedmi-
člennou skupinu výboru pro průmysl
a stavebnictví v čele s jeho předs-
edou prof. ing. Ladislavem Kubičkem,
DrSc., členem korespondentem CSAV
a jejím vědeckým tajemníkem, tvořili
plánovač, dělnice, frézář, zámečnick. Má
to svůj důvod, protože jinak by se
průzkum stal věcí kolegiální výměny
názorů, a k tomu jsou jiné instituce.

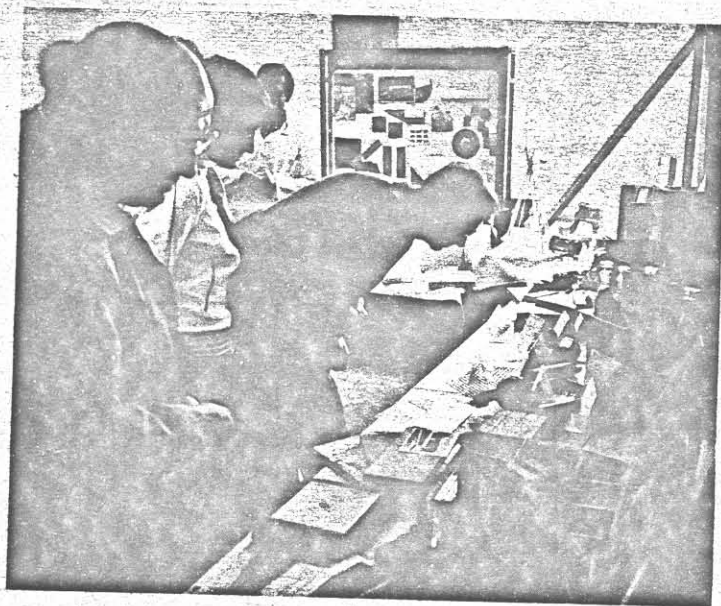
Zájem poslanců se soustředil zejmé-
na na výzkum a využití jeho výsledků.
V této zdanlivě prosté rovině se skrý-
vá tolik úskalí a překážek, tolik dal-
ších neznámých, že ke správnému ře-
šení musí napomáhat vysoká matema-
tika. Ukázalo se to v besedě ve Vý-
zkumném ústavu syntetických pryskyřic
a laků. Jeho ředitel ing. Jaroslav Ma-
linský, CSc., ani vedoucí výzkumu ing.
Zdeněk Bárta, CSc., si nestěžovali,
neuváděli nějaké mňhavé důvody mimo
rámec ústavu, jen před očima po-
slanců rozprostřeli postup své práce
a podmínky, které k ní mají. Nemlu-

vilo se o nedostatku drahých zařízení,
o malých možnostech zahraničních cest
a nákupu literatury. Většina problémů
vzniká takřka z domácího mate-
riálu. Stručně řečeno, množstvím sva-
zujících předpisů, vyhlášek a nařízení,
nedostatečným plánováním a málo
účinnými podněty k zřízení nových
a lepších věcí do výroby.

Výzkum určité věci trvá v průměru
tři roky. K výsledku se dojde přinej-
lepším za půldruhého roku. Nejde
ovšem jen o to přijít s hotovým vý-
sledkem, ale také s návrhem výrobního
zařízení a jeho vyzkoušením. To je
však požadavek na investice, které
nebyly včas zařazeny do plánu. Jde-li
o něco menšího, dříve se to v podniku
zvládnout, jinak se čeká, léto ubíhají,
výstavba se protahuje a nová výroba
je v okamžiku zahájení vlastně již dáv-
no vyvojem překonána. Tady vznikají
první časové ztráty a další se již při-
dávají podobně jako u zpožděného
rychlíku, který jakmile vypadne z jíz-
ního řádu, dříve se již po přetížení
trati doslova prodírá.

ÚSPĚCH NENÍ JEN V MNOŽSTVÍ

Staré dobré přísloví praví, že kdo
rychle dává, dvakrát dává. V plné šíři
bychom mohli uplatnit moudrost před-

„Pořád jsme si mysleli, jak držíme krok se světem, a tady se najednou
dovídáme, že jsme pozadu. A není to jen v chemii, je to taky
v elektronice, ve strojírenství. Kde jsou příčiny?“ Václav Michalec,
zámečnick z Královopolských strojů, poslanec České národní rady,
vyslovuje otázku, na niž odpověď není jednoduchá a která zajímá nás
všechny. Uplatňováním nejnovějších poznatků vědy a techniky se proto
bude zabývat i listopadová schůze České národní rady.

Shora: Bylo stále o čem mluvit, však také
problémů se ukázalo víc než dost

Pracovníci výzkumného ústavu připravili i malou
výstavu výrobků, na nichž se podíleli

Tuto zahraniční sadu lepidel všeho druhu bychom
mohli beze zbytku vyrábět také. Potíž je v malém
balení, takže si ji lidé kupují v Tuzexu — navíc
s pocitem, že nic takového neumíme

ků u takzvaně malých úkolů, které nevyžadují značné náklady a mohly by dávat rychlý užitek. O nich se mluvilo hodně, protože zde se ukazuje schůdná cesta k mnohemu zlepšení. Jde jen o to, aby se překonal názor, že co se nepočítá na stovky tun, nestojí za to vyrábět. V dnešní elektronice se například množství určitých látek odvažuje na jemných vahách a za kilogram se platí tisíce. Bez této látky výrobek nemá patřičnou úroveň. Výzkumníci by však měli předem vědět, co se od nich bude požadovat. To je opět věc plánu, aby si vytvořil výhled potřeb pro další rozvoj, aby sledoval světový vývoj a jeho hlavní směry. K tomu se přidávají i další hlediska, jimž musí výzkum vyhovět. Nová látka se musí

vyrábět z dostupných surovin, s co nejmenší energetickou spotřebou a co nejlevnější technologií. Navíc ještě s co nejvyšším ohledem na čistotu ovzduší, vod, nehlédě na bezpečnost práce.

O výzkumných potížích by se dalo mluvit dál, ale nebylo účelem poslaneckého průzkumu se zabývat vlastními bolestmi objevitelského úsilí, nýbrž pomoci k vytvoření širších mostů mezi výzkumem a výrobou.

CO VYZKOUMAT A CO VYKOUMAT?

Naše výzkumná základna má na sto osmdesát tisíc lidí, tedy velice slušnou armádu odborníků. Právem bychom proto mohli očekávat, že Úřad pro

Ing. Bořivoj
Frybert,
technický
ředitel
UNICHEM

SNÍMKY
VLADIMÍR
LAMMER

Přimo na
výzkumném
pracovišti, tak
říkajíc na
místě činu, se
diskutovalo
o nahromadě-
ných potížích

vyvážely a objevy bude zahrnut přihláškami nových vynálezů, žádostmi o udělení patentů. Vždyť naši lidé jsou schopni, vzděláni, a jestliže někde nepostrádáme pracovníky zanicené pro věc, je to právě na výzkumných pracovištích. Zele mnoho sil musejí zbytečně vynakládat nejen na to, aby výzkum úspěšně dokončili, ale přitom také aby se nějakým způsobem vypořádali s hromadou papíru a překonali byrokratické překážky bránící rychlému zavedení výsledků práce do praxe. A to dá často víc práce a skutečného kroumání, aby se všem předpisům a vyhláškám vyhovělo. Tento skrytý boj však také samozřejmě nese trpké plody a mnoho lidí se potom domnívá, že naše výzkumné ústavy jsou zbytečný přepych. Někdy je tato domněnka oprávněná. Sami jsme se například setkali s tím, že se složité řešila otázka, zda kryt k signální svítilně má být hranatý či kulatý, ale podle toho nelze soudit všechny.

MÉNĚ JE NĚKDY VÍCE

Zajímavý pohled na vědeckotechnický rozvoj vzešel z besedy s technickým ředitelem na generálním ředitelství UNICHEM ing. Bořivojem Frybertem. Na výzkumu v této výrobně hospodářské jednotce se podílí více než 2600 pracovníků. Ročně zvládnou kolem 360 výzkumných úkolů, ovšem sama čísla, přestože například letosních 852 milionů korun vydaných na realizaci zni příznivě, situaci nevystihují. I zde jasně vyplynulo, že dosavadní vyhlášky už neodpovídají současnému rozvoji, a také se ozvalo postesknutí, že sice máme sledované stavby, jimž se dává potřebná přednost, ale že se této výhodě neteší významné výzkumné úkoly. A opět a opět se projevila nutnost pevnějšího sepětí výzkumu s výrobou a s investičními záměry. Inženýr Frybert přitom rozvíjí podnětnou myšlenku zadávání výzkumných úkolů způsobem smluvního vztahu mezi podnikem a výzkumným ústavem s přesně stanovenými závazky na obou stranách. Jinak řečeno, podnik zaručí předpokládanou výstavbu nového zařízení, výzkum dodá v dané lhůtě vyhovující řešení. Prostě jasná a závazná objednávka, její zabezpečení a tím i jasný osud několikaleté práce výzkumníků, která by jinak třeba skončila v šuplíku.

Názorů, čím a jak urychlit zavádění výsledků výzkumu do výroby, čím a jak přispět k plnému využití výzkumných ústavů, není málo. Jejich společným jmenovatelem je snaha dát plný průchod schopnostem našich vědců a techniků, vyrovnat krok se světovým vývojem a v některých případech se dostat i do jeho čela.

dostalo podrobných informací o činnosti ústavu jak slovem, tak i prostřednictvím výstavky o problematice výzkumu. Na své si přitom přišli i zástupci sdělovacích prostředků. Večer 15. 9., v relaci "Aktuality", informovali zástupci ústavu Ing. J. Kaška, CSc. a Ing. J. Huml, CSc. širší československou veřejnost o problémech realizace. Diskuse byla otevřená a kritická a ukázala na slabiny, resp. obtíže, jež musí překonat vědecko-technický rozvoj v ČSSR. Kromě televizní relace se problematika ústavu objevila i na stránkách "Květů", č. 42, kde pod názvem "Na koho to slovo padne" redaktor Rudolf Volek přiblížil jejich čtenářům, jak to s výzkumem syntetických pryskyřic je (kopii článku přikládáme).

Září je obvykle výhodný měsíc pro zájezdy: uskutečnily se dva, první 16. - 18. 9. do Jeseníků, druhý 25. - 27. 9. do NDR. Oba se plně vydařily. Zvýšení hladiny cestovního ruchu znamenaly i návštěvy brněnského veletrhu 15. - 22. 9. 1982. Při výstavbě ústavu se nezapomínalo ani na rekreační objekty: v září byl uskutečněn výkop pro položení kabelu na dodávku 55 kW do chaty na Úpě. Zde se plánuje výměna kamen naftových za kamna akumulární, což znamená jednak snížení spotřeby nafty, jednak zvýšení hygieny bydlení v tomto objektu.

Říjen byl jako obvykle ve znamení dokončování závěrečných zpráv, oponentur apod. - šlo o vlastní výzkumnické "žně". Po stránce energií nebyly v létě ani na podzim 1982 už žádné problémy.

Dne 11. 11. bylo dopoledne oznámeno, že dne 10. 11. v 8,30 hod. moskevského času zemřel L. I. Brežněv, gen. tajemník KS SSSR a předseda presidia Nejvyššího sovětu SSSR. Jeho zásluh bylo vzpomenuo dne 12. 11. 1982 na slavnostní schůzi v KD Dukla Pardubice při 65. výročí VŘSR. Na jejím programu byl referát k 65. výročí VŘSR, přehled výsledků ústavu za I. - III. čtvrtletí 1982, informace o plnění plánu aktivity a předání odměn zaměstnancům VÚSPL k jejich životním jubileím. Večerní zábava, plánovaná na 12. 11., byla přeložena na den 9. 12. 1982. Na akce k 65. výročí VŘSR navazovala dne 17. 11. odpoledne i beseda s našimi důchodci. Ke konci roku 1982 jich mělo být cca 60, besedy se zúčastnilo 30 osob.

Štědrý den 1982 i Silvestr byly v roce 1982 napracovány jednak 4. 12., jednak individuálně o sobotách, resp. nedělích v listopadu a prosinci. Na závěr roku měl ústav možnost ještě jednou prezentovat svoje výsledky a to dne 17. 12. na zasedání OV KSČ, věnovaném problematice hospodářského plánu a vědecko-technického rozvoje. Pro účastníky tohoto jednání byly připraveny 2 panely, referující o šesti úspěšně vyřešených dílčích úkolech v r. 1982.

Předvánoční náladu navodila již tradiční dětská besídka dne 11. 12. 1982 v KD Dukla Pardubice. Hodnocení roku 1982, provedené 17., 20., resp. 21. 12. na jednotlivých úsecích již jenom potvrdila, že i přes energetické problémy v I. čtvrtletí se podařilo všechny plánované ukazatele splnit.

Platilo to i pro investiční činnost, kde byly zvládnuty náročné cíle, díky brigádnické obětavosti zaměstnanců VÚSPL.

Pracovně začínal rok 1983 v pondělí 3. ledna 1983 v 7,30 hod. ráno, a to přímo bez schůzí na úsecích, v rozhlase bylo přečteno krátké blahopřání všem zaměstnancům ústavu. Práce na ústavu se rozbíhala normálním tempem. Relativně teplé počasí začátkem ledna (přes den 8 - 10 °C) umožnilo pokračovat i ve vyzdívání sociálně-provozní budovy.

Konference ROH, která se konala 2. února 1983, mohla konstatovat splnění všech úkolů v r. 1982, a to jak v oblasti sociální, tak hospodářské. Koncem ledna se citelně ochladilo a začaly tudíž jako obvykle zájezdy s n.p. Prefa Pardubice na hory. Výskyt chřipky typu hong-kong postihl vyšší měrou i náš ústav, zejména v únoru 1983.

Oslavy Vítězného Února se konaly až 3. března, spolu s akcemi navazujícími na MDŽ. Odchod z ústavu do Kulturního domu Dukla byl ve 13,30 hod., program schůze zahrnoval referát o významu Vítězného Února, zprávu o výsledcích ústavu za r. 1982, návrh socialistických závazků pro rok 1983 apod. Ve večerních hodinách pak pokračovala zábava. Účast zaměstnanců ústavu tu však byla nižší než obvykle. Tato dlouhodobější tendence vedla k návrhu, aby se večer spojený s hudbou a tancem konal jen jednou v roce - motivace pro toto omezení je především finančního rázu.

Ve dnech 7. - 13. 3. 1983 proběhly ve dvou turnusech dětské zimní prázdniny na ústavní chatě v Krkonoších. Až na jednu zlomeninu nohy měly dobrý průběh. Března byl ještě ve znamení chřipkové epidemie. Koncem března se pak objevili na ploše ústavu přilehlé k ulici Richlově, geometři, kteří

prováděli přípravné práce pro prodloužení větve teplovodu směrem ke Chrudimce.

Dne 27. března 1983 zemřel ve věku 67 let Václav Potůček, jeden z patnácti prvních zaměstnanců ústavu v r. 1946. Za 10 dní jej následoval Karel Slepíčka ve věku 70 let, předseda ZV ROH VÚSPL v r. 1959-1961, obětavý pracovník našich dílen. Skupina propagace mohla na výrazných panelech seznámit v březnu a v dubnu zaměstnance ústavu s hospodářskými výsledky ústavu, s vývojem nemocnosti apod. v r. 1982.

Oslavy 112. výročí narození V. I. Lenina a příprava májových oslav byly jedněmi z bodů ústavní schůze v Kulturním domě Dukla dne 30. dubna 1983. Úvodní referát přednesl Ing. Podzimek, pak následovaly referáty o činnosti ústavu a vyhlášení nejlepších zaměstnanců, resp. kolektivů ústavu za r. 1982. U jednotlivých kategorií soutěže šlo o tyto pracovníky :

nejlepší pracovník ústavu: Ing. M. Pilný, ČSc.

vzorný pracovník VHU Unichem: J. Veselý
(návrh) R. Merz

nejúspěšnější zlepšovatel: P. Ríznar

nejúspěšnější vynálezce: nebyl vyhodnocen

nejúspěšnější vynález: kolektiv Ing. F. Lošek, ČSc.,

Ing. Kitzler, Ing. K. Hájek,

Ing. J. Novák, Ing. J. Drábek,

Ing. M. Kincel, Ing. M. Hladíček, ČSc.

Účast na oslavách 1. května 1983 byla nižší než obvykle. Sraz účastníků byl sice posunut na pozdější dobu (10,15 hod.), ale špatné počasí vykonalo své. Práce na objektu sociálně-provozní budovy pokračovaly v plném tempu, ožily opět veškeré další sportovní aktivity, zejména turistika, v jejímž programu byl ve dnech 10. - 12. 6. zájezd do Beskyd.

Druhá polovina června byla ve znamení aktivity pobočky ČSVTS na ústavě. Dne 23. 6. 1983 tu přednášel Dr. Lohse, vedoucí výzkumu epoxidových pryskyřic u fy. CIBA-GEIGY, Basilej, Švýcarsko. Charakter jeho přednášky byl převážně teoretický. Přednáška Ing. V. Holečka CSc. z VÚRECHP Praha dne 30. 6. měla praktické zaměření: referoval o svých zkušenostech z 3-měsíční stáže u firmy Montedison, Itálie, jež se týkaly problematiky řízení velkého podniku, včetně otázek zaměření výzkumu, a to za krizové situace v kapitalistickém hospodářském systému.

Na mezinárodním chemickém veletrhu INCHEBA v Bratislavě koncem června 1983 se ústav prezentoval vystavením přístroje pro měření minimální filmotvorné teploty.

Červenec a srpen 1983 byly mimořádně teplé, což bylo sice příjemné pro dovolenou, ale zvyšovalo nároky na pracovní činnost těch, kteří v ústavu zůstávali. Žně v pardubickém okrese se obešly bez naší brigádnické pomoci, ve společenském ohledu tu byla významnější událostí jen konference ROH dne 27. 2. s obvyklou pracovní náplní.

Výstavba provozně-sociální budovy spěla ve 3. čtvrtletí 1983 do svého finišu. Kolaudace objektu proběhla 21. 9. 1983, prakticky bez závad, a dne 29. září 1983 bylo možno učinit slavnostní závěr výstavby v konferenční místnosti Ing. J. Blažka. Zaměstnancům, kteří se významným podílem zasloužili o výstavbu objektu v rozpočtové hodnotě téměř 2 mil. Kčs, byly předány odměny.

Konec září 1983 přinesl další sympatický závěr čtvrtletí: mzdový fond ústavu pro rok 1983 byl zvýšen o cca 0,4 mil. Kčs. To umožnilo zvednout příjmovou laťku celé řadě zaměstnanců. V září se dostalo výsledkům ústavu nečekané propagace: v čs. televizi byl uveřejněn (2x) šot o kvalitách POROFENU, fenolické pěnové hmoty, vyvinuté ve VÚSPL. Při záběrech z výrobního závodu, kde se předvádělo, že POROFEN odolává po určitou dobu i plameni autogenového hořáku, nepadla, bohužel, o VÚSPL ani zmínka.

V souvislosti se zvýšením mzdového fondu byly zvýšeny globálně prémie o 2 % a zlepšily se i podmínky pro nově nastupující zaměstnance.

Po letní přestávce se v září opět rozběhly zájezdy: 10. a 11. září na jižní Moravu, dne 1. a 2. října do Lužických hor. Konec září a celý říjen byl ve znamení stěhování do nové budovy: svá pracoviště měnila knihovna, patentové a dokumentační středisko, ekonomové apod. Vyprázdnila se tudíž téměř celá "stará" laboratorní budova a prostory v budově skladu opouštěli pracovníci, kteří se tam nastěhovali v roce 1955, kdy došlo k přesunu knihovny z objektu na Trávní Míru do hlavního areálu ústavu.

Rok 1983 byl ve znamení životních jubileí několika šedesátníků. Dne 8. října 1983 se dostalo ocenění za dlouholetou práci vedoucímu kolektivu elektrofilny Antonínu Koukalovi udělením medaile "Za obětavou práci pro socialismus".

Oslavám VŘSR byla věnována slavnostní schůze dne 3. listopadu 1983. Referát k 66. výročí VŘSR měl Ing. K. Preussler, referát k 8. zasedání ÚV KSČ o technickém rozvoji Ing. J. Havránek, dalšími body byly referáty k pracovním výsledkům ústavu, předání odměn k životním a pracovním jubileím apod. Na schůzi navazovala od 19 hod. do 3 hod. ráno dne 4.11. zábava.

Dne 16. listopadu 1983 referoval o své cestě do USA Ing. K. Dušek DrSc. z Ústavu makromolekulární chemie ČSAV v Praze. Bodem, který posluchače nejvíce zaujal, byl rychlý postup v aplikaci výpočetní techniky ve výzkumných střediscích v USA.

Dne 26. listopadu se uskutečnil ve čtyřech autobusech zájezd 157 našich zaměstnanců, resp. jejich rodinných příslušníků do Prahy. Cílem byla jednak prohlídka Paláce kultury, kde byl "Den otevřených dveří", jednak návštěva areálu Národního divadla, jehož rekonstruované staré i nové objekty byly slavnostně opět otevřeny 18. listopadu 1983.

Mezi své bývalé spolupracovníky se přišlo podívat 30. 11. 1983 40 důchodců. Pro ty nejmladší, 26 dětí našich zaměstnanců, byla na den 3. 12. 1983 zorganizována dětská besídka. To byla druhá dětská akce v r. 1983: první byl zájezd v červnu na Karlštejn, jehož se zúčastnilo 40 dětí zaměstnanců.

Prosinec 1983 byl ve znamení finalizace našich výsledků ve formě oponentur. Tečku za pracovní a společenskou aktivitou udělala vlastně již 21. 12. 1983 ústavní konference ROH. Vánoce 1983 byly jako obvykle na blátě, poslední týden roku 1983 byl stejně jako celý rok 1983 teplý. Rok 1983 končil bez mimořádných událostí v pracovní pohodě.

1984

Rok 1984 začal pracovní dny 2. ledna bez veřejných shromáždění nebo schůzí na odděleních. Začátek roku byl bez sněhu, jen s občasným deštěm. Sníh přišel až kolem 10. ledna a s ním i organizování zájezdů na hory (14.1. 1984 ústavní zájezd za účasti 45 osob do Harrachova), a to především díky spolupráci s n.p. PREFA, který dával pravidelně k dispozici 15 míst ve svém autobuse. Lednové počasí bylo relativně chladné, ráno pod 0°C, přes den 0 - 5 °C. Při poradách na jednotlivých odděleních bylo konstatováno, že plán na r. 1983 byl splněn. Významnější stavební akcí v areálu ústavu byla úprava prostor bývalého dokumentačního oddělení, tj. knihovny atd., na skladové prostory. Pobočka VTS ve VÚSPL se přihlásila k činnosti referátem o možnostech počítače ADT ve středisku výpočetní techniky.

Dopoledne dne 10. 2. 1984 bylo oznámeno, že dne 9. 2. 1984 zemřel generální tajemník ÚV KSSS J. V. Andropov. Při jeho pohřbu dne 14. 2. 1984 byla za zvuku sirén zastavena v 10,00 hod. dopoledne na 2 minuty práce. Zpráva o výsledku volby nového generálního tajemníka ÚV KSSS, K. U. Černěnka byla oznámena 13. 2. 1984.

Únor 1984 byl z hlediska sportu ve znamení XIV. zimních olympijských her v Sarajevu v SFRJ. Na rozdíl od minulých her byl zájem o sportovní výsledky, s výjimkou hokeje, minimální. Větší pozornost vzbudilo to, že v noci z 29. 2. na 1. 3. vnikla jedna nebo více osob do hlavní budovy VÚSPL, kde byly vypáčeny stoly, vybrány ledničky apod. Vyšetřování probíhalo dopoledne 1. 3., v průběhu roku

se ukázalo, že tu šlo o jediného, mladého pachatele.

Dne 2. 3. 1984 se v rámci oslav 25. února 1948 a MDŽ uskutečnila veřejná schůze ROH, KSČ a vedení ústavu v KD Dukla Pardubice. Na jejím pořadu byl referát k 36. výročí Vítězného února, dále zpráva ředitele ústavu o výsledcích VÚSPL za rok 1983, vyhlášení ústavních závazků na rok 1984 atd. Jako host se schůze zúčastnil prorektor VŠCHT v Pardubicích a kandidát ÚV KSČ Prof. Ing. J. Poskočil, CSc. Na schůzi navazoval společenský večer s hudbou a tancem. Závěr oslav MDŽ byl 8. března u jednotlivých vedoucích oddělení, jehož se zúčastnily vždy všechny pracovnice daného odboru. Březen 1984 byl ještě ve znamení lyžařské aktivity, především díky dvouturnusové rekreaci dětí o jarních prázdninách ve dnech 10. až 18. března 1984.

První čtvrtletí roku 1984 bylo již předznamenáno přípravou 8. pětiletky 1986-1990. Začalo se s přípravou publikace ke 40. výročí založení ústavu v r. 1986. Do propagace výsledků ústavu zapadaly i články v okresním orgánu "ZÁŘ" v únoru a dubnu, resp. v týdeníku "SIGNÁL" v únoru 1984. Interně byly výsledky ústavu zveřejněny na řadě panelů v hlavní budově.

Dubnové počasí bylo příjemné, bez obvyklých rozmarů, a to zejména o velikonocích 22. a 23. 4. 1984. Návrat do práce byl však spojen se smutným momentem: po delší těžké nemoci zemřela dne 22. 4. 1984 ve věku 50 let Eva Slanařová, v ústavu pracovala v analytice od r. 1950.

Květnovým oslavám předcházela dne 26. 4. 1984 slavnostní schůze v KD Dukla Pardubice. Kromě referátu ke 114. výročí narození V. I. Lenina bylo hlavním bodem schůze vyhodnocení výsledků socialistické soutěže za rok 1983. Na předních místech byli tito naši spolupracovníci :

nejlepší pracovník ústavu:	Ing. L. Mandík
vzorný pracovník VHI Unichem (návrh):	Dr. B. Hájková
nejúspěšnější zlepšovatel:	J. Macháček
nejlepší zlepšovací námět:	J. Klejch
nejúspěšnější vynálezce:	Ing. K. Hájek
nejúspěšnější kolektiv vynálezců:	Ing. S. Luňák, CSc. Ing. J. Smrčka,

Ing. K. Jelínek, Ing. M. Lidařík, CSc., Ing. J. Klaban, CSc.

Dne 28. 4. 1984 zasáhla zvuková vlna exploze ve VCHZ Synthesia, IV. cech, i ústav. Oběti nehody ve VCHZ Synthesia-4 mrtví, 50 raněných a značné materiální škody jsou upozorněním pro naše pracovníky, účastnící se realizací ve výrobních závodech na to, co se může v extrémním případě přihodit. Na žádost GŘ Unichem se náš ústav ihned zapojil do akcí, jež mají jednak odstranit škody způsobené výbuchem, jednak připravit perspektivu pro postižený IV. cech.

Oslavy 1. a 9. května proběhly za příznivých klimatických podmínek. V květnu se připravil pro děti našich pracovníků zájezd dvěma autobusy dne 2. června 1984 do Nechanic a do Zoologické zahrady ve Dvoře Králové. Pro mezinárodní veletrh INCHEBA v Bratislavě v červnu byla připravena novinka, podlahovina BM-15 na bázi epoxidové pryskyřice, oceněná Státní zkušebnou č. 215 1. stupněm jakosti. V červnu

proběhla dále na úsecích informace o závažnějších změnách ve mzdovém systému. Místo dosavadních prémieí má nastoupit systém osobního bodového hodnocení podle jednotlivých platových tříd, přičemž se počítá se 70 % průměru bodů ve třídě.

Dne 27. 6. přednášel v našem ústavu Ing. Dušan Dvořák, CSc., ředitel VÚTECHP na téma "Problematica rozvoje československého chemického průmyslu". Jeho referát vyvolal výraznou diskusi: rozpor mezi potřebnou pružností rozvoje a předpisovými bariérami, zejména finančního charakteru, je faktem, se kterým se setkávají jak naši plánovači, tak i naši realizátoři.

Konec prvního a začátek druhého pololetí byl ve znamení oponentur a dokončování adaptace původního objektu knihovny pro nové, skladové prostory. Počasí dovoleným příliš nepřálo, jak konec června, tak prakticky celý červenec bylo celkem chladno, teplý byl až srpen. Ve srovnání s jinými léty vyjel v r. 1984 značný počet lidí z VÚSPL do Jugoslaviie. Podzim se ohlásil vyvěšením přihlášek na tematické zájezdy začátkem října do Sokolova, dále do severovýchodních Čech, resp. do Bílých Karpat a na Pálavu. K závěru 7. pětiletky se začaly rýsovat některé negativní jevy: zřejmě se nepodaří zahájit výstavbu sociálně-provozní budovy II, a výrobní závody nejsou s to, přes příslušné podpisy jejich odpovědných pracovníků, plnit dohodnuté realizační výstupy. Po dovolených ožila opět činnost pobočky VTS: dne 25. 9. 1984 přednášel v našem ústavu

o zkušenostech s aplikací epoxidových nátěrů u fy. UHDE Dr. J. Drake od fy. Goodrich Corp., USA. Rekonstrukční práce na chatě Úpa v Krkonoších končily v r. 1984 brigádou ve dnech 28. - 30. 9.

Konec 3. a začátek 4. čtvrtletí byl ve znamení příprav voleb nových orgánů ROH. Technické veřejnosti se prezentoval ústav na konferenci PRYSKYŘICE 84 v Ústí nad Labem 11 příspěvky a to ve dnech 9. - 11. 10. 1984. V těchto dnech došla zpráva, že dne 8. 10. 1984 zemřel Ing. Jaroslav Hnídek, nositel Řádu práce, ve věku 63 let. Ing. J. Hnídek byl v letech 1949 - 1954 hlavním inženýrem, resp. vedoucím výzkumu, a byl nejbližším spolupracovníkem tehdejšího ředitele ústavu, Vladimíra Šuplera. Později působil na ministerstvu chemického průmyslu, resp. byl zástupcem ředitele Ústavu makromolekulární chemie ČSAV v Praze. Pro potřeby ústavu jako celku i pro zájmy jeho pracovníků měl vždy plné porozumění, představoval typ příkladného vedoucího pracovníka.

Dne 1. 11. 1984 se konala výroční členská schůze ROH, spojená s volbou nového závodního výboru. Schůze byla zahájena referátem k 67. výročí VŘSR, pak následoval obvyklý program: zpráva za uplynulé volební období, zpráva o schválení zprávy o hospodaření ZV ROH apod. Dalším bodem bylo předání odměn pracovníkům s 25 lety zaměstnání, s 25 lety práce ve VÚSPL, resp. s 35 lety práce ve VÚSPL (Ing. V. Zvonař, CSc., Dr. J. Seidl, CSc.). Výsledek voleb do nového závodního výboru, jež se konaly 1. 11. dopoledne, byl jednoznačný: ZV ROH, který zůstával, resp. přecházel beze změn do nového funkčního období, byl zvolen 280 hlasy (tj. všemi účastníky voleb) až 260 hlasy.

Předsedou "staronového" závodního výboru byl opět zvolen Ing. Milan Pilný, CSc.

V posledních dvou letech se na pracovištích ústavu objevilo mnoho nových, mladých tváří. Jejich seznámení s historií a problematikou ústavu byla věnována beseda s vedením ústavu a ústavními společenskými složkami, která proběhla 2. 11. 1984. Svým způsobem to byla novinka.

Jak to bylo před řadou let se zemědělskými brigádami si mohli pracovníci ústavu zopakovat 5. a 6. listopadu 1984 při sklizni mrkve na polích JZD Živanice. Bývalí zaměstnanci ústavu, kteří jsou nyní v důchodu, se objevili v počtu 38 osob v ústavu na besedě 22. 11. 1984. Na ústavní minulost navazovala i výstava v archivu VÚSPL ve dnech 12. - 16. 11. 1984. Prakticky celé 4. čtvrtletí 1984 probíhaly v poloprovoze ústavu stavební úpravy, byla to příprava pro instalaci nových aparatur ve III. poschodí hlavní budovy.

Závěr roku přinesl hodně radosti dětem 1. 12. o dětské besídce. Jestliže prosinec byl pro normální smrtelníky celkem teplý, tak plánovačům a na ně navazujícím profesím už začínalo být horko v souvislosti s plánováním posledního roku 7. pětiletky a s přípravou 8. pětiletky. Prosinec byl bez sněhu, jen trochu "pocukrování" bylo nakrátko vidět 27. prosince. Vědělo se neoficiálně, že všechny úkoly, resp. ukazatele plánu za rok 1984 byly splněny a tak rok 1984 končil pro naprostou většinu pracovníků ústavu třemi pracovními dny mezi vánocemi a 1. lednem 1985 v plné pohodě.